

Identification of adult American Herring Gull

Peter Adriaens & Bruce Mactavish

Recently, the identification of American Herring Gull *Larus smithsonianus* (hereafter *smithsonianus*) in a European context has been discussed in several papers, most thoroughly by Loneragan & Mullarney (2004). While these papers have greatly increased our knowledge of this taxon, they focused mostly on the identification of immature birds. Adults have always remained a bit of a mystery, since they seem almost identical to European Herring Gull *L. argentatus*, particularly of the subspecies *L. a. argenteus* (hereafter *argenteus*). Some authors have hinted at possible differences in the primary pattern, including Garner & Millington (1998) and Oddie & Doherty (2000), but such characters were never studied in

more detail. In addition, it has become apparent that there may be significant regional variation in *smithsonianus*, complicating the identification outside its normal range. While some variation between East and West Coast populations was already pointed out a long time ago by, eg, Dwight (1925), consistent differences between Newfoundland birds ('Newfoundland American Herring Gull', hereafter NF *smithsonianus*) and birds wintering in the Niagara region have been published recently by Jonsson & Mactavish (2001), indicating that there may be more than just two different populations. The most recent treatment of the subject of geographical variation is found in Olsen & Larsson (2003).

219 American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, 2 January 2001 (Bruce Mactavish). Note strong head streaking, reaching well down onto hindneck and breast. On the hindneck, there is almost a solid brown wash, and the eye is encircled by a thin blackish smudge, giving the face a very mean expression. Note also blackish spot near gonys. The upperparts in this photograph look a bit dark but this is a photographic effect caused by the reflection of the ice.

In this paper, we discuss the possibilities of finding and identifying adult *smithsonianus* in Europe. We believe that a reliable identification will be possible in some cases, if strict criteria are met. We present a detailed analysis of all relevant characters and suggest combinations that we believe to be diagnostic. We also describe some of the regional variation that we have encountered in *smithsonianus*, although this should by no means be seen as a complete overview. We merely hope that it will stimulate further research in North America. Before discussing the identification criteria, we would like to emphasize two important points. Firstly, identification of adult *smithsonianus* in Europe will not be possible without good photographs and/or video sequences illustrating the primary pattern. This is of critical importance. Preferably, such images should have been taken from close up, and show the primaries both from above and below. As a rule, you can not observe all of the necessary details of the primary pattern in the field – unless it concerns a dead bird! Secondly, it should be noted that this paper has a strong European bias. It focuses exclusively on the identification of adult *smithsonianus* in a European context, and is not meant to be used the other way round. A large-scale research on regional variation in *smithsonianus* is necessary before one can attempt to identify *argenteus* in North America.

Material and methods

Our results are mainly based on the analysis of museum skins, dead birds, photographs and video sequences. In addition, we both have extensive field experience with *smithsonianus* and European Herring Gulls. Bruce Mactavish has seen adults of both species together (three adult *argentatus* among NF *smithsonianus*).

Since we did not have the time nor means to examine *smithsonianus* from all parts of North America, we decided to focus on one single population that is likely to stray to Europe: the NF *smithsonianus*. There were several reasons for this choice: **1** Newfoundland is the easternmost part of North America, and is closest to Greenland. Birds from that region and adjoining parts of eastern Canada are likely to turn up in Europe from time to time. In fact, the first European record of *smithsonianus* concerned a bird that was ringed in a neighbouring part of Canada (New Brunswick) (Gross 1940); **2** Of all groups of *smithsonianus* we examined, the Newfoundland adults appear to be the most dis-

tinctive compared with European birds, particularly *argenteus*; and **3** BM has been living in Newfoundland for years and is thoroughly familiar with the local *smithsonianus*, which are very common and easily studied.

For this paper, the primary patterns of 208 adult NF *smithsonianus* were studied in detail on the basis of dead birds, photographs by BM and video sequences by Peter Adriaens. Outside Newfoundland, we have studied adult *smithsonianus* in Canada (Niagara and Toronto, Ontario, Northwest Territories and Yukon) and the USA (New York and New Jersey) and. Through museum curators, we also obtained many photographs of stretched wings from Canada (Alberta, British Columbia, Northwest Territories and Yukon) and the USA (Alaska, California, Connecticut, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, New Jersey, New York, North Carolina, Virginia and Washington). Sample sizes are given later on in the paper.

On the European side, the primary patterns of 182 adult *argenteus* were studied, from dead birds, museum skins (from Belgium, England and Ireland), video sequences obtained in Belgian breeding colonies and photographs (from England, Iceland and the Netherlands). A total of 36 adult European Herring Gulls of the nominate subspecies *L a argentatus* (hereafter *argentatus*) were thoroughly studied, from museum skins from Denmark, video sequences obtained in Belgium (in winter), and photographs from England (winter) and Norway. Another 70 winter adults from Germany were examined (on photographs of captured birds) but were not included in the final results since their origin was unknown.

In addition, eight suspected adult hybrids *argentatus* x Pontic Gull *L cachinnans* were also examined, on basis of photographs from Poland.

One important point is that, when describing the variation in adult European Herring Gulls, we have chosen to consider two additional 'forms', apart from *argenteus* and *argentatus*. This was the most convenient way to explain the regional variation and should definitely not be seen as any taxonomic suggestion from our part! These additional forms are: **1** Intergrades *argenteus* $\geq$ *argentatus*. There is a zone of clinal variation between these subspecies, as indicated by measurements (cf Cramp & Simmons 1983) and morphological characters. Adults showing pale grey to medium grey upperparts and a primary pattern somewhere 'in between' (although in some the pattern may fit either subspecies) breed in the

Identification of adult American Herring Gull

220

221

222

223

220 American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, winter (Bruce Mactavish). Note rather long bill with thin dark subterminal band and fairly small, orange gonys spot, angular head with rather flat crown, and brown blotching on lower hindneck. **221** American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, early December 1995 (Bruce Mactavish). Bird with more *argenteus*-like head shape, but note dense head streaking reaching well down onto breast and converging into dark smudging in front of, above, and behind eye. Head streaking contrasts with the pale grey upperparts. Note also rather thin bill with dark subterminal band, small orange gonys spot and greenish tinge to the bill base. **222** American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, 28 October 2001 (Bruce Mactavish). The strong head streaking reaches far down and converges into a blackish smudge in front of and a blackish streak behind the eye. Note also pink basal part of bill, and dark spot near gonys. **223** American Herring Gulls / Amerikaanse Zilvermeeuwen *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, 28 October 2001 (Bruce Mactavish). A few autumn head patterns. On these four birds, note dark smudge in front of eye and rather long, parallel-sided bill (almost pencil-like on the first bird).

very north of the Netherlands, north-western Germany and south-western Denmark. Barth (1975) classified these birds still as *argenteus* but commented that 'they form, to some degree, a mixed population with nominate *argentatus*' in that region. In winter, intergrades are relatively common from at least Belgium to the west coast

of Denmark (Klaus Malling Olsen pers comm; pers obs). Examples of what we believe to be such birds are shown in plate 242-244. **2** 'Eastern Baltic Herring Gull'. This name refers to those *argentatus* breeding along the eastern Baltic Sea, eg, in Belarus, Estonia, Finland, Latvia and Poland. They quite often have yellow legs,

Identification of adult American Herring Gull

COMPOSITE 1 Winter head patterns of adult American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, St John's, Newfoundland, Canada (Bruce Mactavish). All photographs taken between 23 October and 7 February. Head streaking is usually extensive; note that even paler-headed birds tend to show some streaks or blotches on the lower hindneck and breast. Darker-headed individuals can show a very dark spot in front of or around the eye. Note also bill pattern.

the upperparts are slightly paler than in 'northern' or 'Arctic' *argentatus*, the primary pattern is often also subtly different and the moult seems to occur slightly earlier, thus being more similar to *argenteus* (Hario & Kilpi 1986, Mierauskas & Greimas 1992, Jonsson 1998; pers obs; Klaus

Malling Olsen pers comm). They mainly stay in the Baltic region in winter with dispersal to Kattegat and Skagerrak, but a few reach further south, as far as the Adriatic Sea and Lake Garda, Italy (Olsen & Larsson 2003). At least a few occur in western Europe in winter too, as indicat-

COMPOSITE 2 Head patterns of Eastern Baltic Herring Gull / Oostelijke Baltische Zilvermeeuw *Larus argentatus*, Tampere, Finland, 26 October 2003 (*Visa Rauste*). The variation in autumn/winter head streaking is very extensive, with birds at the paler end being (almost) white-headed, and those at the darker end showing very dense streaks and blotches that reach well down onto the breast. At the darker end in particular, there is much overlap with *smithsonianus*. Note also the bill pattern, which tends to be a little more yellowish throughout than in many *smithsonianus*, with on average a slightly larger orange or red gonys spot.

ed by ringing recoveries. For this paper, 85 adult Eastern Baltic Herring Gulls were studied, from video sequences taken in southern Finland and photographs from Belarus, Estonia, Latvia and Poland.

It should be taken into account that *argentatus* shows clinal variation too, showing darker grey upperparts and paler wing-tips towards northern Scandinavia.

Identification

There are two main problems to consider when it comes to identifying adult *smithsonianus* in Europe: **1** How to detect a potential *smithsonianus*, especially in a flock of *argenteus*; and **2** how to arrive at a conclusive identification.

The following sections refer exclusively to *smithsonianus* of the Newfoundland population but probably also apply to birds from surrounding parts of eastern Canada.

Finding a good candidate

Given the regular occurrence of immature *smithsonianus* in Europe (cf Loneragan & Mullarney 2004), adults are likely to occur as well. Indeed, there have already been several claims from the Azores, Britain and Ireland (cf plate 245-246). While these reports could not (yet) be proven, they at least show that birders are aware of the possible occurrence.

Although adult *smithsonianus* are perhaps most likely to turn up in countries such as Britain, Iceland, Ireland and Norway, they may

Identification of adult American Herring Gull

be far easier to detect in, eg, Portugal and Spain, where European Herring Gulls are scarce. Especially the Azores are well-positioned; the islands Corvo and Flores are, in fact, closer to Newfoundland than to mainland Europe!

While some adult NF *smithsonianus* may stand out in size, structure and head streaking, this will not usually be the best way to look for them, as there is much overlap with European Herring Gulls in these respects.

Three characters that may be helpful, when used in combination

UPPERPARTS First of all, it should be established that the upperparts are pale grey. *Smithsonianus* has an estimated Kodak grey-scale value of 4-4.5 (rarely 5.0; cf Howell & Elliott 2001), while in *argenteus* it is 5.0-5.5 (Jonsson 1998). Olsen & Larsson (2003) give (3)3.5-6 for *smithsonianus* and 3-5.5 for *argenteus*. Newfoundland birds are among the palest of *smithsonianus*, probably having a Kodak grey-scale value of c (3)3.5-4.5 on average. Their upperparts are, in fact, quite similar to those of Ring-billed Gull *L delawarensis*, and nearly as pale as in Black-headed Gull *L ridibundus* (pers obs).

In any case, an adult *smithsonianus*, and Newfoundland birds in particular, should not normally stand out as visibly darker in a flock of *argenteus*. The mantle colour is most important with regard to *argenteus* and Eastern Baltic Herring Gull. The latter is said to have an average Kodak grey-scale value of 5.6, and *argenteus* of 5.0-7.0 (Jonsson 1998); Olsen & Larsson (2003) give (4)4.5-6 and (4)5-7(8), respectively. Variation in mantle shade of *argenteus* is clinal, ranging from palest in Danish birds (which overlap with *argenteus* in this respect) to darkest in Arctic regions. Keep in mind, however, that bright sunlight may make it more difficult to assess mantle shades correctly, and that the shade of the upperparts often seems to vary with the position of the bird. Prolonged field observation may be necessary.

UNDERSIDE OF WING-TIP A good character to look for, is the underside of the wing-tip at rest. In NF *smithsonianus*, the grey tongue on the outermost primary (p10) is often long (ie, covering more than half of the length of the inner web), broad, and very steeply (c 90°) curved at the end (see figure 5a, and plate 224-229). Such a tongue is actually quite similar to that of adult Pontic Gull. It is often visible at rest, if you look at the underside of the far wing-tip. This pattern was found in 69% of our sample of Newfoundland birds. In many birds,

224 American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, March 2001 (Bruce Mactavish). The long, rectangular tongue on the outermost primary is visible on the underside of the far wing-tip, leaving a black medial band that is smaller than the white mirror. Note also tiny, orange gonys spot, and blackish subterminal bill mark.

Identification of adult American Herring Gull

225

226

227

228

225 American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, 23 March 2003 (*Bruce Mactavish*). Rather typical bird. The outermost primary is displaced, revealing the long and broad tongue, which is strongly curved at the end. The black medial band is slightly narrower than the white mirror. This is combined with a nice, thin black 'W' on p5 – a combination that is rare in European Herring Gulls *L. argentatus*. In addition, note that the grey tongue on p8 is as long as the one on p7, and has an obviously broad white tongue-tip. There is a 'bayonet-pattern' on the outer web of p7-8, and in this case even p9. Also, p6 shows a quite symmetrical black 'W'. The grey tongue on p9 covers most of the inner web, and is therefore well visible from above, even though the wing is not fully outstretched. **226** American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, 23 March 2003 (*Bruce Mactavish*). P10 is again displaced, revealing a long, broad, and rectangular grey tongue, leaving a black medial band of approximately the same size as the white mirror. This is combined with a black 'W' on p5. P9 has no mirror on the left wing, and a small one (confined to the inner web) on the right wing. The black colour of the outer web of this primary does not reach the primary coverts. The grey tongue is visible from above, at least on the right wing. There are 'bayonets' on the outer webs of p7-8, and there is a very pointed black wedge along the outer edge of p6. **227** American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult (background, with third-winter in front), St John's, Newfoundland, Canada, 23 March 2003 (*Bruce Mactavish*). The long, rectangular grey tongue on p10 may just be visible on the underside of the right wing. The black band on p5 is interrupted, but there is still a 'U'-shaped pattern on the outer web. The white mirror on p9 is confined to the inner web, the black colour of the outer web does not reach the primary coverts, and the grey tongue is visible from above, even though the wing is not entirely outstretched. There is a bit of white on the tongue-tip of p8, there are obvious bayonets on the outer webs of p7-8, and there is a drawn-out 'W' on p6. **228** American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, 23 March 2003 (*Bruce Mactavish*). On the underside of the left wing, the long, rectangular tongue on p10 is visible. Note also how the black colour is largely concentrated on the outer and trailing edges of the underwing. P5 has a thin black 'W'. In addition, the white mirror of p9 is confined to the inner web, the black colour of the outer web does not reach the primary coverts, and there is a markedly forked ('V'-shaped) pattern on the outer web of p7, as there is a pointed black wedge not only along the outer edge, but also on the shaft.

Identification of adult American Herring Gull

the remaining black 'medial band' (ie, the black separation between tongue and mirror) is smaller than the white mirror. In *argenteus*, the grey tongue on p10 is normally short (less than half the length of the inner web), and pointed, oblique, or wedge-shaped (figure 5c) (in more than 95%). It is therefore not visible at rest; the underside of the wing-tip looks all-black, except for the white mirror. Occasionally, birds with a longer grey tongue occur (less than 2%), but the combination of a long (> 1/2) grey tongue and very steeply curved shape was not found in our sample of *argenteus*. However, such a combination is occasionally seen in intergrades, pure *argentatus*, Eastern Baltic Herring Gull, and hybrids *argentatus* x *cachinnans*. It will usually be possible to eliminate most of these on the basis of mantle colour but some birds of any of these forms appear just as pale as pure *argenteus*, so it may be necessary to check more characters, however subtle, before investing a lot of time in a particular bird. In this respect, it may be interesting to combine the length and shape of the tongue with the presence of black marks near the tip of this primary. Most European Herring Gulls that show a long, 'cachinnans-like' tongue here, often have an all-white mirror and tip without any subterminal black markings, which is only infrequently the case in NF *smithsonianus*. Keep in mind, however, that if you look at the underside of the wing-tip on a resting bird, the black subterminal band of p9 may often 'shimmer through' and create the illusion of black marks near the tip of p10 (cf figure 11, and compare with plate 224). Careful observation is needed, preferably from up close. The combined characters of p10 will be discussed in more detail later on in this paper.

PATTERN OF P5 If the bird is preening its wings, the pattern of p5 (the last primary to be covered by the tertials at rest) is worth noting: many NF *smithsonianus* have a complete black band, which is often shaped like a distinct 'W' (see next section 'How to be sure?' for more details; see also figure 10a, and plate 225, 226, 228 and 230). The combination of a long, almost rectangular tongue on p10 and a complete 'W' on p5 is quite significant (again, see next section). Those NF *smithsonianus* that have only an incomplete black band on p5 often still show a forked (or 'U'-shaped) pattern on the outer web (figure 10b). The primary pattern will be dealt with in much more detail later on in this paper.

Less reliable but possibly helpful characters

HEAD STREAKING This character is really variable in herring gulls but may at times provide an additional clue. In general, adult NF *smithsonianus* have strong head streaking, that reaches far down, well onto the breast. The streaks may be so strong, that they converge into solid brown blotches, especially on the lower hindneck, breast and around the eye. In such cases, the head pattern may be similar to that of nominate Glaucous Gull *L. hyperboreus hyperboreus*, and contrast strongly with the pale grey upperparts. The breast-sides of such birds are often isolated from the fore-wing by a white wedge near the wing-bend (which recalls, with a little bit of

imagination, the white wedge of Common Sandpiper *Actitis hypoleucos* and Spotted Sandpiper *A. macularius*). In some birds, the streaking or blotching is more prominent on the lower hindneck/breast than on the head itself. A complete necklace of strong streaks/blotches may be present on these parts. The heavy streaking often makes the pale eye stand out very clearly, enhancing the 'mean' facial expression. There is sometimes a dark greyish or brownish smudge just in front of the eye, sometimes even surrounding the eye, which emphasizes the paleness of the iris. This is usually less pronounced in European Herring Gull. In *argenteus*, winter streaking is usually slightly thinner, and does not reach as far down, instead being mostly confined to the head and (upper) neck. There are quite a few exceptions, though. Also, beware of subadult birds, which often show heavier and more extensive streaking than adults, for a longer period of time. NF *smithsonianus* appear to moult later than *argenteus*, and this may create an additional difference in head pattern in late winter. Adult *argenteus* start to acquire a pure white head from late December onwards; by mid-February, most adult birds are entirely whiteheaded. NF *smithsonianus*, on the other hand, start losing their head streaking only from late January on. In mid-February, 99% of all adults still retain head streaking. Only by late March have all adults acquired pure white heads. However, it should be noted that moult is not really an identification criterion that can be applied to a single bird, especially if it is a vagrant. For example, it is quite conceivable that a bird having arrived in Ireland in autumn, may start its spring moult earlier than usual due to the more temperate weather conditions than in Newfoundland. In addition, *argenteus* from Iceland moult later than those from western Europe (Olsen & Larsson 2003).

Eastern Baltic Herring Gulls also show only thin and limited head streaking in winter (Visa Rauste pers comm) but in mid autumn (October-November) they usually have a distinctly dark-streaked head and neck (Jonsson 1998). In *argentatus* and intergrades, the winter pattern can be more extensive, and variation can be bewildering.

STRUCTURE This may provide another clue, although the differences are subtle and there is much variation. NF *smithsonianus* usually have a somewhat 'awkward' structure, caused by the rather bulky body on short legs. The head shape is angular, with a rather flat crown. In these respects, they are similar to *argentatus*. The bill is often quite long and parallel-sided, with only a slight gonydeal angle. In *argenteus*, the head is usually more pear-shaped, and the bill is slightly shorter, with a more marked gonydeal angle. Eastern Baltic Herring Gulls can be more different still, as they have on average rather long legs and an elongated body with fairly long primary projection (Mierauskas & Greimas 1992, Jonsson 1998). Note also that NF *smithsonianus* are fairly large on average, being for example slightly larger than birds of the Niagara population (Jonsson & Mactavish 2001). They may therefore stand out as slightly larger in a flock of *argenteus* (not *argentatus*!), but there is some overlap.

229

230

231

229 American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, March 2001 (Bruce Mactavish). An impression of the underwing from a distance. Note how the black colour is concentrated on the very outer and trailing edges. The white 'string of pearls' is also quite obvious. The complete black band on p5 can be seen, shimmering through, and is combined with a long rectangular tongue on p10 (leaving a black medial band narrower than the white mirror).

230 American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, 23 March 2003 (Bruce Mactavish). The tongue on p10 is not visible here but the other primaries are rather typical; the white mirror on p9 is confined to the inner web, black colour of the outer web does not reach the primary coverts, and the grey tongue is visible from above. Note also rather long grey tongue on p8 (as long as on p7), with fair amount of white on tongue-tip, 'bayonets' on p7-8 (more visible on left wing), and black 'W' on p5-6.

231 American Herring Gulls / Amerikaanse Zilvermeeuwen *Larus smithsonianus*, adult, St John's, Newfoundland, Canada, 23 March 2003 (Bruce Mactavish). An illustration of some variation in wing-tip patterns. The leftmost bird is an example of one with a 'Thayeri pattern' on p9 (grey tongue joining the mirror), yet combining this with a relatively small white mirror, ie, confined to the inner web.

Identification of adult American Herring Gull

FIGURE 1a Newfoundland American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, upperwing of adult (Peter Adriaens)

FIGURE 1b Newfoundland American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, underwing of adult (Peter Adriaens)

FIGURE 2a Newfoundland American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, upperwing of adult (Peter Adriaens)

FIGURE 2b Newfoundland American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, underwing of adult (Peter Adriaens)

BILL COLOUR In winter, this may be another element of limited help, as the bill is rather dull in adult NF *smithsonianus*, compared with adult *argenteus*. While the bill-tip is normally yellow, the basal two thirds are often clearly less brightly coloured, and may even be greenish, pinkish, or greyish without a yellowish hue. Many winter adults have dark subterminal bill markings, such as a greyish or blackish spot or bar above the gonys.

FIGURE 3 Newfoundland American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, upperwing of adult (Peter Adriaens)

The red gonys spot is often distinctly small, obviously not reaching up to the lower cutting edge, and is rather pale (more orange than red). Therefore, the bill pattern resembles that of *argentatus* although the gonys spot may be even smaller. In winter, adult *argenteus* usually retains a more yellowish bill throughout (although the basal two thirds may be paler yellow than the tip), dark subterminal markings are more often absent, and the gonys spot is larger (reaching up to or almost up to the cutting edges) and brighter. Beware of subadult birds, however. From mid-February onwards, the bills of NF *smithsonianus* rapidly turn bright yellow as head streaking disappears. However, the dark subterminal marks often remain into May at least, which only exceptionally occurs in European Herring Gulls. The orange gonys spot may increase in size and brightness, although it remains relatively small in quite a few birds.

LEG COLOUR Legs are nearly always pink (dull pink to brownish-pink in winter). There is a tendency for the legs to brighten up in mid-February to March and a vague yellowish tinge becomes apparent on a very few birds but is nothing like the yellow of, eg, a Lesser Black-backed Gull *L. fuscus graellsii*. NF *smithsonianus* with distinctly yellowish legs are truly exceptional, while many Eastern Baltic Herring Gulls, some northern *argentatus*, and a few *argenteus* (especially in

FIGURE 4a European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus argenteus*, upperwing of adult (Peter Adriaens)

FIGURE 4b European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus argenteus*, underwing of adult (Peter Adriaens)

spring) show this colour. In *argenteus*, any yellow tinge to the legs often coincides with the development of a brighter yellow bill and pure white head in February-March, indicating that this yellow colour is a signal in breeding birds, and therefore not very likely to occur in *smithsonianus* vagrants. In Europe, a distinct yellowish tinge on the legs should be considered a sign that the bird is not a *smithsonianus*.

SIZE OF WHITE PRIMARY TIPS In many *argentatus*, and in some intergrades and Eastern Baltic Herring Gulls, the size of the white primary tips at rest is also slightly different, being quite large to very large, and creating more white than black in the folded wing-tip. In NF *smithsonianus*, the white tips are typically smaller, being close or identical in size to those of *argenteus*, although there are some adult birds with larger white tips.

FLIGHT Even in flight, several useful clues will be visible in the field. Because the pale tongues are generally longer and broader than in *argenteus*, the primary pattern often gives a different impression. When seen from below, the outer hand usually appears 'hollowed out', with the black colour concentrated on the outer and trailing edges, creating a distinct L-shape reminiscent of adult Pontic Gull (figure 1b and 2b; plate 229). While a similar pattern is seen in many *argentatus*, intergrades and Eastern Baltic Herring Gulls, *argenteus* normally shows more black on the inner web of p8-10, creating more of a solid black triangle on the underside of the wing-tip (figure 4b). Even from above, the pale tongue is often easily visible on all of the outer primaries, except the outermost (p10). Again, *argentatus*, intergrades and Eastern Baltic Herring Gulls can be similar, but in most *argenteus* at least two outermost primaries (p9-10) appear solidly black (unless the primaries are fully spread, eg, when the bird is landing). Quite a few NF *smithsonianus* show broad white tongue-tips on p5-8 (sometimes referred to as a 'string of pearls'), and this creates the impression that the white trailing edge of the wing continues across the black pattern of the outer primaries. This 'string of pearls' was not found in our sample of *argenteus* but it is shown by some *argen-*

tatus, Eastern Baltic Herring Gulls and the occasional intergrade. The primary pattern is described in much more detail in the next section.

In conclusion, it will be possible to locate a potential *smithsonianus* by looking at several subtle characters in combination. The biggest pitfall is perhaps formed by intergrades *argenteus* $\geq$ *argentatus*. While these are unlikely to show many of the above characters in combination, only detailed analysis of the primary pattern (on the basis of photographs/video) will rule them out conclusively – which is the next step in the identification process.

How to be sure?

As Lonergan & Mullarney (2004) have already pointed out, the number of identifiable *smithsonianus* decreases with age. This is certainly true for adults; our estimates indicate that about 40% of adult NF *smithsonianus* can be identified with certainty in Europe. This is only a minority, which is unfortunate perhaps, but that is just how it is. The rather large percentage of non-identifiable birds can be explained by extensive variation in both American and European Herring Gulls. While the primary pattern is the key to the identification problem, it is also variable: it varies regionally and individually and is also age-dependent, since the amount of black in the primaries seems to decrease slowly with age (Coulson et al 1984; pers obs on colour-ringed birds). It is sometimes claimed that the variation is also sex-dependent but we have seen no strong evidence yet of this. In fact, several authors who previously searched for sex-dependent variation in the primaries of European Herring Gull, could not find any consistent

Identification of adult American Herring Gull

232

233

234

235

232 American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, Norman Wells, Northwest Territories, Canada, 27 May 2002 (*Bruce Mactavish*). Compared with typical NF *smithsonianus*, this bird shows more black on the outer web of p9 (being almost solid black up to the primary coverts on left wing) and, most notably, p6 (covering almost half of the outer web). The grey tongues on p8-9 are slightly shorter, and there is hardly any white on the tongue-tip of p8. As a side note, it may be of interest that, compared with European Herring Gull *L. argentatus*, this bird shows obvious 'bayonets' on p7-8, and even p6. We think it would take considerable effort to find a European Herring Gull with three such 'bayonets', especially one on p6 (and combined with a complete 'W' on p5).

233 American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, Norman Wells, Northwest Territories, Canada, 27 May 2002 (*Bruce Mactavish*). View of the underwing. Note the short, pointed grey tongue on the outermost primary and the shorter grey tongue on p8-9 compared with typical NF *smithsonianus*. The underwing pattern is actually more similar to that of a typical European Herring Gull *L. argentatus argenteus*, and even approaches that of Yellow-legged Gull *L. michahellis*. The black band on p5 is usually complete in western birds.

234 American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, western Mexico, 21 January 2003 (*Steve N G Howell*). Impression of the underwing in a western bird. Note the very short, pointed grey tongue on the outermost primary. There is no white mirror on p9, and the complete black band on p5 is shimmering through.

235 European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus argenteus*, adult, Zeebrugge, West-Vlaanderen, Belgium, June 2001 (*Geert Spanoghe*). The grey tongue on p10 is thin and pointed, and there is a solid black spot on p5, entirely confined to the outer web. P6 lacks the 'W'-pattern, as the black wedge along the outer edge is not very pointed, and there is no pointed wedge on the shaft either. There are no 'bayonets', neither on p8 nor p7. The grey tongue on p8 is slightly shorter than the one on p7 (compare the subterminal amounts of black), and there is hardly any white on the tongue-tip.

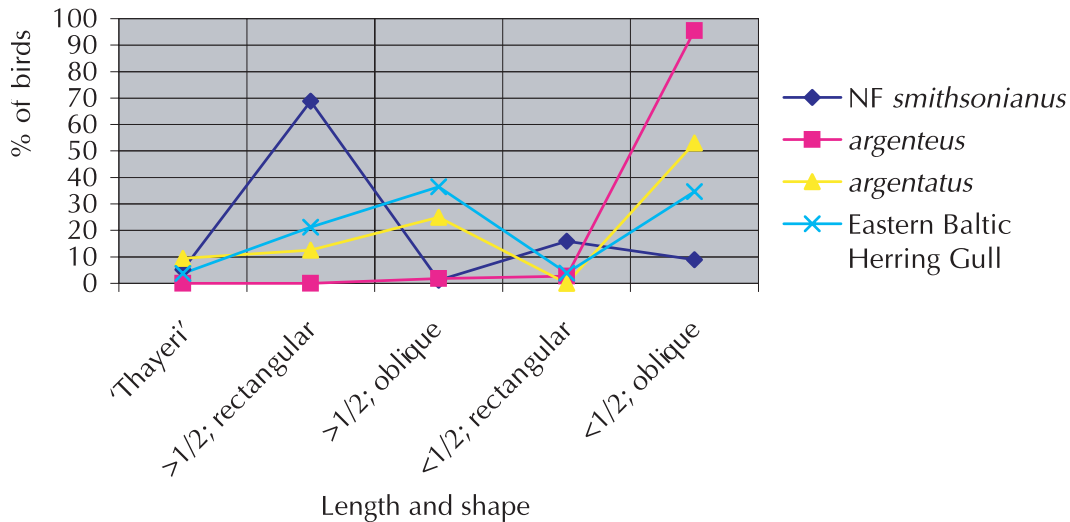

DIAGRAM 1 Length and shape of the tongue on p10 in herring gulls.

'Thayeri': birds in which the tongue cuts through to the mirror.

'>1/2, rectangular': birds in which the tongue covers more than half of the inner web and is steeply curved at the end.

'>1/2, oblique': birds in which the tongue covers more than half of the inner web and is rather wedge-shaped.

'<1/2, rectangular': birds in which the tongue is short, covering no more than half of the inner web, and is steeply curved at the end.

'<1/2, oblique': birds in which the tongue is short, covering no more than half of the inner web, and is rather wedge-shaped.

Note especially the difference between NF *smithsonianus* and *argenteus*.

TABLE 1 Extent of white mirror on p10

p10	% of birds with all-white mirror + tip
NF <i>smithsonianus</i>	8
<i>argenteus</i>	32
<i>argentatus</i>	56
Eastern Baltic Herring Gull	62

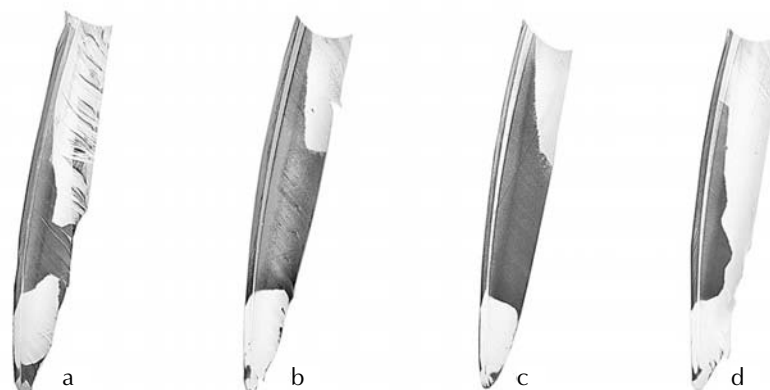
Note: Jonsson & Mactavish (2001) came to almost the same result in NF *smithsonianus*, namely 7%. Barth (1968) found a similar average percentage for *argentatus*, namely 54%, while in Eastern Baltic Herring Gulls, Mierauskas & Greimas (1992) found an average of 32.5% (on birds from Latvia and Russia), and Kilpi & Hario (1986) recorded a total of 46% (on birds from Finland). Olsen & Larsson (2003) give 53% for *argentatus* and c 20% for *argenteus*. Coulson et al (1984) examined many *argenteus* (n = 1484) from various breeding colonies in Britain, and noted the following percentages: 30.9% in Shetland birds, 20.5-25% on the British east coast, 9.3-10.8% on the British west coast, 13.4% in North Wales, and 1.4% in Lancashire, England. They concluded that European Herring Gulls breeding on the west side of Britain show on average more black near the tip of p10.

differences and ended up pooling males and females together in their research (eg, Barth 1975, Coulson et al 1984, Snell 1991). In the museum skins that we studied, we could not see any consistent differences either.

However extensive the variation may be, it is not endless. In the following section, we have tried to point out its limits and to draw the line between NF *smithsonianus* and European Herring Gulls.

In general, the primary pattern of adult NF *smithsonianus* is characterized by long and broad grey tongues (clearly 'eating' into the black markings), rather prominent pale tongue-tips, and usually six primaries marked with black. While each and every marked primary is subtly different from the corresponding one in European Herring Gulls, none of the characters is diagnostic in itself. They should be used in combination, and even then many birds will have to be left unidentified. We will first describe each primary separately, and then explain what combinations can be used. Note that primaries are numbered outwards.

Identification of adult American Herring Gull

% NF <i>smithsonianus</i>	65.6	15.3	7.8	5.6
% <i>argenteus</i>	0.0	2.7	95.6	0.0
% <i>argentatus</i>	0.0	0.0	53.1	0.0
% E-Baltic Herring Gull	5.8	1.9	13.5	0.0

FIGURE 5 Variation in pattern of p10 in herring gulls (*Peter Adriaens*). Percentages refer to the combination of characters illustrated. Here, for instance, it is stated that 65.6% in our sample of NF *smithsonianus* showed a long (>1/2 of the inner web) pale tongue, which curved very steeply at the end, and that, in addition, all of these birds also showed variable black marks near the tip of the primary (ranging from a very small black spot to a complete black band). This combination is illustrated in figure 5a. As can be seen, only some Eastern Baltic Herring Gulls *Larus argentatus* combined the same length and shape of the tongue with black marks near the tip (5.8%) – although not as complete a black band as drawn here.

TABLE 2 Amount of black between white mirror and tip of p10

p10	% of birds with uninterrupted subterminal black band
NF <i>smithsonianus</i>	51
<i>argenteus</i>	40
<i>argentatus</i>	6
Eastern Baltic Herring Gull	11

Note: Jonsson & Mactavish (2001) recorded only 39% in NF *smithsonianus* but, in another 24% of their sample, the subterminal black band was still quite thick, and was only or mostly interrupted at the shaft. Barth (1968) noted an average of 8.4% in Norwegian *argentatus*. Mierauskas & Greimas (1992) found an average of 15% in eastern Baltic Herring Gulls.

p10 (figure 5, table 1-2, diagram 1)

As mentioned earlier, p10 typically (in 69% of our sample) has a long and broad tongue that is steeply curved at the end. It runs down along more than half of the inner web (best seen from below) and then ends at an angle of almost 90°, leaving a black medial band that is of approximately the same size as the white mirror in many

TABLE 3 Extent of white mirror on p9

p9	% of birds with mirror present also on outer web
NF <i>smithsonianus</i>	24
<i>argenteus</i>	36
<i>argentatus</i>	78
Eastern Baltic Herring Gull	93

Note: Jonsson & Mactavish (2001) found 44% with mirror on outer web in their sample of NF *smithsonianus*; however, in 26% of those, the amount of white on the outer web was very small. Barth (1968) recorded an average similar to ours in *argentatus*, namely 71%; Mierauskas & Greimas (1992) obtained a lower value in Eastern Baltic Herring Gulls (from Latvia and Russia), namely 60%. Kilpi & Hario (1986) did not check the size of the mirror on p9.

birds (figure 5a). In some birds, the black medial band is even obviously shorter than the mirror.

Such a long and almost rectangular tongue was not found in our sample of *argenteus* but was present in more than 12% of *argentatus* and 21% of eastern Baltic Herring Gulls. It also occurs in intergrades *argenteus* $\geq$ *argentatus*.

In some NF *smithsonianus*, the grey tongue is

Identification of adult American Herring Gull

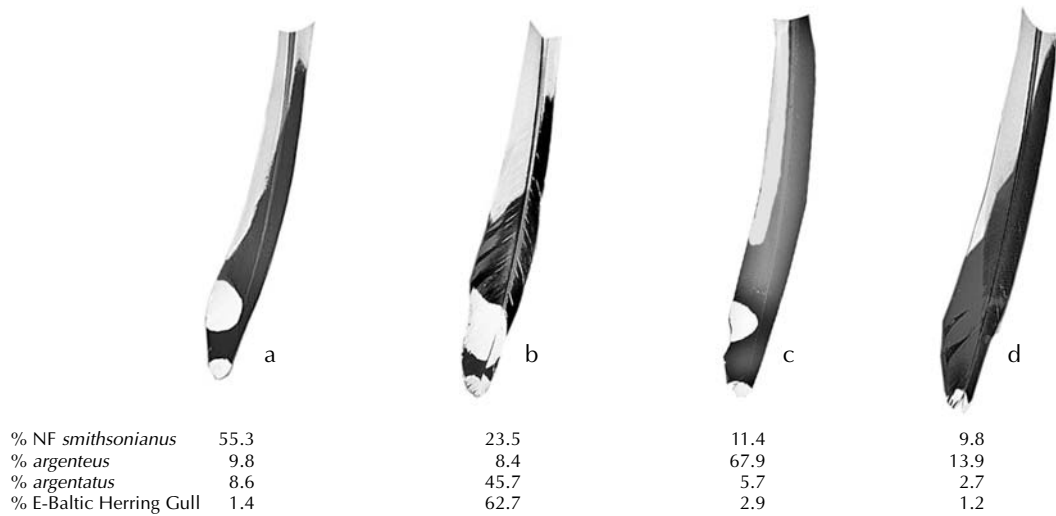

FIGURE 6 Variation in pattern of p9 in herring gulls (*Peter Adriaens*). Percentages refer to the combination of characters illustrated. Here, for instance, it is stated that 55.3% in our sample of NF *smithsonianus* combined a small white mirror (concentrated on the inner web) with a restricted black pattern on the outer web (not reaching primary coverts), and a rather long grey tongue on the inner web (>1/2), as illustrated in figure 6a. Paleness of the tongue-tip was not included in the percentages.

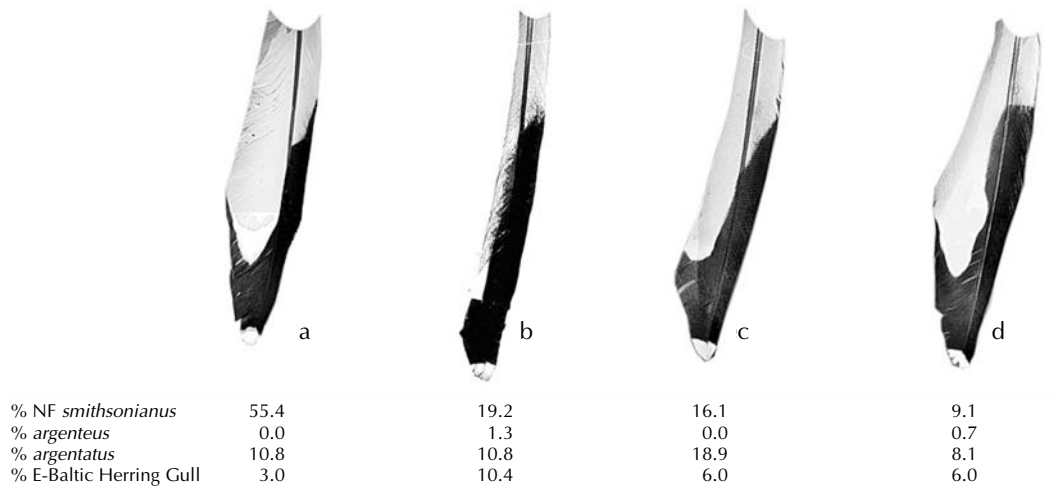

FIGURE 7 Variation in pattern of p8 in herring gulls (*Peter Adriaens*). Percentages refer to the combination of characters illustrated. Here, for instance, it is stated that 55.4% in our sample of NF *smithsonianus* combined a 'bayonet-pattern' on the outer web with a very long pale tongue (3/4 or more of the inner web) and a white tongue-tip (at least a thin crescent), as illustrated in figure 7a.

Identification of adult American Herring Gull

TABLE 4 Length of grey tongue on inner web of p8

p8	% of birds with pale tongue as long as on p7
NF <i>smithsonianus</i>	83
<i>argenteus</i>	3
<i>argentatus</i>	49
Eastern Baltic Herring Gull	30

TABLE 6 Shape of black colour on outer web of p7 and/or p8

p7/8	% of birds with 'bayonet' on p7 and/or p8
NF <i>smithsonianus</i>	73
<i>argenteus</i>	3
<i>argentatus</i>	19
Eastern Baltic Herring Gull	20

TABLE 5 Extent of white on tongue-tip of p8

p8	% of birds with thin white tongue-tip (crescent-shaped)	% of birds with broad white tongue-tip (large, rounded spot)	Total (%)
NF <i>smithsonianus</i>	57	39	96
<i>argenteus</i>	33	0	33
<i>argentatus</i>	24	41	65
Eastern Baltic Herring Gull	70	3	73

shorter (less than half of the inner web) but often the more or less rectangular shape remains (figure 5b). In a few birds (6%), the grey tongue is very long and joins the white mirror (figure 5d) – creating the so-called 'Thayeri pattern'. In that case, the rectangular shape of the tongue is lost, of course, which may make identification more difficult or even impossible. Even though a 'Thayeri pattern' on p10 is virtually unknown in pure *argenteus*, it does occur in other European Herring Gulls, especially northern *argentatus* (Barth 1968; pers obs).

In most *argenteus*, the grey tongue is short (about 1/3 of the inner web) and wedge-shaped (pointed at the end; figure 5c). This is also true for quite a few birds of other European forms (see percentages below figure 5c). See also diagram 1 for more details.

The pattern of the white mirror is quite variable, and is in itself of little use for identification purposes in our opinion. It may be worth knowing that most NF *smithsonianus* in our sample had at least a little black between the mirror and the white primary tip, while this was less often the case in European Herring Gulls (table 1).

Likewise, a complete subterminal black band is more often seen in NF *smithsonianus* than in European birds (cf table 2). However, when the pattern of the mirror is combined with the size and shape of the tongue, the characters become more useful. European Herring Gulls with a long, broad tongue on p10 show a tendency towards combining it with a lack of black markings near the tip. In fact, this was the case in all of the

argentatus in our sample – though a larger sample might reveal a few exceptions.

Of those NF *smithsonianus* in our sample that showed a long, broad tongue, 94% had variable black subterminal marks. Even birds with a 'Thayeri pattern' (tongue cutting through to the mirror) seem to retain these marks. Our sample contained 10 birds with a 'Thayeri tongue' on p10; only one of them had an all-white mirror and tip.

Of the Eastern Baltic Herring Gulls with long, broad tongues, 27% had black subterminal spots, and in German birds (of unknown origin) 38%. One German bird with a 'Thayeri pattern' still retained a small black subterminal spot on the outer web, so this combination is not unique for NF *smithsonianus*.

Interestingly, a significant proportion (34%) of NF *smithsonianus* combined a long, broad tongue (as in figure 5a) with a complete, uninterrupted black band between the white mirror and tip. This combination was not found in our sample of European Herring Gulls (including the German birds), so any bird showing it may well be worth scrutinizing!

By combining all of the above characters (length and shape of tongue with presence or absence of black marks near the tip), the difference between European and NF *smithsonianus* becomes clearer; this is shown in figure 5: many NF *smithsonianus* show the combined characters of 5a, while European birds are more like 5c. German birds were not included in the figures, but the combination of all of the above charac-

236 European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus argentatus*, adult, Zeebrugge, West-Vlaanderen, Belgium, June 2001 (Geert Spanoghe). An example of a bird with a complete black 'W' on p5. The grey tongue on p10 is not visible, but is certainly neither very broad nor long – otherwise it would appear in this photograph. The white mirror of p9 reaches onto the outer web, the outer web is solidly black up to the primary coverts, and the grey tongue is not visible, even though the wing is quite well spread here. The grey tongue of p8 is shorter than on p7, and does not really have a white tongue-tip. There are no 'bayonets' on p7-8, or perhaps a very slight one on p7, but it is hardly visible. The black pattern on p6 is quite thick, and is therefore more difficult to compare to a 'W'.

237 European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus argentatus*, adult, Zeebrugge, West-Vlaanderen, Belgium, June 2001 (Geert Spanoghe). The tongue of p10 is not visible but in any case cannot be very broad. P5 does not show a complete black band, and the spot on the outer web is thick and solid (not 'U'-shaped). The grey tongue of p8 is shorter than on p7, and lacks a white tongue-tip. There are no 'bayonets' on p7-8, or perhaps a very slight one on p8, but it is hardly visible. Note also the rather large amount of black on the inner and outer webs of p9.

ters on p10 (as in figure 5a) was found in less than 9%. Again, we would like to emphasize that, of these 9% (and of those 5.8% of Eastern Baltic Herring Gulls mentioned under fig 5a), none showed a complete black band between the white mirror and tip.

p9 (figure 6, table 3)

The grey tongue is again clearly long in most NF *smithsonianus* (more than half of inner web in over 98% of birds; in 21%, the tongue even cuts through the entire inner web and joins the white mirror). At least part of the tongue is often easily visible from above.

In *argentatus*, fewer birds have a long tongue (>1/2 of the inner web in 59%, with only one bird in our sample showing a tongue that cuts through to the mirror) but in other European forms the length is approximately the same as in NF *smithsonianus* (see figure 6 for percentages).

Compared with *argentatus*, the outer web (apart from the white mirror) is less often all-black up to the primary coverts (figure 6c); the base is either entirely grey, or black only reaches the primary coverts in a thin, pointed wedge

along the outer edge.

Compared with *argentatus* and Eastern Baltic Herring Gull, the white mirror is usually smaller, more often confined to the inner web (or absent). In these European forms, the white mirror is often also present on the outer web, and regularly interrupts the black outer edge. It is largest in Arctic populations.

Note also that in the European forms, presence of a 'Thayeri-pattern' on p9 (long tongue joining the mirror) often means a large white mirror here too (reaching onto outer web). On the other hand, in quite a few NF *smithsonianus* the white mirror is still confined to the inner web, while the tongue cuts through (cf figure 1a).

There may already be a certain amount of white on the tongue-tip. If this is the case, the white tongue-tip is usually thin, and shaped like a white crescent, or tip of a fingernail. The amount of white may be more extensive in some; a few birds (5%) even showed an obviously broad white spot, which could be described as rounded or 'pearl-shaped', and was not found in our sample of *argentatus*.

The above characters are significant when they

Identification of adult American Herring Gull

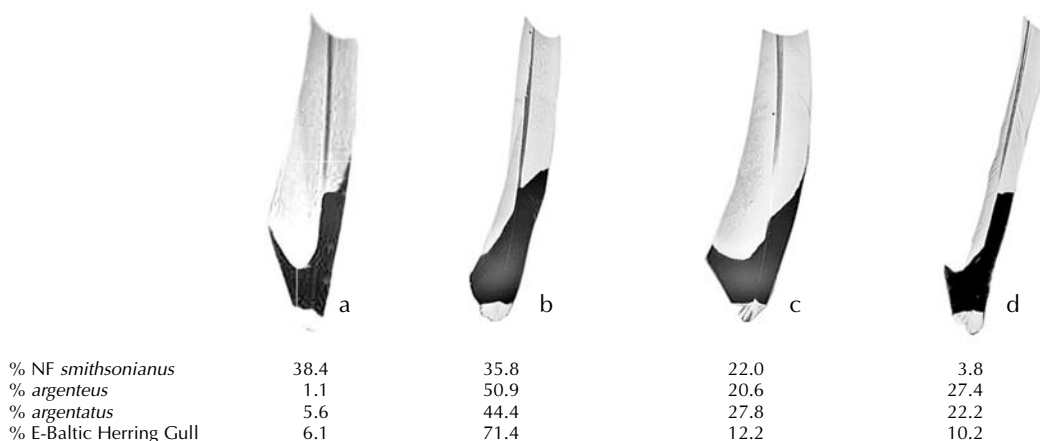

FIGURE 8 Variation in pattern of p7 in herring gulls (*Peter Adriaens*). Percentages refer to the shape of the black pattern on the outer web. Here, for instance, it is stated that 38.4% in our sample of *NF smithsonianus* showed a black 'bayonet' on the outer web, as illustrated in figure 8a.

are used in combination, as can be seen in figure 6a.

p8 (figure 7, table 4-6)

The grey tongue is usually very long, covering more than 3/4 of the visible part of the inner web, and leaving only a rather thin black sub-terminal band. The tongue on p8 is of approximately the same length as the tongue on p7. On the underside of the wing, the long tongues on p5-8(9) leave only a thin and rather straight black trailing edge (cf figure 1b and 2b).

In *argenteus* and many birds of other European forms, the pale tongue is slightly shorter than the one on p7, so the amount of black on the inner web is also larger.

The tongue-tip is often white; some birds have an obviously broad, rounded white spot at the tongue-tip (cf figure 1a and 3), which, together with the white tongue-tip of p(5)6-7 may create a 'string of pearls' effect. We did not find an adult *argenteus* in our sample with such a broad white tongue-tip on p8; in fact, the majority have no

white at all here. Among the European forms, the 'string of pearls' seems to be mostly shown by *argentatus*, and a few intergrades. Keep in mind, however, that even slightly over-exposed photographs may exaggerate the whiteness of the tongue-tips, and may create the false impression of a broad white spot on the tongue-tip of p8 when there is none. The other extreme is also possible: a more over-exposed photograph can obliterate the white 'string of pearls'.

The shape of the black pattern on the outer web is another important character. Here, and/or on the outer web of p7, many *NF smithsonianus* have a rather peculiar shape, which we would like to call the 'bayonet pattern' (see figure 7a and 8a). Basically, the pattern consists of a straight or slightly oblique upper border, which then projects towards the primary coverts in a thin, very pointed black wedge (almost 'needle-shaped') along the outer edge. The shape recalls a French 'bayonet', hence the name. It is important to note the difference with the pattern in figure 7c and 8c: these also show a pointed black wedge towards

TABLE 7 Extent of white on tongue-tip of p7

p7	% of birds with thin white tongue-tip (crescent-shaped)	% of birds with broad white tongue-tip (large, rounded spot)	Total (%)
<i>NF smithsonianus</i>	54	46	100
<i>argenteus</i>	84	11	95
<i>argentatus</i>	50	50	100
Eastern Baltic Herring Gull	91	9	100

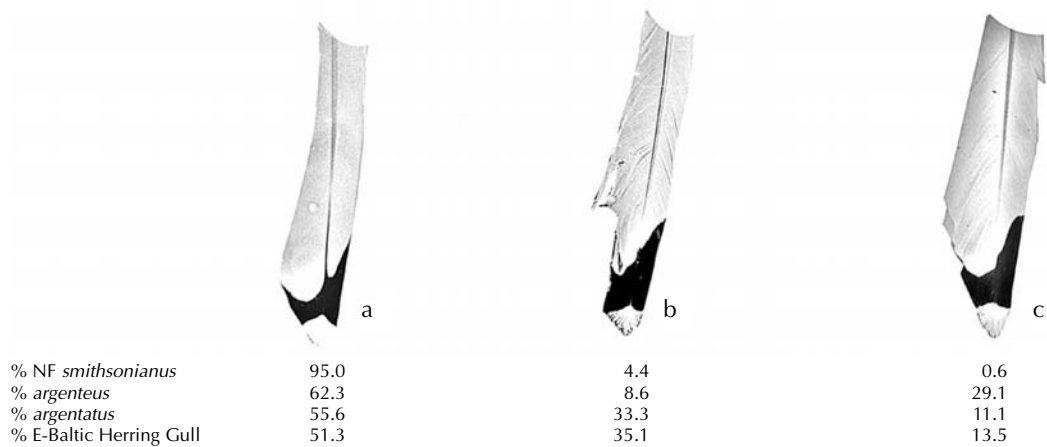

FIGURE 9 Variation in pattern of p6 in herring gulls (*Peter Adriaens*). Percentages refer to the shape of the black pattern. Here, for instance, it is stated that 95% in our sample of NF *smithsonianus* showed a rather drawn-out 'W-pattern', being sharply pointed along the outer edge and the shaft, as illustrated in figure 9a.

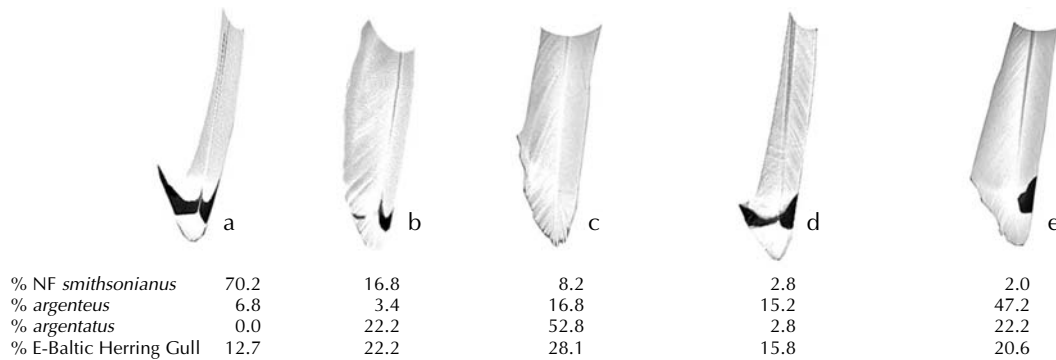

FIGURE 10 Variation in pattern of p5 in herring gulls (*Peter Adriaens*). Percentages refer to the combination of shape and extent of the black pattern. Here, for instance, it is stated that 70.2% in our sample of NF *smithsonianus* had an uninterrupted black band (on both webs), which, in addition, was shaped like an almost symmetrical 'W', as illustrated in figure 10a.

the primary coverts but it is broader at the base, starting from the shaft and lacking a distinct step. The combination of the three characters mentioned above ('bayonet', tongue-tip, length of tongue) is significant, as can be seen in figure 7a and the percentages below it.

p7 (figure 8, table 6-7)

Basically, the characters to be looked for in p7 are the same as those in p8 but the pale tongue is (nearly) always very long in all forms, and is therefore not helpful. The presence of a 'bayonet' is significant, either on p7 or p8 (or on both); see table 5. The amount of white on the tongue-tip

should also be noted, although the difference is less obvious than in p8. In some birds, the black colour of the outer web not only projects in a 'bayonet' or pointed wedge along the outer edge but also slightly along the shaft, thus creating a rather forked or 'V'-shaped pattern (eg, plate 228).

p6 (figure 9)

The shape of the black mark is important. The black band was always complete in our sample of NF *smithsonianus* (in some birds of European forms, especially in *argentatus*, there is sometimes only an incomplete black band), and the pattern was usually sharply pointed. It is pointed

Identification of adult American Herring Gull

TABLE 8 Amount of black on p5

p5	% of birds with complete black band
NF <i>smithsonianus</i>	73
<i>argenteus</i>	22
<i>argentatus</i>	3
Eastern Baltic Herring Gull	30

Note: In a smaller sample of adult NF *smithsonianus* (n=100), Jonsson & Mactavish (2001) recorded 65% with a complete black band on p5.

along the inner edge, along the shaft, and along the outer edge, so that the pattern tends to resemble a sort of drawn out 'W' (see figure 9a and percentages below it). In quite a few European birds, the black band is clearly broader, lacking the three pointed wedges, and showing an oblique, rounded or straight upper border on the outer web (figure 9b and 9c).

p5 (figure 10, table 8)

The shape of the black mark (when present) is important, even more so than in p6. The majority of NF *smithsonianus* in our sample had a complete, uninterrupted black band, while this is less frequently seen in European birds.

In those NF *smithsonianus* with a complete black band, there are normally three pointed wedges (as in p6), creating a nice symmetrical 'W'-pattern (see figure 10a and percentages below it). In birds in which the black band is interrupted, or entirely confined to the outer web, two very pointed wedges usually remain, creating a forked or 'U'-shaped pattern (figure 10b). In *argenteus*, the common pattern is that of a thick black spot entirely confined to the outer web – which is only rarely seen in NF *smithso-*

238 European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus argenteus*, adult, Zeebrugge, West-Vlaanderen, Belgium, June 2001 (Geert Spanoghe). The tongue of p10 is thin and pointed. The black band on p6 is broken centrally, which seems to be very rare in American Herring Gull *L. smithsonianus*, if it occurs at all (no birds in our samples). There are no 'bayonets' on p7 nor p8, the grey tongue of p8 is slightly shorter than on p7, and lacks a pure white tongue-tip. The white mirror of p9 reaches onto the outer web. The grey tongue of this primary seems short but its exact length is better judged from below.

nianus (see figure 10e). Of those *argenteus* with a complete black band in our sample, only a minority showed a distinct 'W'-pattern.

In *argentatus*, black markings are commonly absent altogether (figure 10c). No birds in our sample had a distinct, complete 'W'.

In Eastern Baltic Herring Gulls, the pattern on p5 is quite variable.

p4

We checked the presence or absence of black

FIGURE 11 Wing-tips of European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus* at rest (Peter Adriaens). A = typical *L. a. argentatus*; B = some *L. a. argentatus* and Eastern Baltic Herring Gulls. B is an example of a European bird with a long, broad tongue (projecting beyond the tertials) on the underside of p10. Note, however, in this case the absence of black marks near the tip of this primary. The black subterminal band of p9 shimmers through. Compare with plate 224.

239-240

241

239-240 European Herring Gulls / Zilvermeeuwen *Larus argentatus argentatus*, adult, Worcestershire, England, 6 January 1992 (Peter Stewart). Two typical examples of 'northern *argentatus*'. On both birds, note the rather thin and pointed tongue on p10, and the large white mirror on p9, prominently covering both webs. On the lower bird, note also absence of 'bayonets' on p7-8, and the solidity of the black pattern on the outer web of p9, right up to the primary coverts. The upper bird is less easy in that it has an obvious 'bayonet' on the outer web of p8, and a slightly forked pattern on the outer web of p7. In the field, the colour of the upperparts can be of additional help.

241 Eastern Baltic Herring Gull / Oostelijke Baltische Zilvermeeuw *Larus argentatus*, adult, Włocławek, Poland, spring 2002 (Grzegorz Neubauer & Magda Zagalska). An example of a European bird with a long, rectangular grey tongue on p10, quite similar to NF *smithsonianus*. Note, however, the absence of black marks near the tip of p10, and the large white mirror on p9 – obviously covering both webs. There do not seem to be 'bayonets' on p7-8, though the pattern on p8 is partly hidden under p9 here. There are no black marks on p5. Mantle colour can be of additional help: in a sample of 32 Polish European Herring Gulls (caught and ringed), it was perceived as a mean value of 5.63 on the Kodak grey-scale (Grzegorz Neubauer & Magda Zagalska pers comm).

marks on this primary, but did not find any significant differences. In all forms that we examined, a variable black mark on the outer web of p4 may occur in a very small proportion of birds (c 2%). In addition, we also found one NF *smithsonianus* and one eastern Baltic Herring Gull with an almost complete but thin, black band across both webs.

Conclusion: diagnostic combinations

While every marked primary of adult NF *smithsonianus* is often subtly different from the

corresponding one in European forms, there is much variation. It is only when the patterns are combined that they give the wing-tip a unique character.

Ideally, all primaries should have a typical pattern, and other characters such as structure ('jizz'), head streaking and bill pattern should look right, but if this is not entirely the case, there are at least two minimal combinations that can be used.

First, a very basic one is the combination of p10 and p5: a pattern as in figure 5a (broad,

Identification of adult American Herring Gull

242

243

244

245

242 European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus*, adult, presumed intergrade $L a \text{ argenteus} \geq L a \text{ argentatus}$, Wijster, Drenthe, Netherlands, 8 december 2001 (Rik Winters). The primary pattern of this bird is most similar to *argenteus* (but note very long 'bayonet' on p7), while the upperparts were slightly darker grey (Rik Winters, pers comm). Differs from typical adult NF *smithsonianus* in that the white mirror of p9 bleeds onto the outer web, the black colour of the outer web is thick and solid all the way up to the primary coverts and the grey tongue is not visible from above. In addition, the grey tongue of p8 is slightly shorter than on p7, and lacks a white tongue-tip. An intergrade may have an obviously long grey tongue on p10, but in that case it is more likely to be thin and pointed (Rik Winters pers comm).

243 European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus*, adult, presumed intergrade $L a \text{ argenteus} \geq L a \text{ argentatus}$, Wijster, Drenthe, Netherlands, 14 april 2001 (Rik Winters). A bird with much black in the primaries, again most similar to *argenteus*. The outer web of p9 is solidly black up to the primary coverts, the grey tongue on p8 is shorter than on p7, and lacks a white tongue-tip, there are no 'bayonets' on p7-8, and there is no distinct 'W' on p6.

244 European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus*, adult, presumed intergrade $L a \text{ argenteus} \geq L a \text{ argentatus}$, Doornzele, Oost-Vlaanderen, Belgium, June 2001 (Geert Spanoghe). The primary pattern of this bird is similar to 'northern *argentatus*' but mantle shade and measurements were identical to those of *argenteus* (Geert Spanoghe pers comm). Differs from typical NF *smithsonianus* in that the white mirror on p9 is large, obviously covering both webs. There are no black marks near the tip of p10. In addition, from a European point of view, the combination of a 'Thayeri pattern' on p10 (long tongue cutting through to the white mirror, so that the rectangular shape of the tongue is lost) with the lack of any black marks on p5 should be seen as a strong indication that the bird is of European origin. The number of European birds showing this combination is much higher than that of NF *smithsonianus*; besides, the primary pattern of those few NF *smithsonianus* with this small an amount of black on the primaries can be identical to that of some European birds.

245 Putative American Herring Gull / mogelijke Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, Azores, February 2003 (Peter Alfrey). An example of a very good candidate in the Western Palearctic. Note the pale grey upperparts, flat crown, long and parallel-sided bill, noticeably small orange gonys spot, greenish tinge to bill base, retained streaking on the lower hindneck and breast-sides, and the dusky smudge in front of the eye. See also plate 246.

246

247

248

246 Putative American Herring Gull / mogelijke Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, adult, Azores, February 2003 (Peter Alfrey). Same bird as in plate 245. The underside of p10 is visible here, revealing an obviously long grey tongue that ends in a steep curve (90°), as in typical Newfoundland Herring Gull. There may be some black marks near the tip of p10, but it is very hard to judge correctly from this angle. A displaced tertial seems to reveal a bit of black on p5, but it is impossible to assess the shape or pattern. Note also the short legs. Unfortunately, this bird was not photographed in flight, so it remains unidentified.

247-248 European Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus*, adult, Germany, date unknown (Andreas Buchheim). A difficult bird, and therefore a good illustration of why the criteria need to be very strict. Of all the European birds in our samples, this one was closest to meeting the minimal requirements for Newfoundland Herring Gull *L. smithsonianus*. Note, however, that

the pattern on p6 is not typical (compare with figure 9; the black band tends more towards pattern 9b than 9a, as it is more asymmetrical – clearly more black on the outer web than on the inner web –, with a distinct ‘step’ on the shaft, and is less pointed along the outer edge; especially the step on the shaft is wrong for NF *smithsonianus*). There are no obvious ‘bayonets’, only an indistinct one on the outer web of p8. The outer web of p9 is entirely black all the way up to the primary coverts (note that at least one primary covert is missing at the base). Note also the disproportionate amount of black on p5: there is a rather thick black spot on the outer web, but nothing on the inner web. This pattern corresponds with figure 10e, which is shown by only a few NF *smithsonianus* (2%).

long, almost rectangular tongue) regularly goes with the pattern of figure 10a (complete black ‘W’) in NF *smithsonianus* (52%), while this exact combination was not found in our samples of *argenteus* and *argentatus*. However, it was present in three Eastern Baltic Herring Gulls (c 4%). In European forms, a long tongue on p10 usually excludes a complete black band on p5; some intergrades *argenteus* $\geq$ *argentatus*, a few Eastern Baltic Herring Gulls, and a few hybrids *argentatus* x Pontic Gull do combine this tongue

with a complete black band on p5 but the shape of the tongue and the shape of the black band are usually (not always!) different from those in typical NF *smithsonianus*. Also, check the amount of black between the white mirror and tip of p10; European Herring Gulls with a long, broad tongue here (as in figure 5a) usually show little or no black near the tip – and such birds apparently ‘never’ show an uninterrupted black band across both webs. Nevertheless, we would strongly advise to check other characters as well,

Identification of adult American Herring Gull

such as the presence of a 'bayonet', the extent of white on tongue-tips, and so on.

Second, if the black band on p5 is not complete, identification is more complicated but may still be possible. It should be established that at least all of the following characters are present, before a conclusive identification can be reached: **1** p10 with a long, broad, almost rectangular tongue (as in figure 5a); **2** mirror on p9 confined to inner web, or no mirror at all (figure 6a,c,d; 6a being most typical); **3** 'bayonet' on either p7 or p8, or on both (figures 7a and/or 8a); **4** white tongue-tip on inner web of p8; at least a thin white crescent but preferably a large, rounded, white spot (figure 7a); and **5** complete black band on p6, which is sharply pointed at least along the outer edge, but preferably also along the shaft and the inner edge (tending towards a 'W'-pattern; cf figure 9a). In our sample of NF *smithsonianus*, 41% showed the combination of the above five criteria, regardless of their pattern on p5. The same combination was not found in our sample of European forms.

Any potential adult *smithsonianus* in Europe that does not meet these criteria, should be left unidentified, in our opinion.

Pontic Gull and hybrids

Since there are some similarities between NF *smithsonianus* and Pontic Gull in primary pattern and bill pattern in winter, we discuss the latter species here also. In addition, hybridization between Pontic Gull and Eastern Baltic Herring Gull has been recorded in Poland (Faber et al 2001), which may create some more identification problems.

Pontic Gull and hybrids are normally slightly darker mantled than NF *smithsonianus*, they often have a yellowish or greenish tinge on the legs, and they have little or no winter head streaking, except for some fine brown hindneck streaks (rarely, there can be fine pencil-streaks around the eye, but these are less distinct than the hindneck streaks). In Pontic, the iris regularly has some dark pigmentation, the legs are often longer and thinner, in many with longer tibia than in any herring gull, the bill is on average slightly thinner, the primary projection is longer, and the forehead may be more sloping.

The primary pattern of adult Pontic Gull usually differs from that of NF *smithsonianus* in that the white mirrors are larger, and the black bands on p5-6 are slightly broader and more solid on average (less tendency towards a thin 'W', also because the amount of black is typically larger

on the outer than on the inner webs). A 'bayonet'-pattern on either p7 or p8 is also less frequent. In all of the 71 birds examined by Mierauskas & Greimas (1992), the white mirror of p9 always extended onto the outer web. The white mirror on p10 was also very large, with only 26% of the birds showing some black between the mirror and the white primary tip.

Likewise, all of the eight putative hybrids from Poland that we examined showed a white mirror on both webs of p9. No birds had a 'bayonet' on either p7 or p8. The black bands on p5-6 were also more solid and thicker on average; only one bird had a 'W'-pattern on p6, and while all but one had a complete black band on p5, only two birds showed a distinct 'W' here.

The criteria for separating NF Herring Gulls and European Herring Gulls should also be conclusive for ruling out Pontic Gull and its hybrids.

Glaucous x herring gull hybrids

Hybrids Glaucous x European Herring Gull are known from Iceland and the Kola Peninsula, Russia. Hybrids Glaucous x American Herring Gull occur in north-eastern Canada. Hybridization is also known from Greenland. While adult hybrids usually show characters of both parent species (eg, greyish to blackish-grey wing-tips, very short primary projection, etc), a few birds at the darkest end can be similar to herring gulls, and may have long, broad tongues on the outer primaries (influence from Glaucous Gull). However, such birds will normally combine these long tongues with large white mirrors on p9-10 (completely covering both webs on p9), generally reduced dark markings on the outer webs of p6-8, and little or no dark markings on p5 (Ingolfsson 1970, 1993, Sibley 2000, Olsen & Larsson 2003).

Notes on geographical variation (table 9-14)

The following is merely an attempt to give some idea of the regional variation in North America. The samples from the different regions outside Newfoundland were small and only occasionally included breeding birds. Therefore, the descriptions have no taxonomic value; we just hope that they will motivate others to examine *smithsonianus* in more detail.

The results are given in table 9-14. In short, it seems that the primary pattern on the East Coast of the USA is quite variable but perhaps somewhat intermediate between that of NF *smithsonianus* and those populations more to the west. It is difficult to interpret data from outside the

Identification of adult American Herring Gull

TABLE 9 Variation in pattern of p10 in different *smithsonianus* populations. For each bird, the pattern was assigned to the most similar drawing in figure 5. Figures represent actual number of birds, not percentages. For comparison, note that the first drawing in the row (here figure 5a) always represents the most typical pattern of NF *smithsonianus*. It should also be noted that, in central and western birds, the black marks between the white mirror and tip usually form an uninterrupted black band (which is not illustrated in figure 5b-d).

p10	Corresponding figure			
	5a	5b	5c	5d
Maine	1		3	
Massachusetts	5	4	4	
New York	2	7	2	
Connecticut	2	1	1	1
New Jersey	2	1	1	
Maryland				
Virginia	1			
North Carolina			1	
Michigan	1	1		
Ontario			3	
Mexico	1		3	
California			1	
Washington	1	2	8	
Alberta		1	10	
British Columbia				
Northwest Territories			7	
Yukon		1		
Alaska	1		7	

TABLE 10 Variation in pattern of p9 in different *smithsonianus* populations. For each bird, the pattern was assigned to the most similar drawing in figure 6. Figures represent actual number of birds, not percentages. For comparison, note that the first drawing in the row (here figure 6a) always represents the most typical pattern of NF *smithsonianus*.

p9	Corresponding figure			
	6a	6b	6c	6d
Maine			3	1
Massachusetts		4	2	7
New York	4	1	2	6
Connecticut	4		2	
New Jersey	1	1	3	3
Maryland			1	
Virginia				
North Carolina			1	
Michigan	1			2
Ontario			7	58
Mexico	1			3
California				1
Washington			3	9
Alberta		3	2	6
British Columbia			1	
Northwest Territories	1		1	5
Yukon				1
Alaska			5	3

Locations, sample sizes and dates of collection of investigated specimens:

Eastern

Maine (n=4; June); Massachusetts (n=13; May-August); New York (n=13; nearly all months); Connecticut (n=6; January, March, April, November); New Jersey (n=18; September); Maryland (n=1; January); Virginia (n=1); North Carolina (n=1)

Central

Michigan (n=5; May, November); Ontario (n=64; February, May, November) (Jonsson & Mactavish 2001)

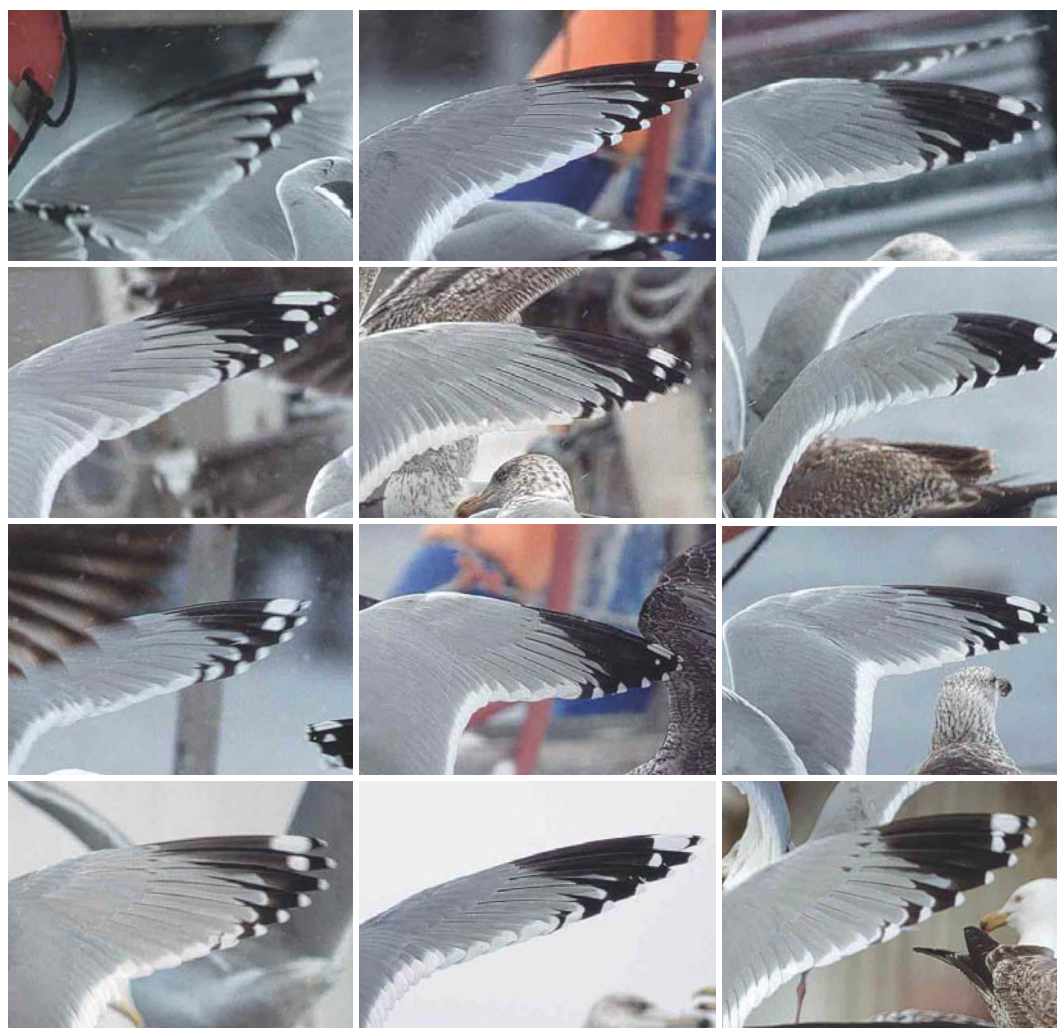
Western

Mexico (n=4; January); California (n=1; November); Washington (n=12; January-February, November-December); Alberta (n=11; May-July); British Columbia (n=1); Northwest Territories (n= 8; May, June); Yukon (n=1; May); Alaska (n=10; May, June, August)

breeding season, since they may include some Newfoundland birds. Indeed, NF Herring Gulls ringed on breeding colonies near St John's, Newfoundland, have been recorded – mostly in winter – in Virginia, New Jersey, New York and Maine. Olsen & Larsson (2003) mention that 20-30% of adult *smithsonianus* from Massachusetts to Virginia did not have a white mirror on p9, as opposed to less than 15% of Newfoundland birds (11% in our sample). They also state that black markings on p4 occur in 25% of East Coast birds (but only 7% in Massachusetts) – as opposed to only 2% in NF *smithsonianus* (3.5% in our sample).

The inland Ontario (or Niagara) population was mostly studied in winter, so its origins are not entirely clear. In any case, the *smithsonianus* occurring in that region in winter have more black in the wing-tips than Newfoundland birds, showing shorter grey tongues to p8-10, often no white mirror on p9 (in 90% of those examined; Jonsson & Mactavish 2001), usually a complete black band on p5, and some black on p4 in quite a few birds (34%). All birds had an uninterrupted black band between the white mirror and tip of p10. In addition, the pointed black wedges or black 'bayonets' (when present) on p7-8 can be really long, eg, almost reaching the primary

Identification of adult American Herring Gull

COMPOSITE 3 Illustration of part of the variation in primary patterns of adult American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus* in Massachusetts in winter (Pat Lonergan & Killian Mullarney)

coverts on p8. Likewise, the pointed wedge on the outer web of p6 can be longer than in NF *smithsonianus*. There is not much white on the tongue-tips of p5-8. According to Jonsson & Mactavish (2001), the winter Niagara birds appeared smaller, with shorter legs, less sturdy bills, and more rounded heads than Newfoundland birds. Many looked quite petite, similar in fact to several of the Kumlien's Gulls *L. glaucoideus kumlieni* that were present.

West Coast and western Canadian populations are similar to the winter Ontario birds but seem to have even shorter grey tongues on p8-10. In

addition, some birds have a lot of black on the outer web of p8; the outer web can be all-black almost up to the primary coverts. White on the tongue-tips of p5-8 is very restricted, and is regularly absent on at least p8. On p10, there is typically a broad, black subterminal bar between the mirror and the white tip – on average far more distinct and broader than on Newfoundland birds. Olsen & Larsson (2003) recorded 64% of birds at Lake Superior without a mirror on p9, and 75-80% in California/northern Mexico. In addition, they found that 50% of West Coast adults had black markings on p4, and a few even

Identification of adult American Herring Gull

TABLE 11 Variation in pattern of p8 in different *smithsonianus* populations. For each bird, the pattern was assigned to the most similar drawing in figure 7. Figures represent actual number of birds, not percentages. For comparison, note that the first drawing in the row (here figure 7a) always represents the most typical pattern of NF *smithsonianus*. Details of locations as in table 9-10.

p8	Corresponding figure			
	7a	7b	7c	7d
Maine		2		2
Massachusetts	3		6	4
New York	3	4	2	3
Connecticut	2		1	3
New Jersey		1	2	
Maryland	1			
Virginia				
North Carolina			1	
Michigan	1	1	1	
Ontario				1
Mexico		1		
California		1		
Washington	1	1	5	5
Alberta	1	3	4	2
British Columbia				
Northwest Territories	1	2	3	
Yukon				1
Alaska	3		1	2

TABLE 12 Variation in pattern of p7 in different *smithsonianus* populations. For each bird, the pattern was assigned to the most similar drawing in figure 8. Figures represent actual number of birds, not percentages. For comparison, note that the first drawing in the row (here figure 8a) always represents the most typical pattern of NF *smithsonianus*. Details of locations as in table 9-10.

p7	Corresponding figure			
	8a	8b	8c	8d
Maine	1	1	2	
Massachusetts	3	4	6	
New York	2	3	7	
Connecticut		2	3	1
New Jersey	4	5	4	
Maryland			1	
Virginia				
North Carolina			1	
Michigan	2	1	1	
Ontario		1		
Mexico		1		
California			1	
Washington	2	3	7	
Alberta	1	3	6	1
British Columbia			1	
Northwest Territories	3	1		
Yukon				
Alaska	2	3	2	

TABLE 13 Variation in pattern of p6 in different *smithsonianus* populations. For each bird, the pattern was assigned to the most similar drawing in figure 9. Figures represent actual number of birds, not percentages. For comparison, note that the first drawing in the row (here figure 9a) always represents the most typical pattern of NF *smithsonianus*. Details of locations as in table 9-10.

p6	Corresponding figure		
	9a	9b	9c
Maine	4		
Massachusetts	13		
New York	11	2	
Connecticut	6		
New Jersey	17		
Maryland	1		
Virginia			
North Carolina	1		
Michigan	2	2	
Ontario	2		
Mexico		1	
California		1	
Washington	12		
Alberta	10	1	
British Columbia		1	
Northwest Territories	2	2	
Yukon	1		
Alaska	5	1	1

TABLE 14 Variation in pattern of p5 in different *smithsonianus* populations. For each bird, the pattern was assigned to the most similar drawing in figure 10. Figures represent actual number of birds, not percentages. For comparison, note that the first drawing in the row (here figure 10a) always represents the most typical pattern of NF *smithsonianus*. Details of locations as in table 9-10.

p5	Corresponding figure				
	10a	10b	10c	10d	10e
Maine	4				
Massachusetts	9	4			
New York	8	4			1
Connecticut	3	1			2
New Jersey	12	5			
Maryland	1				
Virginia	1				
North Carolina	1				
Michigan	3	1			
Ontario	61	3			
Mexico	1				
California	1				
Washington	9	1		2	
Alberta	9	1		1	
British Columbia		1			
Northwest Territories	2	1		1	
Yukon	1				
Alaska	4	2			

Identification of adult American Herring Gull

had a little black on p3. When BM was studying breeding *smithsonianus* in the field in Yukon, he had the impression that their upperparts were slightly darker than in Newfoundland birds, and that their eyes more often had a darker, somewhat olive-yellow iris, frequently with dark specks, resulting in very dark eyes.

As a side note, we would like to highlight that our sample from Alberta contained three birds (skins) with a large white mirror on p9, covering both webs, which seems surprising for western birds. All three were from the Athabasca region.

Birds in our sample from Alaska appeared more variable than birds of other western populations.

Acknowledgements

We would like to thank the following people for providing us with photographs: Peter Alfrey, Richard Banks (Smithsonian National Museum of Natural History), Andreas Buchheim, Lieven Caekbeke, Nils van Duivendijk, Krista Fahy (Santa Barbara Museum of Natural History), Kimball Garrett (Natural History Museum of Los Angeles County), Steve Howell, Andrew Kratter (Florida Museum of Natural History), Grzegorz Neubauer, Rudy Offereins, Robin Panza (Carnegie Museum of Natural History), Dennis Paulson (Slater Museum of Natural History), Laurent Raty, Visa Rauste, Geert Spanoghe, Peter Stewart, Paul Sweet (American Museum of Natural History), Steven Vantieghem, Rik Winters, Chris Wood (Burke Museum of Natural History) and Kristof Zyskowski (Peabody Museum of Natural History). We also wish to thank Gunter De Smet and Phill Holder for providing us with literature. Gunter De Smet also arranged access to the Royal Belgian Institute of Natural Sciences. We had lengthy but fruitful discussions with a number of people, and would like to mention in particular Ted Hoogendoorn, Bert-Jan Luijendijk, Visa Rauste and Rik Winters. The text benefited from comments by Klaus Malling Olsen. Finally, we thank the Dutch Birding Association for financially supporting the project through the Dutch Birding Fund (cf Dutch Birding 24: 125, 2002).

Samenvatting

HERKENNING VAN ADULTE AMERIKAANSE ZILVERMEEUW Dit artikel beoogt een eerste bijdrage te leveren aan de herkenning van Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus* in adult klee. De herkenning van onvolwassen vogels is beter bekend en recent in verschillende artikelen behandeld. De herkenning van adulte is een ingewikkeld(er) thema, niet alleen omdat de meeste ken-

merken overlappen met die van Europese Zilvermeeuw *L. argentatus* maar ook omdat de geografische variatie bij Amerikaanse Zilvermeeuw nog onvoldoende beschreven is. Om praktische redenen worden in dit artikel voornamelijk Amerikaanse Zilvermeeuwen van Newfoundland, Canada, beschreven, hoewel aan het einde ook wordt ingegaan op geografische variatie in de rest van Noord-Amerika. Ook de variatie bij Europese Zilvermeeuwen, zowel geografisch als individueel, wordt uitgebreid besproken.

Voordat een adulte Amerikaanse Zilvermeeuw uit Newfoundland (of van elders) met zekerheid herkend kan worden in Europa, moet hij eerst ontdekt worden. In zit zijn de verschillen met Europese Zilvermeeuw namelijk miniem en een goede kandidaat zal dan ook niet noodzakelijkerwijs in het oog springen. Door echter goed te letten op de onderkant van de vleugeltop, het patroon van p5 (zichtbaar wanneer de vogel bijvoorbeeld de tertials poetst), de kleur van de bovendelen (niet donkerder dan *L. a. argentatus*) en eventueel ook kopstreping, snavelpatroon en 'jizz', zal het in veel gevallen mogelijk zijn om een kandidaat te lokaliseren.

Om de vogel vervolgens met zekerheid te determineren, moet een aantal kenmerken in het handpenpatroon worden gecombineerd. Dat is doorgaans erg moeilijk zonder de hulp van foto's en/of video-opnamen. Bovendien moet bedacht worden dat de twee hieronder vermelde sluitende combinaties enkel voorkomen bij een minderheid (c 40%) van de Newfoundland-vogels. De volgende kenmerken zijn van belang: **1** lengte en vorm van de tong op p10 en hoeveelheid zwart nabij de handpentop; **2** complete zwarte 'W' op p5; **3** opvallende 'bayonet'-vorm op buitenvlag van p7 en/of p8; **4** spiegel op p9 ontbreekt of is beperkt tot de binnenvlag; **5** witte vlek aan het einde van de tong op p8; **6** patroon van p6; **7** lengte van de tong op p8; en **8** hoeveelheid zwart aan de basis van p9. Uiteraard geldt 'hoe meer typische kenmerken er aanwezig zijn, hoe beter' maar de volgende twee combinaties kunnen als absolute minima beschouwd worden: **a** combinatie van kenmerken **1**, **2** en **3**; of (als het bandje op p5 niet compleet is) **b** combinatie van kenmerken **1**, **3**, **4**, **5** en **6**. Bovenstaande kenmerken (al dan niet samen met bijvoorbeeld kopstreping, 'jizz' en pootkleur) sluiten ook andere taxa en hybriden uit, zoals Pontische Meeuw *L. cachinnans* en hybriden Grote Burgemeester *L. hyperboreus* x Zilvermeeuw.

Het is nog niet goed mogelijk een volledig beeld te schetsen van de geografische variatie bij Amerikaanse Zilvermeeuw maar volgens de voorlopige resultaten lijkt het er op dat er een geleidelijke toename van de hoeveelheid zwart in de handpennen is naar het zuiden en vooral westen van Noord-Amerika toe – hoewel vogels van Alaska, VS, niet helemaal in die lijn lijken te passen.

References

- Barth, E K 1968. The circumpolar systematics of *Larus argentatus* and *Larus fuscus* with special reference to the Norwegian population. *Nytt Mag Zool* 13: 56-82.

Identification of adult American Herring Gull

- Barth, E K 1975. Taxonomy of *Larus argentatus* and *L. fuscus* in north-western Europe. *Ornis Scand* 6: 49-63.
- Coulson, J C, Monaghan, P, Butterfield, J E I, Duncan, N, Ensor, K, Shedden, C B & Thomas, C 1984. Scandinavian Herring Gulls wintering in Britain. *Ornis Scand* 15: 79-88.
- Cramp, S & Simmons, K E L (editors) 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.
- Dubois, P J 1997. Identification of North American Herring Gull. *Br Birds* 90: 314-324.
- Dwight, J 1925. The gulls (Laridae) of the world: their plumages, moults, variations, relationships and distribution. *Bull Amer Mus Nat Hist* 52: 63-401.
- Faber, M, Betleja, J, Gwiazda, R & Malczyk, P 2001. Mixed colonies of large white-headed gulls in southern Poland. *Br Birds* 94: 529-534.
- Garner, M & Millington, R 1998. American Herring Gull: in another age. *Birding World* 11: 94-101.
- Golley, M & Elliot, M 1993. Identification of *argentatus* Herring Gull. *Birding World* 6: 32-38.
- Grant, P J 1986. Gulls: a guide to identification. Second edition. Calton.
- Gross, A O 1940. The migration of Kent Island Herring Gulls. *Bird Banding* 11: 129-155.
- Hario, M & Kilpi, M 1986. Wingtip pattern and possible affinities of coastal Finnish Herring Gulls *Larus argentatus*. *Ornis Fenn* 63: 52-54.
- Howell, S N G & Elliott, M T 2001. Identification and variation of winter adult Thayer's Gulls with comments on taxonomy. *Alula* 4: 130-144.
- Hume, R A 1978. Variations in Herring Gulls at a Midland Roost. *Br Birds* 71: 338-345.
- Ingolfsson, A 1970. Hybridisation of Glaucous Gulls *Larus hyperboreus* and Herring Gulls *Larus argentatus* in Iceland. *Ibis* 112: 340-362.
- Ingolfsson, A 1993. The variably plumaged gulls of Iceland. *Auk* 110: 409-410.
- Jonsson, L 1998. Yellow-legged Gulls and Yellow-legged Herring Gulls in the Baltic. *Alula* 4: 74-100.
- Jonsson, L & Mactavish, B 2001. American Herring Gulls at Niagara Falls and Newfoundland. *Birders Journal* 10: 90-107.
- Loneragan, P & Mullarney, K 2004. Identification of American Herring Gull in a western European context. *Dutch Birding* 26: 1-35.
- Mierauskas, P & Greimas, E 1992. Taxonomic status of yellow-legged Herring Gulls in eastern Baltic. *Dutch Birding* 14: 91-94.
- Oddie, B & Doherty, P 2000. Gulls: a video guide to the gulls of Europe, Asia & North America. Video cassettes. Sherburn-in-Elmet.
- Olsen, K M & Larsson, H 2003. Gulls of Europe, Asia and North America. First edition. London.
- Panov, E N & Monzиков, D G 1999. Intergradation between the Herring Gull *Larus argentatus* and the Southern Herring Gull *Larus cachinnans* in European Russia. *Zool Zb* 78: 334-348.
- Sibley, D 2000. The North American bird guide. New York.
- Snell, R R 1991. Variably plumaged Icelandic Herring Gulls reflect founders not hybrids. *Auk* 108: 329-341.
- Snell, R R 1993. Variably plumaged Icelandic Herring Gulls: high intraspecific variation in a founded population. *Auk* 110: 411-413.
- Stewart, P 2001. Wintering gulls in Worcestershire. Part 2: The Herring Gull. Website: www.wbrc.org.uk/WorcRecd/Issue10/Wintering%20Gulls%20in%20Worcestershire.htm

*Peter Adriaens, Brusselsesteenweg 695, 9050 Gentbrugge, Belgium
(peter.adriaens@dutchbirding.nl)*

*Bruce Mactavish, 37 Waterford Bridge Road, St John's, Newfoundland A1E 1C5, Canada
(bruce.mactavish1@nf.sympatico.ca)*

Grote Tafeleend bij Castricum aan Zee in januari-maart 2003

Cock Reijnders & Enno B Ebels

Op donderdagmiddag 9 januari 2003 waren Cock Reijnders en Tineke Reijnders vogels aan het kijken in het infiltratiegebied in de duinen ten zuiden van Castricum aan Zee, Noord-Holland. Dit gebied ligt vlak achter de zeereep en trekt altijd veel vogels aan. Het was mooi zonnig vriesweer met weinig wind en dankzij de vorst van voorafgaande dagen hadden veel watervogels het nog aanwezige open water van het infiltratiegebied opgezocht. Veel kanalen waren dichtgevroren maar langs de doorgaande weg was het meeste water nog ijsvrij. Aan het begin van de weg naar het Stille Strand was een grote groep eenden aanwezig, voornamelijk Wilde Eenden *Anas platyrhynchos* maar ook een Slobeend *A clypeata* en wat Tafeleenden *Aythya ferina*. CR pikte er een mannetje Tafeleend uit en op het moment dat hij aan TR wilde uitleggen waar de vogel zwom drong het tot hem door dat deze een lange en geheel donkere snavel had. Ook de kopvorm week af van een nabij zwemmend mannetje Tafeleend. Snel had CR door dat het wel eens een 'Canvasback' zou kunnen zijn. Helaas was er op dat moment geen literatuur of mobiele telefoon voorhanden. Dus zat er niets anders op dan wat belangrijke kenmerken te noteren en zo snel mogelijk naar huis in Castricum te fietsen om de boeken te raadplegen. Thuis gekomen bleken alle waargenomen kenmerken inderdaad te passen op Grote Tafeleend *A valisineria* en werd de waarneming per semafoon doorgegeven. CR ging daarna direct terug naar de bewuste plek waar de vogel gelukkig nog aanwezig was. Diezelfde middag en de weken erna namen enkele 100en toegestroomde vogelaars de vogel waar (Reijnders 2003).

De eerste dagen verbleef de vogel steeds op dezelfde plek maar na een korte vorstperiode werd hij met grote regelmaat op het iets zuidelijker gelegen Hoefijzermeer waargenomen, meestal in een groep van c 20 Tafeleenden. Doordat hij overdag veel met de kop in de veren zwom was het vaak lastig om hem er uit te halen. Overdag was de vogel redelijk passief, maar vooral tegen de avond werd hij geregeld duikend waargenomen. Na januari werd hij af en toe in het gezelschap van een vrouwtje Tafeleend

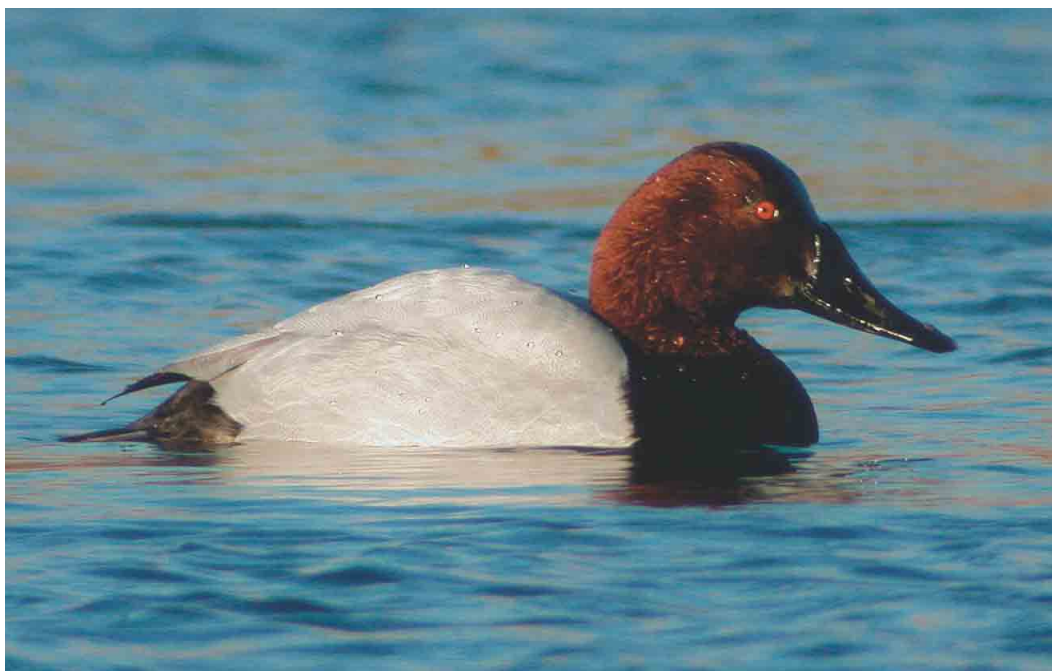
gezien en soms werd er ook baltsgedrag waargenomen, waar het vrouwtje echter niet op reageerde. Hij bleef tot ten minste 5 maart 2003. De vogel werd uitvoerig gefotografeerd en gefilmd en dankzij uitstekende videobeelden van Leo Boon kon de dag na de ontdekking al met zekerheid worden vastgesteld dat hij aan beide poten ongeringd was.

Beschrijving

De beschrijving is gebaseerd op notities van CR, opgesteld tijdens en direct na de waarneming en daarna aangevuld tijdens vervolgwaarnemingen, waarbij de vogel ook vliegend werd gezien. Tevens is gebruik gemaakt van vele foto's en videomateriaal (cf Dutch Birding 25: 74, plaat 60-61, 140, plaat 133, 2003; Plomp et al 2004).

GROOTTE & BOUW Iets groter dan aanwezige Tafeleenden maar wanneer slapend grootteverschil niet altijd even goed waarneembaar. Hoge schouders 'gebochelde' indruk gevend. Tijdens dobberen staat duidelijk boven water uitkomend maar tijdens foerageren veel lager zwemmend en staart op water liggend. Kopvorm niet zo rond als bij Tafeleend maar meer driehoekig, met piek achter oog. Voorhoofd in rechte lijn overgaand in lange snavel. Vooral wanneer gealarmeerd en met kop omhoog langere nek goed te zien. Ook in vlucht lange nek en markant kopprofiel nog altijd waarneembaar. Op onderkin bobbeltje aanwezig ('gular lump'), op verschillende foto's waar te nemen maar af en toe ook in veld opgemerkt als vogel dichtbij zwom.

VERENKLEED Kop en nek meer koperkleurig roodbruin dan bij Tafeleend en zodoende ook donkerder. Voorhoofd, teugel en kin nog donkerder dan rest van kop en met zwart waas. Wanneer met kop in veren zwemmend donker voorhoofd nog steeds goed zichtbaar. Door donkere kleur rond rood oog en door kopvorm 'strengere' blik dan van Tafeleend. Lichaam duidelijk lichter grijs van kleur dan van aanwezige Tafeleenden en veelal hierdoor ook op wat grotere afstand te lokaliseren. Anaalstreek en borst egaal zwart maar zwart op borst minder uitgebreid dan bij Tafeleend door verder naar voren in zwart van borst reikend grijs van flank. Laatstgenoemde vooral op rechterflank goed te zien en bruikbaar kenmerk wanneer slapend met kop in veren. Bovendelen en flank zeer lichtgrijs. Onderbuik lichtgrijs en bovenbuik wat lichter. Vleugels geheel gaaf en zowel boven- als onder-

249 Grote Tafeleend / Canvasback *Aythya valisineria*, adult mannetje, Castricum aan Zee, Noord-Holland, 10 januari 2003 (Leo J R Boon/Cursorius)

vleugel zeer licht en vrijwel geheel lichtgrijs; alleen handpennetoppen iets donkerder. Op tertials fijne tekening, waardoor deze iets donkerder lijkend dan rest van bovendelen. In rust slagpennen iets voorbij tertials uitstekend en zichtbaar deel van slagpennen donker grijsbruin. Staartpennen puntgaaf, op onderzijde grijsachtig en op bovenzijde veel donkerder.

NAAKTE DELEN Snavel opvallend lang en geheel zwart. Bovensnavel met duidelijk concaaf culmen. Aan basis snavel duidelijk gezwollen, vooral goed te zien wanneer kopveren nat; basis van bovensnavel dan iets verheven lijkend. Bij droge kopveren, voorhoofd wel in rechte lijn overlopend in snavel. Vanaf basis bovensnavel snel aflopend naar smalle deel van snavel. Op sommige foto's snavel iets opgewipt lijkend. Poot lichtgeel met vage zwarte vlekken en zwarte nagels. Iris rood.

Leeftijdsbepaling en determinatie

De zeer lichte kleur van de bovendelen en de flank wijst op een adulte vogel. Op geen enkele foto zijn juveniele veren te vinden. De determinatie levert weinig problemen op. Zowel Grote Tafeleend als Amerikaanse Tafeleend *A. americana* zijn als dwaalgast in West-Europa vastgesteld. Wat kopvorm en lichaamskleur betreft bevindt Tafeleend zich tussen deze twee Amerikaanse soorten in. De kleur van de kop is het donkerst

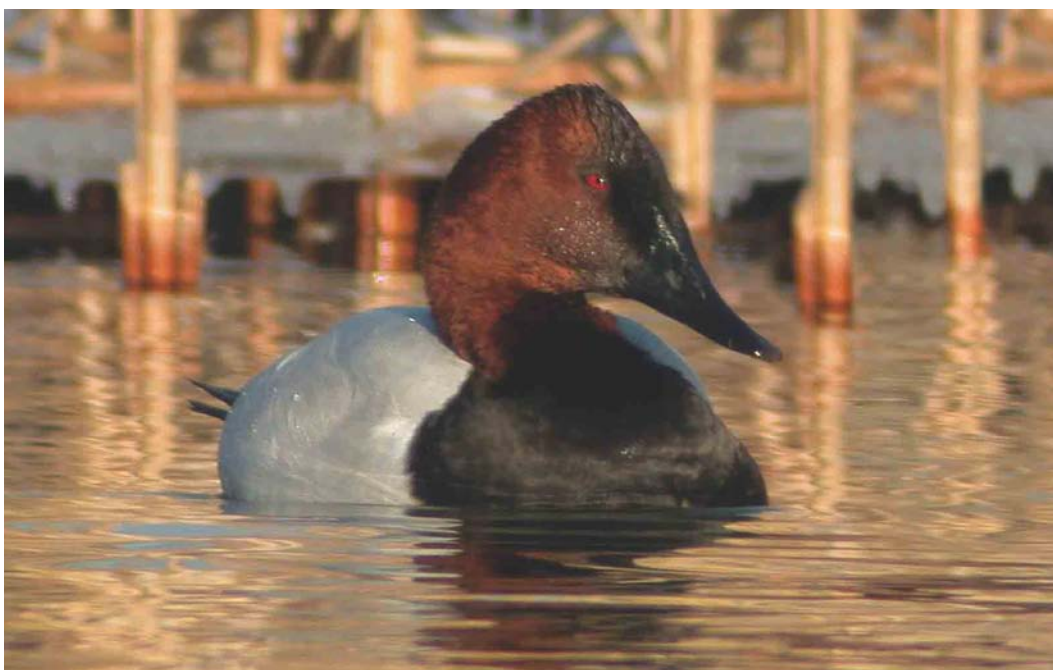
bij Grote Tafeleend, iets lichter bij Tafeleend en het lichtst bij Amerikaanse Tafeleend. Grote Tafeleend heeft de donkerste snavel en Amerikaanse Tafeleend de lichtste. Grote Tafeleend heeft een plat voorhoofd en Amerikaanse Tafeleend juist een ronde kop. Ook bij de kleur van de snavel en de kopvorm zit Tafeleend daar weer precies tussenin. De kleur van de flank is bij Grote Tafeleend het lichtst en bij Amerikaanse Tafeleend het donkerst; Tafeleend heeft een kleur die er tussenin zit. Bij de determinatie kan Amerikaanse Tafeleend dus meteen worden uitgesloten en is alleen een directe vergelijking met Tafeleend nog aan de orde. Het formaat (groter dan de aanwezige Tafeleenden), het postuur (met 'hoge schouders', langere nek en voorhoofd in een rechte en vlakke lijn overgaand in concaaf culmen), de lange en geheel zwarte snavel, de koperkleurig roodbruine kop en nek met donkerder voorhoofd en donkerdere kruin dan de rest van de kop, de meer witachtige flank en bovendelen (lichter dan bij Tafeleend) en de verder in de zwarte borst naar voren reikende lichte flank passen op Grote Tafeleend en sluiten Tafeleend uit (Madge & Burn 1988, Bristow 1992, Ogilvie & Young 1998, Vinicombe 1998, 2003, Sibley

Grote Tafeleend bij Castricum aan Zee in januari-maart 2003

250 Grote Tafeleend / Canvasback *Aythya valisineria*, adult mannetje, Castricum aan Zee, Noord-Holland, 10 januari 2003 (*Marten van Dijk*)

251 Grote Tafeleend / Canvasback *Aythya valisineria*, adult mannetje, Castricum aan Zee, Noord-Holland, 10 januari 2003 (*Leo J R Boon/Cursorius*)

Grote Tafeleend bij Castricum aan Zee in januari-maart 2003

TABEL 1 Gevallen van Grote Tafeleend *Aythya valisineria* in Europa / records of Canvasback *Aythya valisineria* in Europe

<i>Brittannië (6)</i>	
7 december 1996, Cliffe, Kent, Engeland, mannetje, waarschijnlijk eerste-winter (Larkin & Mercer 2004)	mannetje
18-25 januari 1997, Wissington, Norfolk, Engeland & 21 januari tot 10 maart 1997, Welney, Norfolk & 23-24 november 1997 & 30 november 1997, Abberton Reservoir, Essex, Engeland & 3 december 1997 tot 9 maart 1998, Welney & 6-16 april 1999 & 8 november 1999 tot 15 februari 2000 & 12 november 2000 tot 13 februari 2001, Abberton Reservoir, mannetje (Millington 1997)	19 april 2000, Par Beach Pool, Cornwall, Engeland, mannetje
28 mei 1999, Monks' Wall, Kent, Engeland, mannetje	11 juli tot 3 augustus 2002, Pennington Flash, Greater Manchester, Engeland, mannetje (Rogers & Rarities Committee 2003)
29 januari tot 14 maart 2000 & 18 november 2000 tot 8 maart 2001, Lade, Dungeness, Kent, Engeland,	<i>IJsland (1)</i>
	11 april 1977, Arfadalsvík í Grindavík, Gullbringusysla, onvolwassen vrouwtje, verzameld
	<i>Nederland (1)</i>
	9 januari tot 5 maart 2003, Castricum, Noord-Holland, adult mannetje

2000). Uitgebreide studie aan het voorhanden zijnde foto- en videomateriaal leverde niets afwijkends op.

Aangezien het gehele verenkleed en de naakte delen perfect overeenkomen met die van Grote Tafeleend kan een hybride worden uitgesloten. Er zijn enkele meldingen bekend van Grote Tafeleenden in Europa die bij nadere inzien betrekking hadden op Tafeleenden met een wat afwijkende snavelvorm of met een door vervuiling geheel donker lijkende snavel, zoals in Zweden in juli 2003 (eerste gemeld als Grote Tafeleend, later gecorrigeerd tot Tafeleend (Jirle 2003)). Op 13 en 14 maart 2004 bevond zich een vrouwtje *Aythya*-eend in de Lepelaarsplassen, Flevoland, die aanvankelijk als (mogelijke) Grote Tafeleend werd gemeld (René Wanders in litt). Na bestudering van de vogel door meerdere waarnemers werd geconcludeerd dat het op basis van het formaat waarschijnlijk om een Tafeleend ging. De foto's tonen een vrij kleine eend met een opvallend lange en donker lijkende snavel; een zekere determinatie is waarschijnlijk niet mogelijk. Snavelvorm en -tekening zijn op basis van deze voorbeelden onvoldoende om een Grote Tafeleend met zekerheid te determineren. De mogelijkheid van een (waarschijnlijk uit gevangenschap ontsnapte) hybride Grote Tafeleend x Tafeleend is een nog veel grotere 'pitfall' waarvan het belang pas dankzij Vinicombe (1998, 2003) en Gillham & Gillham (2003) in zijn volle omvang duidelijk werd. In sommige gevallen is een hybride of een vogel met een Tafeleend als voorouder alleen te herkennen aan wat lichte tekening op de snavel, terwijl de vogel verder in alle opzichten (in verenkleed en bouw) op een zuivere Grote Tafeleend kan lijken. Wanneer de vogel van Castricum minder goed gedocumen-

teerd was, zou het moeilijk of zelfs onmogelijk zijn geweest om met zekerheid een dergelijke hybride uit te sluiten.

Verspreiding en voorkomen

Grote Tafeleend broedt in grote delen van westelijk Noord-Amerika, van Alaska, VS, en de westelijke staten van Canada zuidelijk tot de noordwestelijke VS. Vogels worden op trek in de gehele VS gezien en overwinteren langs de oostkust en westkust (noordelijk tot net in Canada), in de zuidelijke VS en in Mexico en verder zuidelijk (Sibley 2000). Een belangrijk deel overwintert nabij de Atlantische trekroute met de grootste aantallen bij Chesapeake Bay, Maryland/Virginia, aan de oostkust van de VS. Net als alle eenden wordt ook deze soort in gevangenschap gehouden maar slechts in beperkte mate (zo wordt de soort niet genoemd in het overzicht van van der Laar et al 1994).

De waarneming van Castricum is door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) aanvaard en betekent het eerste geval voor Nederland en het eerste aanvaarde geval voor het vasteland van Europa. De verwachting was dat de vogel in de winter van 2003/04 wellicht weer zou opduiken in het infiltratiegebied te Castricum maar dat is niet gebeurd; er is wel regelmatig gezocht.

Het betreft het achtste geval voor West-Europa. Het eerste betreft een vrouwtje in IJsland op 11 april 1977. Dit geval werd 20 jaar later gevolgd door mannetjes in Kent, Engeland, in december 1996 en in Norfolk, Engeland, in januari 1997. Na deze eerste Engelse waarnemingen zijn er in de drie daaropvolgende winters waarnemingen in Engeland geweest van mannetjes in Cornwall, Essex, Norfolk en Kent. Aangenomen wordt dat

Grote Tafeleend bij Castricum aan Zee in januari-maart 2003

het in Kent en Essex/Norfolk om enkele jaren achtereen terugkerende individuen gaat. In de zomer van 2002 werd een mannetje vastgesteld bij Manchester, Engeland. De details van alle Europese gevallen staan vermeld in tabel 1. Een mannetje bij Ensdorf, Saarland, Duitsland, van 6 januari tot 14 maart van 1987 wordt door de Duitse dwaalgastencommissie als een ontsnapte vogel beschouwd, met als toelichting: 'Tot nu toe worden de enkele Europese waarnemingen van deze Noord-Amerikaanse soort gerekend tot ontsnapte vogels.' (Bundesdeutscher Seltenheiten-ausschuß 1990).

Summary

CANVASBACK NEAR CASTRICUM AAN ZEE IN JANUARY-MARCH 2003 From 9 January to 5 March 2003, an adult male Canvasback *Aythya valisineria* stayed on ponds and lakes in coastal dunes near Castricum aan Zee, Noord-Holland, the Netherlands. The bird mostly associated with Common Pochards *A. ferina*. It was identified by its larger size than Common Pochard, paler overall plumage, darker red head with almost black front, long and all-black bill (almost in line with the sloping forehead) and different angle of the black breast demarcation. The bird was studied closely and well photographed and videoed; there were no indications of hybrid origin (Canvasback x Common Pochard), such as pale markings on the bill. The bird was unringed and fully winged. This record has been accepted by the Dutch rarities committee (CDNA) as the first for the Netherlands and the first for continental Europe. Other records are from Britain (six, the first in 1996) and Iceland (1977) (see table 1). A bird in Saarland, Germany, in January-March 1987 was considered an escape by the German rarities committee.

Verwijzingen

Bristow, P 1992. Pochard x Canvasback hybrids in Britain. *Birding World* 4: 437.

- Bundesdeutscher Seltenheiten-ausschuß 1990. Seltene Vogelarten in der Bundesrepublik Deutschland 1987 und 1988. *Limicola* 4: 183-212.
- Gillham, E & Gillham, B 2003. Photo forum: identification of hybrid ducks. *Birding World* 16: 58-68.
- Jirle, E 2003. Rare birds in Sweden June 16-August 3, 2003 Website: www.pheromone.ekol.lu.se/reports/3aug03.html.
- van der Laar, B, Maas, P A, Vossen, P & van den Berg, A B 1994. Geese and ducks in captivity in the Netherlands in 1991. *Dutch Birding* 16: 148-149.
- Larkin, P & Mercer, D 2004. Canvasback in Kent: new to Britain. *Br Birds* 97: 139-143.
- Madge, S & Burn, H 1988. *Wildfowl: an identification guide to the ducks, geese and swans of the world*. Londen.
- Millington, R 1997. The Canvasback in Norfolk – a new British bird. *Birding World* 10: 16-18.
- Ogilvie, M & Young, S 1998. *Photographic handbook of the wildfowl of the world*. Londen.
- Plomp, M, Olivier, R, Berlijn, M, Boon, L J R, van den Bosch, J, Ebels, E B, Lagerveld, S, Linckens, A, Luijendijk, T J C & de Vries, P 2004. *Dutch Birding videojaaroverzicht 2003*. Videocassette en DVD. Linschoten.
- Reijnders, C 2003. DB Actueel: Grote Tafeleend bij Castricum. *Dutch Birding* 25: 74-76.
- Rogers, M J & the Rarities Committee 2003. Report on rare birds in Great Britain in 2002. *Br Birds* 96: 542-609.
- Sibley, D 2000. *The North American bird guide*. New York.
- Vinicombe, K 1998. Strange *Aythya* ducks: can Canvasbacks show white on the bill? *Birding* 30: 60-61.
- Vinicombe, K 2003. The identification of a hybrid Canvasback x Common Pochard: implications for the identification of vagrant Canvasbacks. *Br Birds* 96: 112-118.

Cock Reijnders, Laanacker 17, 1902 AK Castricum, Nederland (cockreijnders@hetnet.nl)
Enno B Ebels, Joseph Haydnlaan 4, 3533 AE Utrecht, Nederland (ebels@wxs.nl)

Woestijnvink op Maasvlakte in mei 2003

Willem van Rijswijk

Op zaterdag 31 mei 2003 waren Leon Boon en Willem van Rijswijk aan het vogelen op de Maasvlakte, Zuid-Holland. Om c 09:00 ontdekte WvR een Woestijnvink *Bucanetes githagineus* op de grote vlakte tussen de vuurtoren en de nieuwe Stuifdijk; samen met LB kon hij de determinatie afronden. Rond 09:45 werd het nieuws per semafoon verspreid. Tot c 16:00 werd de vogel door vele 10-tallen belangstellenden gezien. De vogel was aanvankelijk schuw en vliegerig en kon pas later in de middag op korte afstand worden bekeken en op foto en video vastgelegd. Na c 16:00 en de volgende dag kon de vogel, ondanks zoeken, niet meer worden teruggevonden (van Rijswijk 2003).

Beschrijving

De beschrijving is gebaseerd op aantekeningen

van WvR, foto's van Leo Boon en Marten van Dijk (cf Dutch Birding 25: 277, plaat 311, 286, plaat 323, 2003), video-opnamen van Leo Boon (cf Plomp et al 2004) en een geluidsopname van Roy Slaterus.

GROOTTE & BOUW Formaat ongeveer als Kneu *Carduelis cannabina*. Enigszins gedrongen vogel en daardoor 'dik' lijkend. Snavel opvallend kort en hoog en daardoor erg stomp en kegelvormig.

KOP Zandkleurig bruin met grijze zweem, rond snavelaanzet en teugel iets donkerder. Lichte oogring. Achter oog plooi in veren aanwezig, oogstreep vormend.

BOVENDELEN Mantel, rug en schouder zandkleurig bruin. Stuit met roze gloed.

ONDERDELEN Borst, buik en flank zandkleurig bruin, onderstaartdekveren lichter. Bij bepaalde lichtval licht-roze gloed op borst zichtbaar.

252 Woestijnvink / Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus*, eerste-zomer mannetje, Maasvlakte, Zuid-Holland, 31 mei 2003 (Leo J R Boon/Cursorius)

Woestijnvink op Maasvlakte in mei 2003

VLEUGEL Hand- en armpennen bruin, binnenste twee handpennen donker met lichte zoom, buitenste drie handpennen met lichtroze rand. Tertiaals grijs met donkerdere top en lichte zoom. Kleine en middelste dekveren zandkleurig bruin. Grote dekveren zandkleurig bruin met roze tint en met bruine top en lichte zoom. Duimvleugel en handdekveren donker met lichte zoom.

STAART Bovenstaart bruin met lichtere rand aan staartveren.

NAAKTE DELEN Snavel oranje tot roodoranje, naar punt toe iets donkerder. Poot geelachtig tot roze. Oog donker.

RUI & SLEET Verenkleed gesleten, onder meer zichtbaar aan gesleten randen van handpennen, tertiaals en staartpennen. Binnenste twee handpennen en twee linker staartpennen vers (zwart met lichte zoom).

GEDRAG Foeragerend op grond, meestal op schaars begroeide delen en af en toe in iets hogere begroeiing (helmgas). Vrij schuw, soms uit eigen beweging opvliegend.

GELUID Tijdens opvliegen eenmaal mus *Passer*-achtig *tjep* roepend.

Determinatie, geslacht en leeftijd

De determinatie als Woestijnvink was eenvoudig door de combinatie van klein formaat, gedrongen postuur, relatief forse kegelvormige oranje

snavel en overwegend zandkleurig verenkleed. Verwarring zou kunnen optreden met andere woestijnvinkachtigen. Vooral Mongoolse Woestijnvink *B. mongolicus* kan met Woestijnvink verward worden. Mongoolse Woestijnvink heeft echter een opvallende witte basis aan de grote dekveren, armpennen en staart. Bovendien heeft deze soort een iets minder stompe snavel die altijd bruingeel is. Vale Woestijnvink *Rhodospiza obsoleta* verschilt van Woestijnvink door het iets grotere formaat, de (meestal) donkere snavel en de witte delen in staart en vleugel. Rode Woestijnvink *Rhodopechys sanguineus* is duidelijk groter dan Woestijnvink, heeft donkerbruine bovendelen, een zwartachtige kruin, bruine flanken met witte buik en altijd een bruingele snavel. Verder zou nog verwarring kunnen optreden met verschillende (ontsnapte) wevers die een lichtbruin verenkleed in combinatie met een rode snavel kunnen vertonen, zoals Roodbekwever *Quelea quelea*. Deze kunnen echter worden uitgesloten op basis van de snavelvorm, de roze kleur in het verenkleed en de fijnere details in de tekening van het verenkleed (Lewington et al 1991, Clement et al 1993, Jonsson 1997, Svensson et al 1999, van Duivendijk 2002).

253 Woestijnvink / Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus*, eerste-zomer mannetje, Maasvlakte, Zuid-Holland, 31 mei 2003 (Leo J R Boon/Cursorius)

Woestijnvink op Maasvlakte in mei 2003

TABEL 1 Gevallen van Woestijnvink *Bucanetes githagineus* in Europa (inclusief gevallen die in Categorie D zijn geplaatst; exclusief gevallen in Cyprus, Griekenland, Italië en Malta) / records of Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus* in Europe (including records placed in Category D; not included are records from Cyprus, Greece, Italy and Malta)

Britannië (7) 30 mei-15 juni 1971, Minsmere, Suffolk, Engeland 8-9 juni 1971, Handa Island, Highland, Schotland 26-28 mei 1981, mannetje, Sanday, Orkney, Schotland 19-23 mei 1984, Church Norton, Sussex, Engeland 21 september 1985, Foulness, Essex, Engeland 1 augustus 1987, mannetje, Holy Island, Northumberland, Engeland 4 juni 1992, mannetje, Balnakeil, Highland, Schotland	19-21 april en 1 mei 1993, mannetje, Camargue, Bouches-du-Rhône 30 juni 1993, adult, Chaux, Territoire-de-Belfort 10 mei 1993, mannetje, en 12 mei 1993, twee mannetjes, Barcaggio, Haute-Corse 29 juni tot 1 juli 1999, mannetje, La Rivière-Druegon, Doubs 11 november 2000, mannetje, Camargue, Bouches-du-Rhône
Denemarken (2) 22 juni tot 3 juli 1982, mannetje, Christiansø, Bornholm 2 juni 1997, vrouwtje, Aflandshage, Amager, Sjælland	Kanaaleilanden (1) 29 oktober tot 1 november 1973, Alderney
Duitsland (1) 26-29 juli 1987, mannetje, Sylt, Schleswig-Holstein (Categorie D)	Oostenrijk (2) Najaar 1907, mannetje, Rheindelta (vangst) 12 mei 1989, Rheindelta
Estland (1) 2 oktober 1997, Póósapea neem, Läänemaa (Categorie D)	Portugal (1) 6 augustus 1996, Cabo Espichel, Sesimbra
Frankrijk (6 gevallen van 7 vogels) 26 september 1992, mannetje, Cap Gris-Nez/Audinghen, Pas-de-Calais	Zweden (3) Begin juni 1966, Askö island, Södermanland 16 juni 1976, waarschijnlijk jong mannetje, Faludden, Gotland 16 mei tot 1 juni 2001, mannetje, Baksjöleden, Åsele Lapmark

Van Woestijnvink zijn vier ondersoorten bekend. De verschillen tussen de ondersoorten zijn vrij gering en hebben vooral betrekking op het formaat, de tint van de bovendelen en de hoeveelheid roze op de onderdelen en in de vleugel en staart. Zonder vergelijkingsmateriaal is het in het veld meestal niet mogelijk om de ondersoort te bepalen (Clement et al 1993, Cramp & Perrins 1994, Snow & Perrins 1998).

De oranje snavel wees op een mannetje. Het was geen adult vanwege het ontbreken van een duidelijke rozerode kleur op kop, onderdelen, stuit, vleugels en staart. De gesleten (oude) bruine hand-, arm- en staartpennen met enkele nieuwe zwarte pennen, het bleke verenkleed met erg weinig roze of rood en de oranje (in plaats van rode) snavel wezen op een eerste-zomer vogel. De rui van jonge Woestijnvinken is erg variabel: zo zijn er vogels die het eerste jaar hun handpennen niet ruïen, andere ruïen er enkele en weer andere al hun handpennen, hoewel dit laatste waarschijnlijk vrij zeldzaam is (Svensson 1992, Clement et al 1993, van Duivendijk 2002).

De beschrijving van de enige keer dat de vogel roepend werd gehoord (en opgenomen) komt

overeen met de beschrijving in Cramp & Perrins (1994) van een korte roep ('chik, kek, tset, etc'). Dit type roep mist de nasale of metalige klank (als een kindertrompetje) waar de meer bekende roep en de zang van Woestijnvink om bekend staan (Cramp & Perrins 1994).

Herkomst

De waarneming van de Maasvlakte past goed in het patroon van waarnemingen van Woestijnvinken in West-Europa. Het merendeel van de waarnemingen ten noorden van de broedgebieden dateert van mei of juni (zie tabel 1). De waarnemingen in deze periode zijn mogelijk te verklaren doordat er na het broeden (maart-mei) dispersie plaatsvindt waarbij sommige vogels ver naar het noorden zwerven (Cramp & Perrins 1994). Een andere mogelijkheid is dat het gaat om vogels die ten zuiden van hun broedgebied hebben overwinterd en op de trektocht van overwinteringsgebied naar broedgebied doorvliegen en zo in meer noordelijke streken terechtkomen.

De mogelijkheid dat de vogel van de Maasvlakte een uit gevangenschap ontsnapt exemplaar betreft, is minder waarschijnlijk. De soort is ook

bij kooivogelhouders een zeldzame verschijning. Woestijnvinken mogen in Nederland alleen in gevangenschap gehouden worden als ze in gevangenschap geboren zijn én geringd met een naadloos gesloten voerting. Een kweker in België (die zelf vier vogels in zijn bezit had) deelde mee dat er in heel België slechts enkele paren gehouden worden (Paul De Middel pers meded.). Met enige regelmaat worden er in de handel weliswaar 'woestijnvinken' te koop aangeboden maar bij navraag bij diverse importeurs en handelaren bleek het in (vrijwel) alle gevallen om Vale Woestijnvinken te gaan. Ook een eigen steekproef aan de hand van tentoonstellingscatalogi van Nederlandse volièrehouders gaf aan dat Woestijnvinken in gevangenschap uiterst schaars zijn. Er waren geen aanwijzingen bij de vogel van de Maasvlakte die op een verblijf in gevangenschap duiden. De vogel was ongeringd, schuw en had geen beschadigingen aan snavel, vleugels of staart. Bovendien arriveerde de vogel in een periode van warm weer met zuidelijke wind. Overigens hoeft het voorkomen in gevangenschap aanvaarding door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) niet in de weg te staan omdat het belangrijkste criterium voor aanvaarding is of de soort in staat wordt geacht op eigen kracht naar Nederland af te dwalen.

Verspreiding en voorkomen

De Woestijnvink komt voor van de Canarische Eilanden in het westen via Noord-Afrika, het Midden-Oosten tot Afghanistan en Pakistan in het oosten. Vogels in Noord-Afrika en Spanje behoren tot de ondersoort *B g zedlitzi* en op de Canarische Eilanden tot *B g amantum*. De twee andere ondersoorten (*B g githagineus* en *B g crassirostris*) komen respectievelijk voor in Noordoost-Afrika (Egypte tot Noord-Soedan), en in het Midden-Oosten oostelijk tot Pakistan en op het Arabisch Schiereiland. De soort staat bekend als stand- en zwervvogel, maar sommige populaties vertonen ook trekgedrag. Zo kunnen vogels uit Iran en Afghanistan tot in West-India overwinteren. Ook in de Oostelijke Golfstaten, Noord-Jemen en Oman is Woestijnvink een schaarse wintergast. Vanaf eind jaren 1960 is er een toename vastgesteld van het aantal broedparen in onder meer Marokko en Israël en vanaf die tijd wordt er ook onregelmatig in Turkije gebreed (Clement et al 1993, Cramp & Perrins 1994, Shirihi 1996, Snow & Perrins 1998). Sinds c 1968 broeden Woestijnvinken in kleine maar nog altijd toenemende aantallen in het zuiden van Spanje. Het grootste gedeelte van de

populatie op het Iberisch Schiereiland bevindt zich in Almería en bestaat uit c 200-300 paren. In Murcia broeden c 45 paren. In 1997 is er een kleine populatie ontdekt in Granada en in 2000 werden er c 50-70 paren gevonden in Alicante. Vanaf 1988 is de soort ook 17 keer waargenomen in het noordoosten van Spanje: 14 keer in het voorjaar (april-juni), eenmaal in juli en tweemaal in oktober (Ricard Gutiérrez in litt).

Woestijnvink is een onregelmatige gast in Cyprus, Griekenland, het zuiden van Italië en Malta (Andrea Corso in litt, Jeff Gordon in litt, Joe Sultana in litt). Als dwaalgast is de soort vastgesteld in verschillende andere Europese landen (Lewington et al 1991, Vinicombe & Cottridge 1996, Mitchell & Young 1997; Peter Barthel in litt, Christian Cederroth in litt, Philippe Dubois in litt, Gonçalo Elias in litt, Pete Fraser in litt, Uku Paal in litt, Knud Pedersen in litt, Andreas Ranner in litt; zie tabel 1). De waarneming van de Maasvlakte is aanvaard door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) en is het eerste geval voor Nederland.

Dankzegging

Dank aan Roy Slaterus en Leo Boon voor het beschikbaar stellen van een geluidsopname en beeldmateriaal. Dank gaat ook uit naar de verschillende zeldzaamhedencommissies die via hun contactpersonen informatie verstrekten over het voorkomen van Woestijnvink: Peter Barthel (Duitsland), Christian Cederroth (Zweden), Andrea Corso (Italië), Philippe Dubois (Frankrijk), Gonçalo Elias (Portugal), Pete Fraser (Britannië), Jeff Gordon (Cyprus), Ricard Gutiérrez (Spanje), Uku Paal (Estland), Knud Pedersen (Denemarken), Andreas Ranner (Oostenrijk) en Joe Sultana (Malta).

Summary

TRUMPETER FINCH AT MAASVLAKTE IN MAY 2003 On 31 May 2003, a first-summer male Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus* was observed at Maasvlakte, Zuid-Holland, the Netherlands. The bird was found at 09:00 and observed until c 16:00 and seen by many birders. The bird was identified, sexed and aged by its small size, overall sandy colour with brown wing-feathers and tail and large, conical reddish-orange bill. In Europe, this species is a rare breeder in southern Spain and an irregular visitor to Cyprus, Greece, southern Italy and Malta and has been recorded as a vagrant in Austria (2), Britain (7), Channel Islands (1), Denmark (2), France (7), Portugal (1) and Sweden (3). There are also two records of birds placed in Category D, in Estonia (1) and Germany (1). The record has been accepted by the Dutch rarities committee (CDNA) and constitutes the first for the Netherlands.

Verwijzingen

- Clement, P, Harris, A & Davis, J 1993. Finches & sparrows: an identification guide. Londen.
- Cramp, S & Perrins, C M (redactie) 1994. The birds of the Western Palearctic 8. Oxford.
- van Duivendijk, N 2002. Dutch Birding kenmerken-gids. Amsterdam.
- Jonsson, L 1997. Vogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Vijfde druk. Baarn.
- Lewington, I, Alström, P & Colston, P 1991. A field guide to the rare birds of Britain and Europe. Londen.
- Mitchell, D & Young, S 1997. Photographic handbook of the rare birds of Britain and Europe. Londen.
- Plomp, M, Olivier, R, Berlijn, M, Boon, L J R, van den Bosch, J, Ebels, E B, Lagerveld, S, Linckens, A, Luijendijk, T J C & de Vries, P 2004. Dutch Birding videojaaroverzicht 2003. Videocassette en DVD. Linschoten.
- van Rijswijk, W 2003. DB Actueel: Woestijnvink op Maasvlakte. Dutch Birding 25: 285-286.
- Shirihai, H 1996. The birds of Israel. Londen.
- Snow, D W & Perrins, C M (redactie) 1998. The birds of the Western Palearctic. Concise edition. Oxford.
- Svensson, L 1992. Identification guide to European passerines. Vierde editie. Stockholm.
- Svensson, L, Grant, P J, Mullarney, K & Zetterström, D 1999. Collins bird guide. Londen.
- Vinicombe, K & Cottridge, D M 1996. Rare birds in Britain and Ireland: a photographic record. Londen.

Willem van Rijswijk, Schalkeroord 315, 3079 WG Rotterdam, Nederland
(wvrijswijk@rdnet.nl)

Recensies

PHOEBE SNETSINGER 2003. *Birding on borrowed time*. American Birding Association Inc, PO Box 6599, Colorado Springs, Colorado 80934-6599 USA; e-mail abasales@abasales.com, website www.americanbirding.org. 307 pp. ISBN 1-878788-41-8. USD 19.95.

Of all twitchers, the so-called 'world twitchers' are probably the most obsessed. Without hesitation, I can say that Phoebe Snetsinger was the most fanatic of the last category during the last three decades of the 20th century. In *Birding on borrowed time*, she tells her own remarkable story of the first person to see more than 8000 bird species in the wild.

Phoebe started birding at a relatively late age when she was 34 and became hooked on world listing after she was diagnosed with cancer with only a few more years of life expectancy. Her book is all about passion and perseverance. For example, in 1990 – when diagnosed with cancer for the fourth time – she left her dying mother, her family and her own medical treatment to go birding in Australia and New Guinea, expecting to die there with her binoculars around her neck. However, she recovered and continued to work fanatically on her world list like no one had done before. Not only did she join about five or six organized birding tours a year, she also organized her own expeditions, for which she hired famous and locally well-known birders.

During her foreign travels, she not only enjoyed the

rare birds but she also faced many hazards such as a shipwreck, earthquakes, political upheaval and a brutal assault and rape. But none of these things could stop her. In her book, she reserves a separate chapter for the way she faithfully recorded her bird observations on small index cards. During the many taxonomic changes of the 1990s, this way of keeping records produced her more than 150 'armchair ticks' and gave her an advantage over other competitive world listers, who did not keep such detailed notes and missed several taxa in the wild that were later upgraded to species level. She mentions Dutch Birding as one of her references to keep track of the many taxonomic changes.

It is an impressive book with 16 beautiful colour illustrations by H Douglas Pratt of Phoebe Snetsinger's most-wanted and sought-after birds. She died in November 1999 in a bus crash in Madagascar after having seen her last lifer, Red-shouldered Vanga *Calicalicus rufocarpalis*, a species first described just two years earlier, in 1997. The book was completed by her family after her death.

In the back of the book, there is a world map showing all the countries she visited and how many times. The Netherlands did not do too badly, with two visits... I read the book in one breath. If you really want to know all the birds mentioned and relive the life she led, settle yourself close to your bird-bookshelf and start reading! PAUL GNODDE

DBA-nieuws

Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen Op zaterdag 23 april werd in bezoekerscentrum De Hoep in Castricum, Noord-Holland, het *Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen* gepresenteerd. Het boek is geschreven door Klaas Eigenhuis en (rijk) geïllustreerd door Dirk Moerbeek. Het boek behandelt de herkomst, achtergrond, ontwikkeling en betekenis van enkele 100-en Nederlandse en een kleiner aantal Friese vogelnamen, waaronder vele volksnamen, en is

zowel voor taalkundigen als voor vogelaars interessant. De Dutch Birding Association heeft geholpen de uitgave te realiseren. De eerste recensies zijn zeer lovend. Het omvangrijke boek (672 pagina's) is voor begunstigers van Dutch Birding voor slechts EUR 30.00 te koop. Voor de bestelprocedure wordt verwezen naar de folder die met het vorige nummer van Dutch Birding werd meegestuurd of naar de informatie op onze website www.dutchbirding.nl. THEO ADMIRAAL

Aankondigingen & verzoeken

Vogels driedimensionaal op internet Het Zoölogisch Museum van de Universiteit van Amsterdam (ZMA) presenteert een deel van de vogels uit de collectie op driedimensionale wijze op internet. Deze techniek is geheel nieuw en niet eerder werd een deel van de collectie op deze wijze gepresenteerd. De afgebeelde vogels kunnen met de computermuis op het scherm gedraaid worden en op deze wijze kan het kenmerkende verenkleed van de diverse vogelsoorten vanuit verschillende hoeken en op verschillende groottes bekeken worden. De nu afgebeelde vogels zijn het resultaat van een demonstratieproject waarin een efficiënte methode werd ontwikkeld om de afbeeldingen van vogels – als ware het echte objecten – voor brede gebruikersgroepen ter beschikking te stellen. Het is nu bovendien niet nodig om de vaak tere en zeldzame objecten telkens aan te raken. De database is toegankelijk via de website van het Zoölogisch Museum Amsterdam (www.science.uva.nl/zma).

Het demonstratieproject beperkte zich tot de zogenaamde type-exemplaren in de vogelcollectie van het ZMA. Voor onderzoek, maar ook voor vraagstukken op het gebied van natuurbescherming of de regulering van de handel in diersoorten, wordt vaak een beroep gedaan op wetenschappelijke collecties als die van het ZMA om type-exemplaren en andere exemplaren te bestuderen. De driedimensionale afbeeldingen zijn erop gericht om de kenmerkende details van elke vogelsoort zo goed mogelijk te laten uitkomen. Met medewerking van het Nederlandse knooppunt (NLBIF) (www.nlbif.nl) van de Global Biodiversity Information Facility (GBIF) (www.gbif.org) en het Expertisecentrum voor Taxonomische Identificaties (ETI) (www.eti.uva.nl) zijn in het demonstratieproject 151 objecten van 50 vogelsoorten en -ondersoorten afgebeeld. Met behulp van een speciale opstelling zijn vanuit diverse hoeken digitale fotografische opnames gemaakt. Deze zijn vervolgens met de computer bewerkt, zodat de objecten in verschillende richtingen op het scherm bewogen kunnen worden. Met de opgedane ervaringen wordt het nu mogelijk om op meer routinematige wijze het aantal driedimensionale afbeeldingen uit te breiden waar dit nuttig wordt geacht.

3D birds on internet The Zoological Museum of the University of Amsterdam (ZMA), Netherlands, is now presenting 3D images of part of the bird collection on the internet. This is a completely new technology and never before a part of the collection has been presented in this way. By using the mouse, the 3D images can be rotated on the computer screen and in this way the characteristic plumages of the various bird species can be studied from all angles and in different sizes. The images that can be viewed now are the result of a demonstration project in which an efficient method was developed to make photographic images of birds – as if they were the real objects – available for a broad spectrum of interested users. Furthermore, it is no longer necessary to touch and handle the often vulnerable and rare objects. The picture database can be accessed via the website of the Zoological Museum Amsterdam (www.science.uva.nl/zma).

The demonstration project was limited to the so-called type specimens in the bird collection of the ZMA. For research, but also for issues concerning nature conservation or the regulation of animal trade, type specimens and other specimens in scientific zoological collections like the ZMA are often studied. The 3D images are designed to show the characteristics of the bird species as detailed as possible. In co-operation with the Dutch node (NLBIF) (www.nlbif.nl) of the Global Biodiversity Information Facility (GBIF) (www.gbif.org) and the Expert Center for Taxonomic Identification (ETI) (www.eti.uva.nl), 151 objects of 50 bird species and subspecies have been made available for the demonstration project. With a specially designed setup, birds have been digitally photographed from various angles; the images were subsequently processed by computer to create fluently rotating movements of the objects on screen. Sufficient experience with this technology is now available which makes it possible to easily increase the number of available 3D images whenever this is considered useful.

Masters of Mystery

Solutions of second round 2004

The solutions of mystery photographs III and IV (Dutch Birding 26: 127, 2004) appear below.

III Nearly all entrants identified this mystery bird as one of the smaller jaegers *Stercorarius*. Most of them (49%) went for Long-tailed Jaeger *S longicaudus*. Second was Pomarine Jaeger *S pomarinus* with 29% of the votes, whereas Parasitic Jaeger *S parasiticus* got the preference of 22% of the entrants. Identification of jaegers can be complicated, due to a huge variation in plumage. The most difficult part of jaeger identification is to separate non-adults. The mystery bird was photographed in October and the barred, pale brownish appearance in combination with the lack of moult in wing and tail reveals that the bird must be in juvenile plumage and of one the intermediate or pale colour morphs. The only characters visible in the photograph to identify this jaeger are the colour of the underparts, mainly underwing-coverts and undertail-coverts, and its size and structure, making identification a tough job.

The barring on underwing and undertail is one of the most prominent features visible and since most juvenile Long-tailed Jaegers are heavily barred, most entrants went for this option. A closer look at the mystery bird shows that the paler parts of the underwing-coverts are warm rusty tinged. This rufous brown colour is also found on the undertail-coverts, especially near the sides of the tail. In Long-tailed, these feathers are generally more greyish-brown and lack the warm rusty colour. Another feature wrong for Long-tailed is the precise pattern of barring on the undertail-coverts. In Long-tailed, the barring shows a very regular pattern having the width of the pale and dark bars more or less equal. In addition, the barring of the undertail is quite straight in Long-tailed. In the mystery bird, however, the pale bars on the undertail-coverts are broader than the dark bars. Furthermore, especially on the lower parts of the undertail-coverts, the bars are not as straight as would be expected in Long-tailed. Moreover, the structure does not seem to fit Long-tailed either. The mystery jaeger shows a relatively broad wing and heavy belly, which does not fit the normally more elegant, tern-like appearance of Long-tailed.

The relatively bulky appearance and barring

pattern could suggest Pomarine Jaeger despite the fact that, under field conditions, Pomarine may look as heavy and bulky as Great Skua *S skua*. Size and structure are of course very difficult to judge from a single photograph and plumage characters should be decisive. As was the case in Long-tailed Jaeger, the warm rusty-tinged underwing-coverts are wrong for Pomarine, in which the pale barred underwing-coverts normally lack yellowish or brownish colours. In Pomarine, the undertail-coverts are more or less patterned as in Long-tailed, showing regular barring without prominent rufous tinges.

In conclusion, this mystery bird is a Parasitic Jaeger, mainly identified on basis of the irregular barring on the undertail-coverts and the presence of rusty colours on both underwing- and undertail-coverts. To most observers, strongly barred juvenile Parasitic are hardly known and, during sea watches, these types of birds are often misidentified as Long-tailed Jaegers. Indeed, c 10% of juvenile Parasitic show a strong barring on the undertail-coverts as shown by this mystery bird.

This Parasitic Jaeger was photographed by Menno van Duin at Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, the Netherlands, in October 2003. The same bird is depicted in plate 254 showing the projecting central rectrices. In Pomarine Jaeger, these are very short and hardly projecting, giving the tail a square-ended appearance, whereas in

254 Parasitic Jaeger / Kleine Jager *Stercorarius parasiticus*, juvenile, with Common Gull / Stormmeeuw *Larus canus canus*, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, Netherlands, October 2003 (Menno van Duijn)

Masters of Mystery

Parasitic and Long-tailed the projection is 1-3 cm. The shape of the central rectrices differs between the latter two: pointed in Parasitic and rounded in Long-tailed.

IV For many entrants the main problem in identifying this mystery passerine seemed to be the assignment to the correct genus. Consequently, the diversity of answers was rather large. Popular were finches Fringillidae, of which European Greenfinch *Chloris chloris* (12%), Common Chaffinch *Fringilla coelebs* (8%) and Pine Grosbeak *Pinicola enucleator* (3%) were mentioned most often. All these finches, however, can be excluded by either the absence of a broad white wing-bar or the tail shape, or both. Generally, the outer rectrices of finches are more pointed and bended outwards. In the mystery bird, the tail is rather long and straight. In addition, the tail is not dark but rather plain green-grey. Other species mentioned were Blackpoll Warbler *Dendroica striata* (8%) and Myrtle Warbler *D. coronata* (1%). These two, however, would show broader tertial fringes and more pronounced wing-bars. Furthermore, both have a darker tail than the mystery bird. Black Lark *Melanocorypha yeltoniensis* (mentioned by 4% of the entrants) would also show more evenly broad tertial fringes and a dark tail. Pipits *Anthus* received 3% of the votes but would show very long tertials covering the primaries. This is clearly not the case in the mystery bird.

A striking feature of the mystery bird is the pattern on the tertials: a white fringe starts halfway the outer web and becomes somewhat broader near the tip. Here, a small white triangle is form-

ed. This white does not extend onto the inner web (or at least very little). This feature is shown by a number of thrushes *Turdus*. Some voted for Fieldfare *T. pilaris* (4%) and Mistle Thrush *T. viscivorus* (4%). In both species, however, this tertial fringe is not white and does not extend inwards along the shaft. Furthermore, Fieldfare shows brown mantle and scapulars, a grey back and a dark tail. Mistle is browner with longer wings and white tail corners. In addition to the tertial pattern, the mystery bird shows whitish triangles on its greater coverts, indicating a first-winter. This is shown by Eyebrowed Thrush *T. obscurus*, Redwing *T. iliacus* and American Robin *T. migratorius*. Of these, the latter can be ruled out most easily, as it would show a uniform dark uppertail. In Eyebrowed, the tertials tend to be somewhat more uniform than in Redwing. This is unlike the mystery bird, in which the tertials are rather bicoloured with a darker inner web. Furthermore, the white of the tip extends upwards along the shaft in the mystery bird, while in Eyebrowed, this tends to be less pronounced. Besides these subtle differences, Redwing shows more greenish upperparts, while Eyebrowed would show more brownish upperparts. Therefore, the bird can be safely identified as a Redwing.

This Redwing was photographed on Texel, Noord-Holland, the Netherlands, on 21 October 1994 by Arnoud van den Berg. It was correctly identified by 41%. American Robin was mentioned by 1% of the entrants, while nobody voted for Eyebrowed Thrush.

In the second round, there were 76 entrants of

Mystery photograph V (May)

Mystery photograph VI (May)

which only two managed to identify both mystery birds correctly. These were Richard Houtman and Jan Ole Kriegs (Germany). From them, Richard Houtman was drawn as the winner of the copy of the DVD *Dutch Birding jaaroverzicht 2003* donated by Natuur Digitaal. Both Richard Houtman and Jan Ole Kriegs have four correct answers after two rounds and lead the 2004 competition. They are followed by 25 entrants with three and 37 entrants with two correct answers. The names of all entrants with at least one correct answer can be viewed at www.dutchbirding.nl.

Third round 2004

Photographs V (002) and VI (003) represent the third round of the 2004 competition. Please, study the rules below carefully and identify the birds in the photographs. Solutions can be sent in

three different ways:

- by *postcard* to Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands
- by e-mail to masters@dutchbirding.nl
- from the website of the Dutch Birding Association at www.dutchbirding.nl

Entries for the first round have to arrive by **1 July 2004**. Please indicate if you are subscribed to Dutch Birding. From those entrants having identified both mystery birds correctly, two persons will be drawn who will receive a copy of *The Sibley guide to bird life & behaviour*, illustrated by David Sibley and donated by A&C Black (Publishers). Swarovski Benelux generously agreed to sponsor this competition again in 2004. This year, the overall winner after six rounds will receive a Swarovski ATS 65 telescope, with a 20-60x zoom eyepiece.

Rob S A van Bemmelen, Gouwzee 20, 1423 DV Uithoorn, Netherlands (masters@dutchbirding.nl)
Dick Groenendijk, Elzenstraat 14, 4043 PB Opheusden, Netherlands (masters@dutchbirding.nl)

WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic mainly in **late March-April 2004** and focuses on north-western Europe. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by the rarities committee of the relevant country. Observers are requested to submit records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

GEESSE TO DUCKS The first **Red-breasted Goose** *Branta ruficollis* for Iceland stayed amongst 100s of Barnacle Geese *B leucopsis* at Vatnsdalur from 25 April onwards. In the same flock, a **Taverner's Canada Goose** *B hutchinsii taverneri* was present (which, if accepted, would be a first for Iceland as well). Near Reykjavík, the eighth and ninth **Black Brant** *B nigricans* for Iceland were in a flock of Pale-bellied Brent Geese *B hrota* from 20 April. In January, a staggering 658 000 **Baikal Teal** *Anas formosa* were counted in South Korea, almost doubling the most recent highest count in November 2001. The sixth **Lesser Scaup** *Aythya affinis* for the Netherlands was a male at Goes, Zeeland, on 17 March. If accepted, a male at Kökar, Åland, from 21 March will be the first for Finland. In France, a male stayed at St-Denis-du-Peyré, Vendée, on 3-14 April. In Germany, a male was present in Hessen from 4 April. In Sweden, an adult male stayed in Västmanland from 26 April. The first-winter female

Redhead *A americana* at Loch Tangasdal on Barra, Outer Hebrides, Scotland, from 20 September 2003 was still seen on 10 April. The earliest spring arrival and the highest-ever count of **White-headed Duck** *Oxyura leucocephala* for Armenia was 35 at Armash fishfarm on 3 April; that day, 17 **Ferruginous Ducks** *A nyroca* were counted here as well. In Belgium, a female **White-headed Duck** stayed at Verrebroek, Oost-Vlaanderen, from 16 February through March. In England, singles were present at Saltholme Pools, Cleveland, from 31 March and at Livermere Lake, Suffolk, on 27 April. An adult female **Steller's Eider** *Polysticta stelleri* at Blikalón, Iceland, on 8 April was probably the same individual first seen in this area in April 2000. The female **Harlequin Duck** *Histrionicus histrionicus* on Lewis, Outer Hebrides, stayed from 17 February into May. The first **Long-tailed Duck** *Clangula hyemalis* for Beijing, China, was an adult male at Summer Palace, Kunming lake, on 28 March. In England, an unringed male **Bufflehead** *Bucephala albeola* was first seen at Astley Moss, Greater Manchester, on 11 April and then at Pugney's CP, West Yorkshire, on 12-22 April. In Israel, 17 **Red-breasted Mergansers** *Mergus serrator* were observed at Eilat on 4 March and a female stayed here on 1-3 April.

LOONS TO PELICANS The fourth or fifth **Great Northern Loon** *Gavia immer* for Morocco south of Straits of

255 Grey-headed Gull / Grijskopmeeuw *Larus cirrocephalus*, Iwik-Zira, Banc d'Arguin, Mauritania, 23 March 2004 (Kris De Rouck)

256 Cape Gull / Afrikaanse Kelpmeeuw *Larus dominicanus vetula*, with Yellow-legged Gull / Geelpootmeeuw *L. michahellis*, Iwik-Zira, Banc d'Arguin, Mauritania, 23 March 2004 (Kris De Rouck)

257 Franklin's Gull / Franklins Meeuw *Larus pipixcan*, first-winter, Radipole Lake, Dorset, England, 1 April 2004 (Stuart Piner)

258 Royal Terns / Koningssterns *Sterna maxima*, with Caspian Terns / Reuzensterms *S caspia*, Cap Blanc, Mauritania, 26 March 2004 (Kris De Rouck)

- 259 Black-winged Kite / Grijze Wouw *Elanus caeruleus*, Balgö, Tångaberg, Halland, Sweden, 26 April 2004 (Michael Bergman)
 260 Black-winged Kite / Grijze Wouw *Elanus caeruleus*, Balgö, Tångaberg, Halland, Sweden, 26 April 2004 (Per-eric Svahn)
 261 Hybrid Common x King Eider *Somateria mollissima x spectabilis*, male, Eskifjörður, Iceland, 3 April 2004 (Yann Kolbeinnsson)
 262 Great Northern Loon / IJsduiker *Gavia immer*, first-winter, Aghrod, Agadir, Morocco, 2 April 2004 (Arnoud B van den Berg)

Gibraltar, and the first in spring, was a first-winter off Aghrod, Agadir, on 2 April; possibly, it was the same bird as reported 2 km south off Cap Rhir, Agadir, on 11 January. In Germany, at least five **Yellow-billed Loons** *G. adamsii* were seen between 18 February and 19 April in Sachsen-Anhalt, Mecklenburg-Vorpommern, Schleswig-Holstein and Bayern. On 17-18 April, one stayed at Duffel, Antwerpen, Belgium. In the Outer Hebrides, up to six were present off Lewis on at least 15-25 April. Along the Red Sea coast, an alleged **frigatebird** *Fregata* flew above Dahab, Egypt, on 23 April. That day, there was also a report from St Agnes, Scilly, England. An adult **Brown Booby** *Sula leucogaster* flew south off Playa la Garrucha, Almería, Spain, on 1 March. In the Netherlands, a record 22 000 pairs of **Great Cormorant** *Phalacrocorax carbo sinensis* were nesting in 2003. An adult **Moroccan Shag** *P. aristotelis riggenbachii*, endemic to the Atlantic coast of Morocco and, with 20-40 pairs, one of the rarest taxa

of the WP, was seen on the cliffs north of Tamri, Agadir, on 20 March and 2 April. In Armenia, six adults and five immatures **Dalmatian Pelican** *Pelecanus crispus* were seen at Armash fishfarms on 25 March.

HERONS TO SPOONBILLS The third **Great Bittern** *Botaurus stellaris* for Iceland was at Fáskrúðsfjörður from 31 March until at least 8 April; the previous dated from 1948. The fourth for Iceland and the second this spring was found dead at Brekkuborg on 13 April. For the fourth year in succession, an **American Bittern** *B. lentiginosus* was booming at Bygholm Vejle, Vejlerne, Norddjylland, Denmark, during May. In the Netherlands, 53 pairs of **Great Egret** *Casmerodius albus* and 22 pairs of **Little Egret** *Egretta garzetta* were nesting in 2003 at Oostvaardersplassen alone. The total number of breeding pairs of **Purple Heron** *Ardea purpurea* in 2003 for the Netherlands was at least 373. In the colony of **Northern Bald Ibis** *Geronticus eremita* on the cliffs of Tamri,

263 Greater Crested Tern / Grote Kuifstern *Sterna bergii*, Eilat, Israel, 4 March 2004 (*James P Smith*) **264** Thayer's Gull / Thayers Meeuw *Larus thayeri*, first-winter, Eskifjörður, Iceland, 3 April 2004 (*Yann Kolbeinnsson*) **265** Sudan Golden Sparrow / Bruinruggoudmus *Passer luteus*, male, Cansado-Nouadhibou, Mauritania, 26 March 2004 (*Kris De Rouck*) **266** Thick-billed Lark / Diksnavelleeuwerik *Ramphocoris clotbey*, Biq'at Uvda, Israel, 29 March 2004 (*Marnix Jonker*)

Agadir, Morocco, up to 49 possible nests were counted in late March, with a maximum total of 197 individuals present in the area. The entire Moroccan population now stands at 368 individuals, all in the Agadir region. In 2003, 1314 nesting pairs of **Eurasian Spoonbill** *Platalea leucorodia* were counted in the Netherlands (considerably less than the 1586 in 2002), with maxima of 207 on Vlieland, Friesland, and 193 both on Terschelling, Friesland, and Texel, Noord-Holland.

RAPTORS TO COOTS If accepted, a **Black-winged Kite** *Elanus caeruleus* at Mazotos, Larnaca, on 13 March will be the first for Cyprus. In France, singles were seen at Leucate, Aude, on 3 April and in the Crau, Bouches-du-Rhône, on 4 April. The first for Sweden was on Balgö off Varberg, Halland, on 26-28 April. In Iran, a **Brahminy Kite** *Haliastur indus* was nesting at Gaz, Sirik, Hormuzgan, on 16 April. In Malta, no less than 14 **Pallid Harriers** *Circus macrourus* were reported dur-

ing April. If accepted, a **Levant's Sparrowhawk** *Accipiter brevipes* at the Straits of Messina on 12 March will be the fourth for Italy. Two adults **African Long-legged Buzzards** *Buteo rufinus cirtensis* were reported at Devesa del Saler, l'Albufera de Valencia, Spain, on 7 April. The c 35th **Steppe Eagle** *Aquila nipalensis* for Sweden was a subadult on Öland from 25 March to 8 April. A subadult **Eastern Imperial Eagle** *A heliaca* first misidentified as Steppe Eagle was at Tosteberga, Skåne, from 21 March. An adult **Verreaux's Eagle** *A verreauxii* flew over Wadi Rum, Jordan, on 24 March. An immature **Bonelli's Eagle** *Hieraetus fasciatus* flying over Zandvoorde near Oostende, West-Vlaanderen, on 26 April was the fifth for Belgium and the first since 1972. In Scotland, the long-staying **American Coots** *Fulica americana* at Clickimin Loch, Lerwick, Shetland, from 30 November 2003 and at Loch Ollay, South Uist, Outer Hebrides, from 25 January were still present in April.

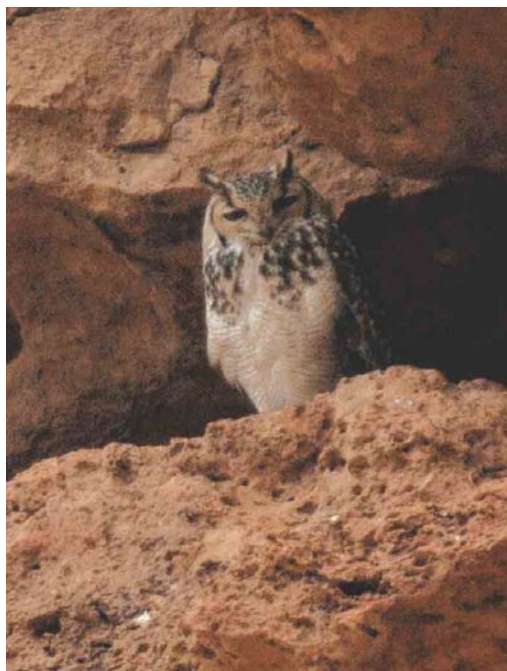
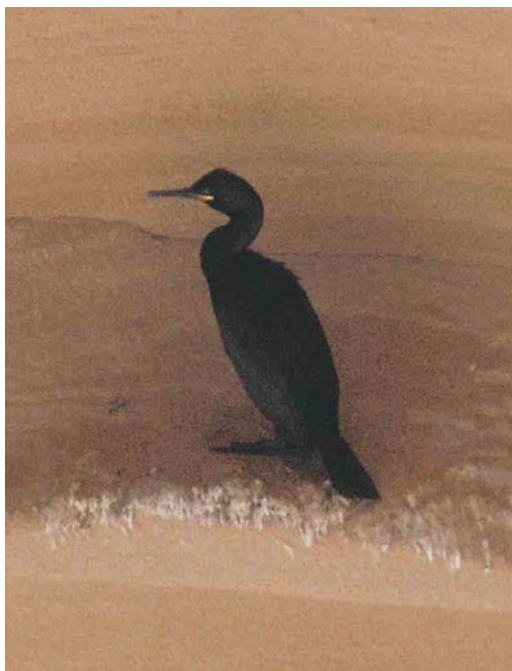
267 Northern Bald Ibis / Kaalkopibis *Geronticus eremita*, Tamri, Agadir, Morocco, 20 March 2004
(Arnoud B van den Berg)

268 Lichtenstein's Sandgrouse / Lichtensteins Zandhoen *Pterocles lichtensteinii*, male, Eilat, Israel, 24 March 2004
(Eric Koops)

269 Northern Bald Ibises / Kaalkopibissen *Geronticus eremita*, Tamri, Agadir, Morocco, 20 March 2004 (Arnoud B van den Berg) **270** Moroccan Shag / Marokkaanse Kuifaalscholver *Phalacrocorax aristotelis riggenbachi*, Tamri, Morocco, 2 April 2004 (Arnoud B van den Berg) **271** Pharaoh Eagle Owl / Woestijnoehoe *Bubo ascalaphus desertorum*, male, Imiter, Boumalne de Dades, Morocco, 23 March 2004 (Arnoud B van den Berg)

WP reports

WADERS Four **Pied Avocets** *Recurvirostra avosetta* at Höfn from 7 to at least 16 April constituted the second record for Iceland (the first was one bird on 31 March 1954). The first **Semipalmated Plover** *Charadrius semipalmatus* for Iceland was a first-summer at Sandgerði from 7 May. If accepted, a **Killdeer** *C vociferus* reported at Machico on 17 February will be the first for Madeira and Portugal. In Israel, two **Caspian Plovers** *C asiaticus* turned up at Eilat on 13 April and one at Yotvata on 16 April. The first **Sociable Lapwing** *Vanellus gregarius* for western Africa was photographed on 31 January 2001 near Iyve, Cameroon (Bull Afr Bird Club 11: 24-25, 2004). On 14-17 March, one stayed at Laguna Herrera, Soria, Spain. In France, one was seen at Brancourt-le-Grand, Aisne, on 22-23 March and another at Wagbachniderung, Alsace, on 9 April. On 23 March, an adult was photographed at Mehaigne, Namur, Belgium. In Germany, one was reported from Baden-Württemberg on 9 April. The fourth for Denmark was on Tissø, Sjælland, on 19 April. In Kuwait, up to 19 **Great Knots** *Calidris tenuirostris* were present on Bubiyan from 6 March. The third **Stilt Sandpiper** *C himantopus* for the Netherlands was at Ezumakeeg, Friesland, from 9 to at least 14 May. In the Netherlands, the first-winter **Long-billed Dowitcher** *Limnodromus scolopaceus* at Oud-Sabbinge, Zeeland, from 30 December 2003 stayed into May. On 6-12 April, one was seen at Bothal Pond, Northumberland, England, and the one in Orkney, Scotland, was still present on 30 April. The

second **Upland Sandpiper** *Bartramia longicauda* in spring for Britain was on Foula, Shetland, from 4 May. A **Lesser Yellowlegs** *Tringa flavipes* was found on the beach between Noaukchott and Nouamghar, Mauritania, on 22 March. In France, one stayed in the Camargue, Bouches-du-Rhône, from 28 March. The c 16th for Sweden was at Trelleborg, Skåne, from 18 April. The first-winter at the Hayle Estuary, Cornwall, England, remained through April as did the one in Lleida, Spain. In the Anti-Atlas, Morocco, a **Red Phalarope** *Phalaropus fulicarius* was reportedly present at a rainwater pool along Tagdilt track east of Boumalne de Dadès from 25 February to 4 March.

JAEGERS TO TERNS Possibly the largest-ever flock of 22 **Long-tailed Jaegers** *Stercorarius longicaudus* for Israel was at North Beach, Eilat, on 31 March; moreover, three Pomarine Jaegers *S pomarinus* and 12 Parasitic Jaegers *S parasiticus* were counted that day. In Banc d'Arguin, Mauritania, the resident **Cape Gull** *Larus dominicanus vetula* was seen again with its **Yellow-legged Gull** *L michahellis* partner on Zira and at Iwik on 23-24 March. In the **Pontic Gull** *L cachinnans* colony between Krakow and Jankowice, Poland, an adult female **Yellow-legged Gull** wearing an Italian ring shared a nest with an adult female Pontic Gull incubating five eggs (www.czaplone.most.org.pl); probably, the former was ringed as a chick in the Po delta in 1997. If accepted, a subadult **Thayer's Gull** *L thayeri* at

272 Semipalmated Plover / Amerikaanse Bontbekplevier *Charadrius semipalmatus*, Sandgerði, Iceland, 9 May 2004 (Daniel Bergmann)

273 Bonelli's Eagle / Havikarend *Hieraetus fasciatus*, immature, with Western Marsh Harrier / Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*, Oostende-Zandvoorde, West-Vlaanderen, Belgium, 26 April 2004 (Roland François)
274 Semi-collared Flycatcher / Balkanvliegenvanger *Ficedula semitorquata*, male, Lotan, Israel, 30 March 2004 (James P Smith) **275** Alpine Accentor / Alpenheggenmus *Prunella collaris*, Blåvand Ringing Station, Vestjylland, Denmark, 11 May 2004 (Ole Zoltan Göller)

276 White-winged Lark / Witvleugelleeuwerik *Melanocorypha leucoptera*, Luumaki, Finland, April 2004
(Sami Tuomela)

277 Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*, second calendar-year male, Kerzers, Freiburg,
Switzerland, April 2004 (Adrian Jordi)

278-279 Varied Thrush / Bonte Lijster *Ixoreus naevius*, Unaós, Hjaltastaðapínghá, Iceland, 3 May 2004
(Skarphédinn Thórisson)

WP reports

Sandgerði on 10 March will be the first for Iceland. The second was a first-winter at Eskifjörður on 3 April. The first **Laughing Gull** *L. atricilla* for Italy was an adult at San Remo, Liguria, from 18 January to late February; the bird wore a metal ring. On 5 April, an adult flying past Bloemendaal, Noord-Holland, was seen by a single observer. The first **Franklin's Gull** *L. pipixcan* for Scilly, England, was a pink-bellied first-winter on St Mary's on 11-12 March which later turned up at Radipole Lake, Dorset, England, where it stayed from 16 March into April. The first for Italy was a first-winter at Molfetta, Puglia, on 10 and 12 April (an adult-summer near Siracusa, Sicily, in June 2002 has not been accepted). Up to 12 **Grey-headed Gulls** *L. cirrocephalus* were seen at Iwik, Banc d'Arguin, Mauritania, on 23 March and a group of seven was at Cansado on 25 March. First-winter **Bonaparte's Gulls** *L. philadelphia* near Reykjavik from 17 April into May, at Seltjarnarnes from 25 April and at Höfn on 3 May (regarded as the same individual as in March), increased the total for Iceland to 18, including six for this spring alone. In Britain and Ireland, several were seen as well, including an adult on South Uist, Outer Hebrides, from 31 March to late April, an adult at Marazion, Cornwall, on 9 April, a first-winter at Ceredigion, Wales, on 11-12 April, a first-winter at Marazion from 12 to at least 16 April, an adult-summer in Cardiff Bay, Glamorgan, Wales, from 21 April and an adult in Waterford, Ireland, on 24 April. Two long-stayers in Spain were still present in March. In Germany, a **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* was photographed off Sylt, Schleswig-Holstein, on 8 April. At Cap Blanc, Mauritania, more than 800 **Caspian Terns** *Sterna caspia* and 500 **Royal Terns** *S. maxima* were counted on 26 March. An orange-billed tern on Fuerteventura, Canary Islands, on 2 April was either a **Lesser Crested Tern** *S. bengalensis* or an **Elegant Tern** *S. elegans*. The long-staying **Forster's Tern** *S. forsteri* in Galway, Ireland, from 26 November 2003 was still present in April (it was joined by a second on 19 March).

DOVES TO BEE-EATERS In Mauritania, **Eurasian Collared Doves** *Streptopelia decaocto* and **Laughing Doves** *S. senegalensis* appeared abundant to common at Cansado on 25-26 March. In Israel, an **African Collared Dove** *S. roseogrisea* was reported at Sapir, central Arava, and another was trapped at Eilat on 6 April. The **Oriental Turtle Dove** *S. orientalis meena* at St John's Loch, Highland, Scotland, from 23 February was still present on 31 March (possibly, it was the same as the one at Ham, Highland, on 5-9 December 2003). Several **Namaqua Doves** *Oena capensis* were seen in Jordan, including two males and a female at Shaumari Wildlife Reserve on 6 April, a female at Azraq South Wetland Reserve on 6 April, and a male in the Disi area in Rum desert on 10 April. Although known to be locally common, birders rarely encounter **Pharaoh Eagle Owl** *Bubo ascalaphus* in Morocco; therefore, it is noteworthy that roosts were found in March at Rissani, Tafilalet, and Imiter, Anti-Atlas. In the Outer Hebrides, the long-staying male **Snowy Owl** *B. scandiacus* on

South Uist from 9 February was still present in April. In the afternoon of 3 May, one was photographed in Aberdeenshire, Scotland. An adult and a juvenile **Brown Fish Owl** *Ketupa zeylonensis* were seen at Sirik, Hormuzgan, Iran, on 16 April (a pair was found here in January). The **Eurasian Pygmy Owl** *Glaucidium passerinum* (first misidentified as Northern Little Owl *Athene noctua*) in Friesland, the Netherlands, was picked up alive as a window victim in a wooded garden at Sumarreheide on 4 October 2002 (not in August-September 2003; Vanellus 56: 50-51, 2004, contra Dutch Birding 26: 135, 2004); it was videoed for 30 s before it suddenly escaped and flew off. From 9 April, a **Hume's Owl** *Strix butleri* was heard and seen in the Siq, Petra, Jordan. On 2 April, a **Tengmalm's Owl** *Aegolius funereus* was found moribund at Hoogeveen, Drenthe, the Netherlands, not far from where birds have occasionally been breeding in the past decades. In Mauritania, c 20 **Plain Swifts** *Apus unicolor* were flying over the 5th arrondissement gardens of Nouakchott. A **Blue-cheeked Bee-eater** *Merops persicus* was present on Cabrera, Balearic Islands, on 11-17 April.

LARKS TO WAGTAILS Three **Dunn's Larks** *Eremalauda dunnii* were singing and one pair was feeding a chick 127 km north of Iwik on the way to Nouadhibou, Mauritania, on 25-27 March; in this area, c 10 **Black-crowned Sparrow-larks** *Eremopterix nigriceps* were also singing. In Israel, a **Dunn's Lark** was present at Gamla on 27-29 March and an adult male **Black-crowned Sparrow-lark** at Yotvata on 28 April. Also in Israel, c 10 **Thick-billed Larks** *Ramphocoris clotbey* were reported from four sites on 8-30 March. The third **White-winged Lark** *Melanocorypha leucoptera* for Finland was a male at Luumäki on 11-13 April. An unprecedented influx of 20 **Red-rumped Swallows** *Hirundo daurica* occurred between 15 April and 1 May in the Netherlands; the best spot was Breskens, Zeeland, where the species was noted on five days. Numbers in England from 22 March onwards were also higher than ever before, and a total of 35 was seen in the first week of May. In Israel, two **Siberian Buff-bellied Pipits** *Anthus rubescens japonicus* were at Eilat on 30 March and one at Kfar Ruppin on 4 April. On 7 April, **Citrine Wagtails** *Motacilla citreola* were reported at Gruissan, Aude, France, and at l'Encanyissada, Ebro delta, Tarragona, Spain. A second-year male was photographed in Freiburg, Switzerland, on 8 April. If accepted, a male **Ashy-headed Wagtail** *M. cinereocapilla* at Makkum, Friesland, from 2 May onwards would be the first for the Netherlands. The first-winter male **Masked Wagtail** *M. personata* on Lista, Vest-Agder, Norway, stayed from 21 November 2003 until at least 9 April. The 10th and 11th **Pied Wagtails** *M. yarrellii* for Iceland were at Staðarsveit on 21 April and at Stokksnes on 22-26 April.

ACCENTORS TO FLYCATCHERS The c 15th **Alpine Accentor** *Prunella collaris* since 1958 for England was briefly present at Overstrand, Norfolk, on 20 April. In Denmark, one was trapped at Blåvand Ringing Station,

280 Daurian Shrike / Daurische Klauwier *Lanius isabellinus*, Paphos, Cyprus, 27 April 2004
(Pete Morris)

281 West Sahara Scrub Warbler / Westelijke Maquiszanger *Scotocerca inquieta theresae*, Goulimime, Morocco,
5 April 2004 (Arnoud B van den Berg)

282 Desert Sparrows / Woestijnmussen *Passer simplex*, male (left) and female, Merzouga, Tafilalt, Morocco, 30 March 2004 (Arnoud B van den Berg)

283 Desert Sparrow / Woestijnmus *Passer simplex*, male, Merzouga, Tafilalt, Morocco, January 2004 (Ran Schols)

Vestjylland, on 11 May. An influx of **White-throated Robins** *Irania gutturalis* occurred in Israel and Jordan. In Israel, up to 30 were reported on 10-23 April, mostly in the southern Arava. In Jordan, a female was seen at the Aqaba coast on 11 April and several were present at Wadi Dana on 14-15 April. A male **Desert Wheatear** *Oenanthe deserti* stayed at Visby, Gotland, Sweden, on 21-27 March. In England, a **Rufous-tailed Rock Thrush** *Monticola saxatilis* was reported from Blakeney Point, Norfolk, on 1 May. The first **Varied Thrush** *Ixoreus naevius* for Iceland and the second for the WP was at the Unáos farm, Hjalastaðapinghá, from 3 May onwards; the first was in Cornwall in November 1982 (showing an aberrant plumage). Along the Tan-Tan road 10-20 km south of Guelmim, Morocco, several pairs of **West Saharan Scrub Warbler** *Scotocerca inquieta theresae* were found on 5 April; this taxon, endemic to south-western Morocco, has rufous on loreal area, vent and tail, much streaking on breast and a pale iris, while it is also much darker and more streaked than North African Scrub Warbler *S. i. saharae* occurring from southern Morocco eastwards to Libya and Levant Scrub Warbler *S. i. inquieta* from Egypt and the Middle East (which has a dark iris). The second and third **Marmora's Warblers** *Sylvia sarda* for Spain were in the Llobregat area, Barcelona, on 13 and 17-25 March. One was reported at Le Sambuc, Camargue, on 4 or 14 April. If accepted, a **Balearic Warbler** *S. balearica* at Salses, Aude, on 9 April will be the first for France. In Jordan, a male **Ménétries's Warbler** *S. mystacea* was seen at Wadi al Butm on 5 April and an **Asian Desert Warbler** *S. nana* at Shaumari wildlife reserve on 8 April. In Israel, **Ménétries's Warblers** were noted on 19 March (a male in the Arava at km 77) and 19 April (trapped at Eilat). On 27 April, a **Western Orphee Warbler** *S. hortensis* was reported from Baden-Württemberg, Germany, where the species held territory in 2003. In England, the long-staying **Hume's Leaf Warbler** *Phylloscopus humei* at Fairlop Waters, London, remained into late April or May as did the long-staying **Dusky Warblers** *P. fuscatus* at Paignton, Devon, from 21 November 2003 and at Portbury Warth, Somerset, from 7 March. The long-staying **Hume's Leaf Warbler** at Hook Head, Wexford, Ireland, was still present on 3 April. In addition, at least nine **Yellow-browed Warblers** *P. inornatus* were seen in England during April. In Sweden, an **Iberian Chiffchaff** *P. ibericus* was trapped at Skanör, Skåne, on 16 April. In the Netherlands, three were found from 28 April to 3 May. An unprecedented influx of **Semi-collared Flycatchers** *Ficedula semitorquata* occurred in southern and central Israel on 11-13 April with c. 50 individuals, including 24 trapped at Eilat.

TREECREEPERS TO BUNTINGS From 3 April, a **Short-toed Treecreeper** *Certhia brachydactyla* was present at Krappertup near Helsingborg, Skåne, Sweden. The first **Long-tailed Shrike** *Lanius schach* for Jordan and the

fifth for the WP was an adult at Aqaba coastal gardens on 11-13 April. In Spain, a **House Crow** *Corvus splendens* was seen at Parada, Fisterra, A Coruña, Galicia, on 6 March. The fifth **Hooded Crow** *C. cornix* for Malta was at Salina on 9 April. In Jordan, a pair of **Common Raven** *C. corax* was probably nesting on the cliffs of Wadi Dana, Rumman camp, on 14 April (it was supposed to be extinct). A **Common Starling** *Sturnus vulgaris* was seen at Cap Timirist, Banc d'Arguin, Mauritania, on 29 March. The number of **Desert Sparrows** *Passer simplex* in the Merzouga area, Tafilalet, Morocco, seems to be gradually decreasing as only four individuals were regularly found in the area around Café Yasmina; in addition, a nesting pair was discovered in an old palm tree close to Merzouga village. The first record of **Common Chaffinch** *Fringilla coelebs* for Shaanxi province, China, was at Leisizhuang on 22 March. In the Netherlands, a successful breeding attempt of **Parrot Crossbill** *Loxia pytyopsittacus* was reported at Kootwijkerzand, Gelderland, in April. At Petra, Jordan, more than 20 **Sinai Rosefinches** *Carpodacus synoicus* were counted on 9 April. The 15th and 16th **Hawfinches** *Coccothraustes coccothraustes* for Iceland were seen on 15-23 April (only three were recorded before 1998). On 15 March, 15 **Snow Buntings** *Plectrophenax nivalis* were reported from Pico do Ariero, Madeira. A male **Pine Bunting** *Emberiza leucocephalos* was singing south of Albufera, Mallorca, on 17 April. The long-staying **Little Bunting** *E. pusilla* on Anglesey, Wales, from 21 January was still present in April. A **Yellow-browed Bunting** *E. chrysophrys* photographed in Mecklenburg-Vorpommern, Germany, on 18 April may have been an escapee.

For a number of reports, Birding World, British Birds, Sovonnieuws, World Birdwatch, www.birdguides.com and www.net-fugl.dk were consulted. I wish to thank Ahmed Jaber Abdullah (Syria), Alexander Abuladze (Georgia), Vasil Ananian (Armenia), Mindy Baha El Din (Egypt), Chris Batty, Jacek Betleja, Morten Bentzon Hansen, Max Berlijn, Martijn Bot, Vegard Bunes, Eus van der Burg, David Callahan (Egypt), Rommert Cazemier, Alain Chappuis, Tony Clarke (Canarian Nature Tours), Andrea Corso (Italy), Jochen Dierschke, Hugues Dufourmy (Mauritania & Jordania), Enno Ebels, Craig Faanes, Marcin Faber, Willem-Jan Fontijn, Raymond Galea (Malta), Steve Geelhoed, Jeff Gordon, Barak Granit, Marcello Grussu (Sardinia), Ricard Gutiérrez (Spain), Martin Helin, Erik Hirschfeld, Gaukur Hjartarson (Iceland), Remco Hofland, Michael Hoit, Andrew Holden, Niklas Holmström (<http://madeira.seawatching.net/recent.html>), Justin Jansen, Erling Jirle (Sweden), Marnix Jonker (Israel), Adrian Jordi, Yann Kolbeinsson (Iceland), Huub Lanter, Pierre Le Maréchal (France), James Lidster, André van Loon, Tom Lowe, Peter Meininger, Richard Millington, Dominic Mitchell, Angelo Nitti, Gerald Oreel, Menotti Passarella, Maarten Perdeck, Yoav Perlman (IRDC), Colin Richardson (UAE), Edward Rickson, Magnus Robb, Kris de Rouck, Luciano Ruggieri, Michael Sammut, Nir Sapir (Israel), Holger Schmitt, James Smith, Tadeusz Stawarczyk, Arne Torkler, Magnus Ullman, Pierre Unge (Sweden), Michiel Versluys, Liu Yang (China) and Maxime Zucca (France) for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands
(arnoud.vandenberg@planet.nl)

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat voornamelijk de periode **maart-april 2004**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland, e-mail cdna@dutchbirding.nl. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die eveneens verkrijgbaar zijn bij bovenstaand adres, of via de website van de DBA op www.dutchbirding.nl.

Nederland

GANZEN TOT VALKEN Een **Ross' Gans** *Anser rossii* verbleef op 5 maart en van 14 tot 21 maart in de Oostvaardersplassen, Flevoland, en van 11 tot 13 maart naar wordt aangenomen hetzelfde pendelende exemplaar in Polder IJdoorn bij Durgerdam, Noord-Holland. Andere exemplaren bevonden zich van 6 tot 8 maart in de Yerseke Moer, Zeeland, van 17 maart tot 8 april in de Scherpenissepolder, Zeeland, en van 13 tot 27 april (twee) buitendijks bij Ferwert (Ferwerd), Friesland. Op 14 maart pleisterden ten minste 31 **Dwergganzen** *A erythropus* in de Pettemerpolder, Noord-Holland. In de Anjumerkolken, Friesland, verbleef een andere groep die tot 13 maart in aantal tot 25 toenam en vanaf 16 maart van een 10-tal afnam tot nog vijf eind maart. Van 13 maart tot 17 april was een exemplaar aanwezig in de Prunjepolder, Zeeland. **Groenlandse Kolganzen** *A albifrons flavirostris* werden opgemerkt op 5 maart in de Aalkeetbuitenpolder bij Vlaardingen, Zuid-Holland, en op 28 maart en 3 april bij Garrelswier, Groningen. Van 16 tot 21 maart verbleef een **Hutchins' Canadese Gans** *Branta hutchinsii hutchinsii* aan de westkant van de Lauwersmeer, Friesland; vermoedelijk ging het om de vogel die rond de jaarwisseling bij Doniaburen, Friesland, verbleef. Er werden in de periode nog ten minste 10 **Roodhalsganzen** *B ruficollis* waargenomen. Behalve links en rechts enkele losse exemplaren in de kustprovincies waren 15 **Witbuikrotganzen** *B hrota* aanwezig bij Zwarte Haan, Friesland, op 5 maart en 44 bij Blija, Friesland, op 14 april. **Zwarte Rotganzen** *B nigricans* werden onder meer gezien tot 8 april op Schiermonnikoog, Friesland, tot 12 april twee (adult exemplaar en een eerstejaars) in de Yerseke Moer, op 13 april aan de Grevelingendam, op 22 en 26 april op Rottumerplaat, Groningen, en tot eind april twee aan de westkant van de Lauwersmeer. Leuke aantallen **Krooneenden** *Netta rufina* waren op 7 maart 11 in de AW-duinen, Noord-Holland, en van 14 tot 23 maart minimaal 23 op het randmeer bij het Harderbroek,

Flevoland. **Witoogeenden** *Aythya nyroca* zwommen tot 7 maart langs de Oostvaardersdijk, Flevoland, tot 3 maart op de WML-plas bij Heel, Limburg, tot 30 maart bij Leeuwarden, Friesland, van 9 maart tot 3 april op het Besthmenerven bij Ommen, Overijssel, van 26 maart tot 10 april in het Kromslootpark bij Almere, Flevoland, op 27 maart drie en 12 april één in de Engbertsdijkerven, Overijssel, op 29 maart bij Groningen, Groningen, op 8 april bij Delfzijl, Groningen, op 20 april bij de Molenplaat bij Bergen op Zoom, Noord-Brabant, en op 22 april in De Wieden, Overijssel. Een mannetje hybride **Ringsnaveleend x Kuifeend** *A collaris x fuligula* zwom op 27 en 28 maart langs de Gooimeerdijk bij Almere-Haven, Flevoland. In de vorige rubriek had melding kunnen worden gemaakt van een zelfde hybride die van december 2003 tot ten minste 23 januari verbleef op het Dijkwielen in de Wieringermeer, Noord-Holland. Een mannetje **Kleine Topper** *A affinis* werd op 17 maart gezien en gefotografeerd bij Goes, Zeeland, en betekent bij aanvaarding het zesde geval voor Nederland. Bij een grote groep **Zwarte Zee-eenden** *Melanitta nigra* bij Ameland, Friesland, werd op 6 maart een vogel met kenmerken van **Amerikaanse Zee-eend** *M americana* gemeld. Het mannetje **Bronskopeend** *Anas falcata* van Harlingen en Zurich, Friesland, bleef in de buurt tot 12 maart. Vanaf 1 mei werd waarschijnlijk dezelfde vogel weer gezien aan de Afsluitdijk, ten oosten van Koarnwerterstân (Kornwerderzand), Friesland. Een mannetje **Blauwvleugeltaling** *A discors* vloog op 31 maart langs Camperduin, Noord-Holland. Een mannetje **Amerikaanse Wintertaling** *A carolinensis* verbleef op 17 april in De Slufter op Texel, Noord-Holland, en op 18 april in Kroons Polders op Vlieland, Friesland. Op de WML-plas bij Heel verbleven tot eind maart twee **Parelduikers** *Gavia arctica* en op 6 maart zelfs drie. Op 5 maart werden niet minder dan drie **Ijsduikers** *G immer* gemeld langs Schiermonnikoog. Op 14 en 15 maart was er één bij Wijk bij Duurstede, Utrecht, en op 10 april één op de Waddenzee tussen Griend en de Richel, Friesland. **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* verbleven tot 6 maart, maximaal twee, bij IJmuiden, Noord-Holland, en tot 9 maart, maximaal drie, op Neeltje Jans, Zeeland. Op 16 maart zaten twee exemplaren op de Roggenplaat, Zeeland; één bleek geringd in Schotland. Op 12 april zaten daar weer twee andere. Al op 21 april werd een **Woudaap** *Ixobrychus minutus* gemeld in 't Weegje bij Gouda, Zuid-Holland. **Koereigers** *Bubulcus ibis* werden gezien van 6 tot 10 maart bij Amerongen, Utrecht, en op 1 april langs Breskens, Zeeland, en bij Gouda. **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* en **Grote Zilverreigers** *Casmerodius albus* zijn tegenwoordig zo normaal geworden dat vermelding in deze rubriek na 25 jaar niet meer nodig is, behalve als het om uitzonderlijk aantallen, verrassende locaties of broedgevallen gaat. **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* werden onder meer

284 Grote Grijze Snip / Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus*, eerstejaars, Veerse Meer, Oud-Sabbinge, Zeeland, 24 april 2004 (Bas van den Boogaard)

285 IJslandse Grutto / Icelandic Godwit *Limosa limosa islandica*, Spijk, Zuid-Holland, 26 maart 2004 (Ronald Messemaker)

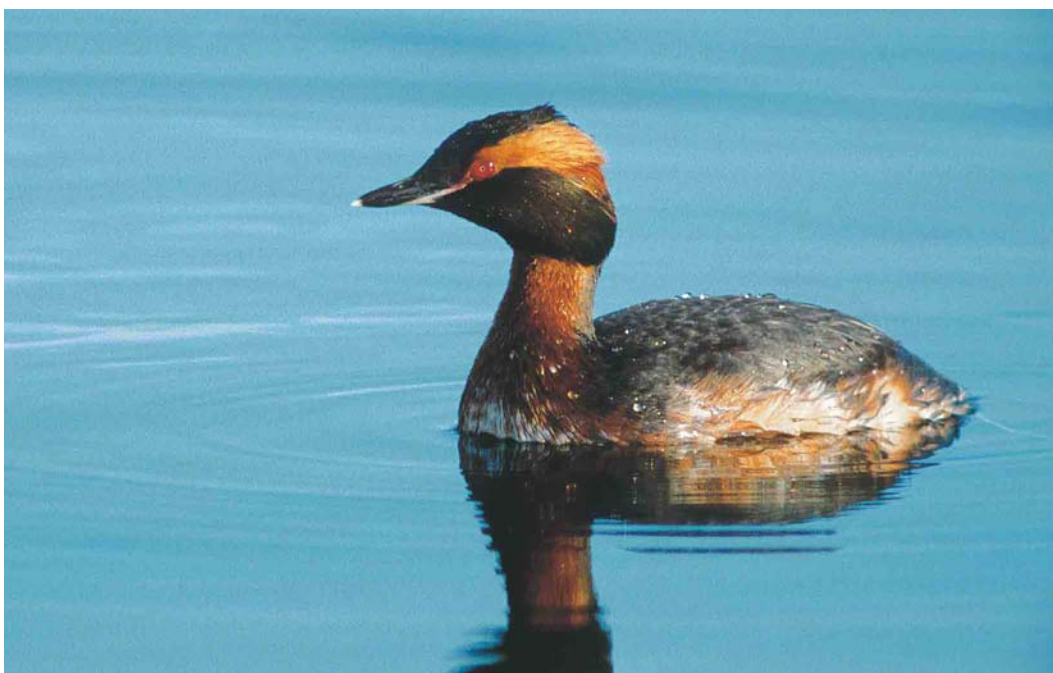

Recente meldingen

286 Kleine Burgemeester / Iceland Gull *Larus glaucooides*, eerste-winter, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, 6 mei 2004 (*Marc Guyt/Agami*)

287 Kuifduiker / Horned Grebe *Podiceps auritus*, Almere, Flevoland, 20 april 2004 (*Karel A Mauer*)

waargenomen op 14 april over Cadier en Keer, Limburg, op 19 april over Zevenbergen, Noord-Brabant, op 20 april over Meerlo, Limburg, op 24 april over Deventer, Overijssel, op 25 april over Appelscha, Friesland, op 26 april langs Breskens, op 29 april over telpost Blauwe Kamer bij Rhenen, Utrecht, en op 30 april over Berkel en Rodenrijs, Zuid-Holland, over Bakkeveen, Friesland, bij Midwolda, Groningen, over de Anjumerkolken en over het Oude Robbengat in de Lauwersmeer. De aantallen gemelde **Rode Wouwen** *Milvus milvus* en **Zwarte Wouwen** *M. migrans* liepen in de vele 10-tallen. Vermeldenswaard is de bijna volwassen **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* die tot tenminste 2 mei in de Oostvaardersplassen pleisterde. Een onvolwassen exemplaar bleef daar tot 14 maart. Er waren tevens waarnemingen van een of meer onvolwassen vogels van 8 maart tot 9 april aan de oostelijke randmeren (Vossemeer, Drontermeer en Veluwemeer), Flevoland. Tot 3 maart verbleef een adulte in het Lauwersmeergebied en een onvolwassen was daar op 9 maart. Andere verbleven tot begin maart bij het Krammer-Volkerak, Zeeland, en Saftinghe, Zeeland. Doortrekkers waren er op 6 maart over de Eemshaven, Groningen, op 7 maart over Nieuwolda, Groningen, op 9 maart over Lemmer, Friesland, van 12 tot 15 maart bij Heerenveen, Friesland, op 15 maart bij Zwolle, Overijssel, op 25 maart in de duinen bij Heemskerk, Noord-Holland, en op 3 april in het Bargerveen, Drenthe. Ook in dit vroege voorjaar ontkwamen we niet aan gier-perikelen. Op 3 maart zou al een **Vale Gier** *Gyps fulvus* gezien zijn bij Zalk, Overijssel, en op 20 april was er een melding van een exemplaar over Schoonhoven, Utrecht. Waarschijnlijk ging het in dit laatste geval om de, naar later bleek, op die dag in Apeldoorn, Gelderland, ontsnapte maar ongeringde en niet-gemerkte **Rüppells Gier** *G. rueppellii* die van 21 op 22 april bij Reeuwijk, Zuid-Holland, overnachtte en daar nog aardig wat bekijks trok. Een **Slangenarend** *Circaetus gallicus* werd op 28 april gezien over het Doldersumse Veld, Drenthe, en vanaf 30 april weer in het Fochteloërveen, Friesland, voor het vierde jaar op rij. Op 30 april was er een melding over de Eemshaven en op 1 mei bij Sellingen, Groningen. Een subadult mannetje **Steppiekiekendief** *Circus macrourus* passeerde de telpost in de Eemshaven op 15 april. Meldingen waren er op 3 april eveneens bij de Eemshaven en op 17 april over Groningen. Op 29 april werd een lichte vorm **Dwergarend** *Hieraaetus pennatus* waargenomen over Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland. Andere exemplaren werden gemeld op 30 april bij Wolphaartsdijk, Zeeland, en op 1 mei, een lichte vorm, bij Budel-Dorplein, Noord-Brabant. De laatste verbleef heel even aan de grond en kon op video worden vastgelegd. **Roodpootvalken** *Falco tinnunculus* werden gezien op 14, 26, 28 en 29 april over de Eemshaven, op 16 april langs Breskens, op 17 april in de Lauwersmeer, bij Almere en bij telpost Kamperhoek, Flevoland, op 18 april twee over de Zeeasterweg, Flevoland, op 20 april bij Lopik, Utrecht, op 23 april over de Oostvaardersplassen, op 24 april twee over de Maasvlakte, Zuid-Holland, op 25 april over de HW-duinen, Zuid-

Holland, over Werkendam, Noord-Brabant, en enige tijd ter plaatse in De Wieden, op 29 april twee langs Rottumerplaat, en op 30 april over het Fochteloërveen en over Bergschenhoek, Zuid-Holland. De vermeende **Toendraslechtsvalk** *F. peregrinus calidus* zat tot minstens 18 maart in Kwistenburg bij het Veerse Meer. Een ander exemplaar met kenmerken van deze ondersoort werd op 14 april in het Markiezzaat gezien.

KRAANVOGELS TOT ALKEN Een ongeringde **Jufferkraanvogel** *Grus virgo* werd op 8, 9 en 22 april gezien bij de Blauwe Kamer, Rhenen. **Steltkluten** *Himantopus himantopus* verschenen op 21 april op de Middelplaten, Zeeland, op 24 april twee op Het Goor bij Soerendonk, Noord-Brabant, en op 30 april twee bij de noordkant van de Westerscheldetunnel, Zeeland. Een **Griël** *Burhinus oedicnemus* pleisterde op 21 maart kort in de Beekshoekpolder nabij Vrouwenpolder, Walcheren, Zeeland, en betekende het vroegste geval sinds ten minste 1969. Op 15 april werd een exemplaar aangetroffen in het hamsterreservaat bij Sibbe, Limburg. **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* stonden op 2 april op een akker in het Robbenoordbos, Noord-Holland, en op 29 april op de parkeerplaats bij Bloemendaal aan Zee, Noord-Holland. De soort vloog langs Huisduinen, Noord-Holland, op 27 april en Breskens op 28 april. Vroege **Gestreepte Strandlopers** *Calidris melanotos* waren op 23 april aanwezig in De Blikken, Zeeland, en vanaf 30 april bij Spijkerboor, Drenthe. De **Grote Grijs Snip** *Limnodromus scolopaceus* van het Veerse Meer bij Oud-Sabbinge, Zeeland, verlengde zijn verblijf om naar het zomerkleed te ruilen en bleef tot minstens 25 april. Op 1 mei was er een melding van een langsvliegend en roepend exemplaar bij Budel-Dorplein. **Poelruiters** *Tringa stagnatilis* verbleven van 24 tot 27 april in de Wanteskuip bij Colijnsplaat, Zeeland, van 26 tot 29 april bij Zwolle en op 27 april in het Oude Robbengat in de Lauwersmeer, Groningen; op 29 april vloog een exemplaar roepend over Zwaagwesteinde, Friesland. Op 27 april verscheen een **Terekruiter** *Xenus cinereus* voor een kwartiertje aan twee verbouwde waarnemers aan de Pietersplas bij Maastricht, Limburg. Een adult-zomer **Lachmeeuw** *Larus atricilla* werd op 5 april gemeld bij telpost Bloemendaal aan Zee, en een adult-zomer **Kleine Kokmeeuw** *L. philadelphia* zou op 21 maart gezien zijn bij Ameland, Friesland. De adulte **Ring-snavelmeeuw** *L. delawarensis* van Tiel, Gelderland, werd gemeld tot 11 maart. De eerste-winter van het Hoornse Meer, Groningen, werd daar 's avonds onregelmatig gezien tot 30 maart en werd van 16 tot 21 april enkele kilometers verderop aangetroffen op een meeuwslaapplaats op de vloeivelden van Hoogkerk, Groningen. Een geringde **Stormmeeuw** *L. canus canus* met de respectabele leeftijd van 33 jaar en negen maanden werd op 25 maart nog gezien bij het Hoornse Meer. De **Kleine Burgemeester** *L. glaucoides* van Rotterdam, Zuid-Holland, bleef tot 12 maart. Op 6 maart werd een eerste-winter ontdekt bij Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, die tot begin mei bleef. Andere meldingen vonden plaats op 3 april bij Sassenheim,

Recente meldingen

288 Korhoen / Black Grouse *Tetrao tetrix*, vrouwtje, Holterberg, Overijssel, 2 april 2004 (*Chris van Rijswijk*)

289 Duinpieper / Tawny Pipit *Anthus campestris*, Zeist, Utrecht, 27 april 2004 (*Maarten Pieter Lantsheer*)

290 Kortsnavelboomkruiper / Central European Treecreeper *Certhia familiaris macrodactyla*, Vijlenerbos, Limburg, 27 maart 2004 (*Ran Schols*) **291** Middelste Bonte Specht / Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius*, Vijlenerbos, Limburg, 26 april 2004 (*Ran Schols*) **292** Beflijster / Ring Ouzel *Turdus torquatus*, mannetje, Terschelling, Friesland, 3 april 2004 (*Arie Ouwerkerk*)

Recente meldingen

293 Roodstuitzwaluw / Red-rumped Swallow *Hirundo daurica*, Budel-Dorplein, Noord-Brabant, 18 april 2004 (Patrick Palmen) **294** Alpengierzwaluw / Alpine Swift *Apus melba*, De Geul, Texel, Noord-Holland, 20 april 2004 (René Pop) **295** Ringsnavelmeeuw / Ring-billed Gull *Larus delawarensis*, eerste-winter, Hoorse Plas, Groningen, Groningen, 8 maart 2004 (Willem Hartholt) **296** Amerikaanse Wintertaling / Green-winged Teal *Anas carolinensis*, mannetje, Slufter, Texel, Noord-Holland, 17 april 2004 (Marco Witte)

Zuid-Holland, op 11 april langs het Oostvoornse Meer, Zuid-Holland, en op 23 april langs de centrale op de Maasvlakte. Een **Grote Burgemeester** *L. hyperboreus* werd op 12 en 13 maart waargenomen bij Huizen, Noord-Holland. **Lachsterns** *Gelochelidon nilotica* werden gezien op 26 (twee), 27 en 28 april (vier) langs Breskens, op 26 en 27 april langs de Eemshaven, op 26 april bij de Ter Aase Zuwe bij Demmerik, Utrecht, en op 27 april over het Ketelmeer, Flevoland, en over Westerbroek, Groningen. Naar schatting 25 **Reuzensterns** *Sterna caspia* werden in april waargenomen met maxima van zes op 14 april in de Makkumerzuidwaard, Friesland, en zeven op 28 april langs Breskens. Een **Witwangstern** *Chlidonias hybrida* verbleef in de Sophiapolder bij Oostburg, Zeeland, op 29 en 30 april. Een andere vloog op 1 mei boven de Oostvaardersplassen. Een **Witvleugelstern** *C. leucopterus* in zomerkleed werd op 30 april aangetroffen bij De Steile Bank, Friesland. Op 30 maart werd een **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* dood gevonden in De Slufter op Texel.

KOEKOEKEN TOT GORZEN Helaas werd een **Kuifkoekoek** *Clamator glandarius* die op 25 april in de Makkumernoordwaard, Friesland, zou zijn gezien niet tijdig doorgegeven. Getuige de vele waarnemingen, onder andere van een paring, maakt het 'hertrouwde' paar **Oehoes** *Bubo bubo* van de Sint-Pietersberg bij Maastricht, Limburg, het goed. Een **Ruigpootuil** *Aegolius funereus* werd op 2 april verzwakt gevonden bij een school in Hogeveen, Drenthe, en is vervolgens overgebracht naar een vogelopvangcentrum, waar de vogel een dag later is overleden. De eerder genoemde **Dwerguil** *Glaucidium passerinum* van Sumar (Sua-meer), Friesland, is al op 4 oktober 2002 gefilmd en niet zoals eerder vermeld in augustus 2003; de vogel vloog rond 15:00 tegen een raam van een huis in Sumarreheide en bleef versuft liggen. Nadat hij c 30 s in de hand was gefilmd vloog hij plotseling weg en verdween uit beeld (Vanellus 57: 50-51, 2004). Vroege **Gierzwaluwen** *Apus apus* vlogen op 2 april langs Breskens, en op 3 april bij Bloemendaal aan Zee. Een **Alpengierzwaluw** *A. melba* werd gemeld op 1 april in

Nijmegen, Gelderland, en op 20 april vloog er enige tijd een boven De Geul op Texel. De eerste **Bijeneter** *Merops apiaster* van het voorjaar was op 16 april bij Maastricht. Daarna volgden er op 25 april één in de Lauwersmeer, op 28 april twee op de Strabrechtse Heide, Noord-Brabant, en op 29 april zes over Veenendaal, Gelderland, twee langs Boskoop, Zuid-Holland, en wederom één in de Lauwersmeer. Er was sprake van een ware regen van **Hoppen** *Upupa epops*: op 1 april bij Gorinchem, Zuid-Holland, op Vlieland, op 3 en 4 april in de Eemshaven, op 6 april op Terschelling, Friesland, op 8 april bij Boskoop, Zuid-Holland, op 9 april in Meijendel, Zuid-Holland, langs de Wassenaarse Slag, Zuid-Holland, en in de Zuidduinen bij Katwijk aan Zee, op 10 april in De Bijland, Gelderland, op 12 april bij Bostel, Noord-Brabant, op 13 april bij Oostburg en op 13 en 14 april bij Kleverskerke, Zeeland, op 14 april bij Lage Zwaluwe, Noord-Brabant, op 15 april bij Someren-Eind, Noord-Brabant op 16 april op telpost Heidestein bij Zeist, Utrecht, op 17 april één in de Groesche duintjes, ten westen van Breskens, één in De Blikken en één op De Hamert, Limburg, op 18 april bij IJsselstein, Utrecht, op 20 april op de Molenplaat bij Bergen op Zoom, op 21 april bij Laag-Keppel, Gelderland, op 22 april bij Haren, Groningen, op 26 april op de Maasvlakte, op 27 april weer één op Terschelling, op 28 bij Castricum, Noord-Holland, en op 29 april aan de Meerkoetweg, Flevoland. De raming van het aantal territoria in Limburg van **Middelste Bonte Specht** *Dendrocopos medius* komt voorlopig op maar liefst 15; in Twente, Overijssel, bevond zich één paar en een solitaire vogel. Langsvliegende **Kortteenleeuweriken** *Calandrella brachydactyla* werden opgemerkt op 16 april langs Breskens en op 27 april langs Katwijk aan Zee. Vorig voorjaar waren er al veel **Roodstuit-zwaluwen** *Hirundo daurica* maar dit jaar spant de kroon: op 15 (twee), 26 (een), 27 (twee), 28 (een) en 29 april (weer twee) langs Breskens, op 15, 26 april en 29 april (twee) langs de Eemshaven, en op 27 en 28 april op Rottumerplaat. Van 18 tot 21 april pleisterden exemplaren bij Budel-Dorplein met op 19 april zelfs drie (!) en een dag later nog twee. Elders werd de soort op 17 april gezien langs de Dordtse Biesbosch, Zuid-Holland, op 19 april in Polder Maltha in de Brabantse Biesbosch, Noord-Brabant, op 26 april bij Ridderkerk, Zuid-Holland, en op 1 mei over Terschelling. Al op 18 maart trok een **Grote Pieper** *Anthus richardi* langs Breskens. Deze werd pas op 17 april gevolgd door exemplaren langs telpost Kamperhoek en bij Vianen, Utrecht, op 22 april bij Rhenen, en op 25 april bij Breskens. Verder was er op 7 maart een melding bij de 's-Gravenhoekinlaag, Zeeland, van een vogel die daar sinds afgelopen november te zien zou zijn geweest. C 25 **Duinpiepers** *A campestris* werden doorgegeven

vanaf 9 april. **Roodkeelpiepers** *A cervinus* werden gemeld op 13 april in de Barsbekerbinnenpolder, Overijssel, op 15 april bij Rhenen, op 17 april in Polder Breebaart, Groningen, op 21 april over de Eemshaven en bij Oudenbosch, Noord-Brabant, op 22 april bij Noorddijk, Groningen, op 24 april bij Westernieland, Groningen, op 26 april over de Wanteskuup, op 28 april langs Breskens en de Eemshaven, en op 30 april op de Maasvlakte. Een (te) vroege **Citroenkwikstaart** *Motacilla citreola* werd op 23 maart gemeld bij Camperduin. Op 3 maart werd één **Pestvogel** *Bombus garrulus* gezien in Groningen, op 5 maart waren er 10 in Hulsen, Overijssel, en op 26 april één bij Tiendeveen, Drenthe. Een mannetje hybride **Zwarte x Gekraagde Roodstaart** *Phoenicurus ochruros x phoenicurus* werd van 13 tot 18 april zingend aangetroffen bij Ospel in De Groote Peel, Limburg. Een mogelijke **Goudlijster** *Zoothera aurea* werd op 2 april gemeld bij parkeerplaats De Schaars aan de A12 bij Arnhem, Gelderland, maar werd niet teruggevonden. Maximaal twee **Cetti's Zangers** *Cettia cetti* waren van 7 maart tot zeker 23 april aanwezig bij 't Kiekgat bij Stellendam, Zuid-Holland. Andere zongen van 10 tot 12 april in de Potmarkreek bij Dinteloord, Noord-Brabant en vanaf 16 april in de Groesche Duintjes. **Graszangers** *Cisticola juncidis* vlogen vaak voorbij Breskens en wel op 15, 25, 26, 28 april en 29 april. **Witkopstaartmezen** *Aegithalos caudatus caudatus* werden nog gemeld op 1 maart in de duinen bij Schoorl, Noord-Holland, en op 2 maart in Gouda. Vanaf 27 april zong een **Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus ibericus* bij Castricum, Noord-Holland. Vanaf 1 mei zong een vogel in de wijk Vinkhuizen in Groningen en vanaf 2 mei één in het Vliegenbos in Amsterdam-Noord, Noord-Holland. Een **Taigaboombkruiper** *Certhia familiaris* werd op 14 maart gemeld bij Lauwersoog, Groningen. Al op 17 april werd een **Grauwe Klauwier** *Lanius collurio* waargenomen bij Breskens. Begin maart werden in Hoek van Holland, Zuid-Holland, 14 **Huiskraaien** *Corvus splendens* geteld; in april zouden ook bij Ockenburgh, Den Haag, Zuid-Holland, net als vorig jaar weer exemplaren gezien zijn. Een vrouwtje **Witbandkruisbek** *Loxia leucoptera* was een verrassende langstrekker bij de telpost Breskens op 31 maart. In april werd een geslaagd broedgeval van **Grote Kruisbek** *L. pytyopsittacus* gemeld bij Kootwijkerzand, Gelderland. Vermeldenswaard is de **Ortolaan** *Emberiza hortulana* die op 27 april zong bij Thorn, Limburg. Op 29 april zat er één bij Lauwersoog. **Dwerggorzen** *E. pusilla* werden gezien op 18 maart bij telpost De Vulkaan bij Den Haag en op 12 april bij Zoetermeer, Zuid-Holland. Vanaf 14 maart werden c 10 **Grauwe Gorzen** *E. calandra* op trek opgemerkt waarvan zes bij Breskens.

Ruud M van Dongen, Taalstraat 162, 5261 BJ Vught, Nederland
 Klaas Haas, Turkooisstraat 8, 9743 KZ Groningen, Nederland (klaas.haas@dutchbirding.nl)
 Peter W W de Rouw, Schoolstraat 3-bis, 3581 PM Utrecht, Nederland (prouw@magmagroup.nl)

België

GANZEN TOT LEPELAARS De **Groenlandse Kolgans** *Anser albifrons flavirostris* van de IJzerbroeken bij Woumen, West-Vlaanderen, werd voor het laatst gezien op 8 maart; tot 13 maart verbleven hier ook twee **Dwergganzen** *A erythropus*. In de Achterhaven van Zeebrugge, West-Vlaanderen, werd op 18 maart een mogelijke **Hutchins' Canadese Gans** *Branta hutchinsii hutchinsii* gezien. Het mannetje **Blauwvleugeltaling** *Anas discors* verscheen weer op 31 maart, deze keer in De Blankaart in Woumen. Er werden in totaal 17 **Krooneenden** *Netta rufina* waargenomen. Tot 28 maart zwommen nog twee **Witoogeenden** *Aythya nyroca* in Lier-Duffel, Antwerpen; tot 27 maart één in Stuivekenskerke, West-Vlaanderen; tot 30 maart één en van 6 tot 16 maart twee in Eindhout-Laakdal, Antwerpen; van 22 maart tot 3 april één in Moerbrugge, West-Vlaanderen; op 2 april in Vervoz, Liège; op 3 april in Walem, Antwerpen; en vanaf 4 april maximaal twee in Zichem-Testelt, Vlaams-Brabant (vermoedelijk dezelfde exemplaren van Eindhout-Laakdal). Op 30 april werd een vrouwtje **Koningseider** *Somateria spectabilis* gefotografeerd in Bokrijk bij Genk, Limburg. Zoals te verwachten viel was deze vogel zeer dicht te benaderen. Op 28 maart zwommen drie **Ijseenden** *Clangula hyemalis* op de Callemoeie in Nazareth, Oost-Vlaanderen. Het vrouwtje **Witkopeend** *Oxyura leucocephala* van Verrebroek, Oost-Vlaanderen, werd daar op 27 maart

voor het laatst gezien. De **Roodkeelduiker** *Gavia stellata* bleef tot 24 april aanwezig op het grindgat in Kessenich, Limburg. Op 28 maart werd een dode **Parelduiker** *G arctica* opgeraapt in de Achterhaven van Zeebrugge. De grote verrassing en topsoort van de periode was de eerste-winter **Geelsnavelduiker** *G adamsii* die op 18 april werd ontdekt op het vijfde AWW-bekken in Duffel-Rumst, Antwerpen. Deze vogel vertrok in de morgen van 19 april en was het derde geval voor België. Vanaf 18 april zwom de adulte **Roodhalsfuut** *Podiceps grisegena* weer op De Gavers in Harelbeke, West-Vlaanderen. Een **Kwak** *Nycticorax nycticorax* vloog op 31 maart roepend over De Haan, West-Vlaanderen. Bij Amay, Liège, pleisterde op 4 april een **Koereiger** *Bubulcus ibis*; meer dan waarschijnlijk dezelfde vogel werd op 5 april opgemerkt in de Demerbroeken in Testelt. Er werden **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* gezien op Blokkersdijk, Antwerpen; in Assebroek, West-Vlaanderen (twee); Beernem, West-Vlaanderen; Kieldrecht, Oost-Vlaanderen (drie); Knokke, West-Vlaanderen (19); Koolkerke, West-Vlaanderen; Kuringen-Zonhoven, Limburg; Lissewege, West-Vlaanderen (17); Meetkerke, West-Vlaanderen (16); Oostkamp, West-Vlaanderen; Oudenbrug, West-Vlaanderen (twee); Stalhille, West-Vlaanderen (15); Tienen, Vlaams-Brabant; Uitkerke, West-Vlaanderen (drie); Verrebroek, Oost-Vlaanderen; Woumen, West-Vlaanderen (twee); en Zeebrugge (acht). **Grote Zilverreigers** *Casmerodius albus* werden gemeld in

297 Geelsnavelduiker / Yellow-billed Loon *Gavia adamsii*, eerstejaars, Duffel, Antwerpen, 17 april 2004
(Patrick Beirens)

Arendonk, Antwerpen; Boutersem, Vlaams-Brabant; Diepenbeek-Genk, Limburg (acht); in de Dijlevallei, Vlaams-Brabant (maximaal zes op 14 maart); Flostoy, Namur; Gastuche, Brabant-Wallon; Haasdonk, Oost-Vlaanderen; Harchies-Hensies, Hainaut (maximaal 27 op 1 maart); Heindonk, Antwerpen; Kalmthout, Antwerpen; Lac de la Plate-Taille, Hainaut; Latour, Luxembourg; Leopoldsburg, Limburg; Lier, Antwerpen (twee); Marbehan, Luxembourg; Massemen, Oost-Vlaanderen; Mehogne, Namur; Poederlee, Antwerpen; Ronquières, Hainaut; Ruien, Oost-Vlaanderen; Schulen, Limburg; Sint-Joris-Winge, Vlaams-Brabant (vier); Tienen, Vlaams-Brabant; Viersel, Antwerpen; Zeebrugge (drie); en Zonhoven, Limburg (vijf). Vanaf 1 april werden in totaal 56 **Purperreigers** *Ardea purpurea* opgemerkt met een dagmaximum van acht over Bredene, West-Vlaanderen, op 28 april. Tussen 10 en 20 maart arriveerden heel wat **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* op de broedplaatsen in Wallonië. Op 22 april trok er één over Zulte, Oost-Vlaanderen, en op 27 april één over Mechelen, Antwerpen. Vanaf 29 april verbleef een ontsnapt, geringd exemplaar bij Zevegem, Oost-Vlaanderen. Vanaf 11 maart kwam de trek van **Ooievaars** *C. ciconia* behoorlijk op gang. Er werden in totaal 310 exemplaren waargenomen met maxima van 12 over Lier op 13 maart en 14 over Antwerpen-Linkeroever, Antwerpen, op 12 maart. Vanaf half maart kwam een gespreide trek van **Lepelaars** *Platalea leucorodia* op gang.

WOUWEN TOT STERNS Op 13 maart vloog een **Zwarte Wouw** *Milvus migrans* over Kortrijk, West-Vlaanderen, en over Meux, Namur, en op 29 maart trok er één over Wuustwezel-Nieuwmoer, Antwerpen. Vanaf 2 april nam de trek pas echt een aanloop en volgden er nog 103. Boven het stort van Habay-la-Neuve, Luxembourg, konden regelmatig tot 14 exemplaren samen worden gezien. Bij **Rode Wouw** *M. milvus* lag het totaal op 61 exemplaren. Het is moeilijk om te schatten hoeveel broedvogels er tussen de Waalse waarnemingen zitten en hetzelfde geldt voor Zwarte Wouw. Na 17 april werden **Grauwe Kiekendieven** *Circus pygargus* gezien in Bertem, Vlaams-Brabant; op het Groot Schietveld in Brecht, Antwerpen (twee); Heverlee; Kalmthout; Opvelp, Vlaams-Brabant; Tienen; Willebringen, Vlaams-Brabant; Zandbergen, Oost-Vlaanderen; en Zwevegem, West-Vlaanderen. De juveniele **Ruigpootbuiszard** *Buteo lagopus* van Verrebroek bleef daar tot in mei. Verder waren er waarnemingen in Kalmthout op 1 april; in Zemst, Vlaams-Brabant, en Houwaart, Vlaams-Brabant, op 11 april; en in Maria-kerke, Oost-Vlaanderen, en Essen, Antwerpen, op 25 april. De tweede supersoort voor april was de onvolwassen **Havikarend** *Hieraaetus fasciatus*, die op 26 april samen met een Bruine Kiekendief *C. aeruginosus* over de Zoutekreek in Zandvoorde, West-Vlaanderen, trok. Een langstreckende **Dwergarend** *H. pennatus* werd op 19 april waargenomen in Latour. Drie vroege **Visarenden** *Pandion haliaetus* vlogen reeds op 3 maart over Andenne, Namur, en op 6 maart één over Zemst. Vanaf 14 maart kwam de trek op gang en er volgden

82 waarnemingen. De eerste **Roodpootvalk** *Falco vespertinus* vloog op 15 april over De Gavers in Harelbeke. Van de Botrange, Liège, werden met moeite nog zes **Korhoenders** *Tetrao tetrix* gemeld. De soort staat nu op de rand van uitsterven in de Benelux. Vanaf half april werden de eerste **Kwartels** *Coturnix coturnix* gemeld. Het eerste **Porseleinhoen** *Porzana porzana* werd op 7 maart waargenomen in Willebroek, Antwerpen. Vanaf 31 maart volden nog zes waarnemingen. **Kraanvogels** *Grus grus* passeerden in golven van 1 tot 7 maart (c 1240), van 13 maart tot 3 april (c 2980) en tussen 11 en 28 april (c 100). Op 20 april pleisterde een **Steltkluut** *Himantopus himantopus* bij Reninge, West-Vlaanderen, en op 21 april verbleef een mannetje in de Achterhaven van Zeebrugge. Een **Griël** *Burhinus oedicnemus* werd op 22 april gezien bij Pontaury, Namur. Van 8 tot 17 april foerageerde een hybride **Steltkluut x Kluut** *Recurvirostra avosetta* in Het Zwin in Knokke. Een adulte **Steppekievit** *Vanellus gregarius* in vergevorderde rui naar zomerkleed liet zich op 23 en 24 maart goed bekijken tussen Méhaigne en de bezinkingsputten van Longchamps, Namur. **Temmincks Strandlopers** *Calidris temminckii* werden opgemerkt op 28 april in Fontenoy, Hainaut, en op 30 april bij Gent, Oost-Vlaanderen. Vooral in de tweede helft van maart was er doortrek van **IJslandse Grutto's** *Limosa limosa islandica*; er werden 17 exemplaren gemeld. Op 27 april trok een **Poelruiter** *Tringa stagnatilis* langs Het Zwin in Knokke. Vanaf de tweede decade van maart begon de echte trek van **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus*. Het is onmogelijk om een idee te krijgen van het werkelijke aantal maar de hoogste tellingen haalden 150 in Zandvliet, Antwerpen, op 19 maart en 158 in Kalmthout op 4 april. Op 18 maart verbleef een tweede-winter **Grote Burgemeester** *L. hyperboreus* in de Achterhaven van Zeebrugge. **Lachsterns** *Gelochelidon nilotica* trokken op 4 april langs Oostende, West-Vlaanderen; op 26 april langs Zeebrugge; en op 27 april langs Knokke en Oostduinkerke, West-Vlaanderen (op beide plaatsen twee exemplaren, verschillende vogels). De **Reuzenster** *Sterna caspia* die op 9 april langsvloog in Mariakerke, West-Vlaanderen, werd iets later onderschept in Oostende. Bij Ieper, West-Vlaanderen, werd op 2 april een vroege **Witwangster** *Chlidonias hybrida* gezien en gefotografeerd.

UILEN TOT GORZEN De periode was nog goed voor 13 **Velduilen** *Asio flammeus*. Een **Alpengierzwaluw** *Apus melba* pleisterde in de avond van 21 april bij Dendermonde, Oost-Vlaanderen. Op 16 april vloog een **Bijeneter** *Merops apiaster* langs Lanaye, Liège, de Nederlandse Maasvallei binnen. **Hoppen** *Upupa epops* brachten er vanaf 17 maart met 17 exemplaren een stevig ritme in. De waarnemingen gebeurden achtereenvolgens in Ravels, Antwerpen; Rumbeke, West-Vlaanderen; Drongen, Oost-Vlaanderen; Oud-Heverlee; Hasselt, Limburg; Herderen, Limburg; Broechem, Antwerpen; Vlimmeren, Antwerpen; De Panne, West-Vlaanderen; Oostduinkerke; Anzegem, West-Vlaanderen; Rognes, Namur; Ave-et-Auffe, Namur; Stuivekens-

Recente meldingen

298 Geelsnavelduiker / Yellow-billed Loon *Gavia adamsii*, eerstejaars, Duffel, Antwerpen, 17 april 2004 (*Patrick Beirens*) **299** Steppiekievit / Sociable Lapwing *Vanellus gregarius*, Mehaigne, Namur, 23 maart 2004 (*Vincent Legrand*) **300** Witkopeend / White-headed Duck *Oxyura leucocephala*, met Tafeleend / Common Pochard *Aythya ferina*, Verrebroek, Oost-Vlaanderen, 20 maart 2004 (*Koen Verbanck*) **301** Witkopeend / White-headed Duck *Oxyura leucocephala*, Verrebroek, Oost-Vlaanderen, maart 2004 (*Wim Heylen*)

kerke; Roloux, Liège; Zwijndrecht, Oost-Vlaanderen; Herent, Vlaams-Brabant; Adinkerke, West-Vlaanderen; Zeebrugge; en Uitkerke, West-Vlaanderen. De eerste **Draaihals** *Jynx torquilla* werd op 6 april bij Jalhay, Liège, waargenomen. Na 17 april volgden nog 21 meldingen. Op 6 maart werd bij Zedelgem, West-Vlaanderen, een **Middelste Bonte Specht** *Dendrocopos medius* waargenomen. Drie **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* trokken op 16 april over Het Zwin in Knokke. De eerste **Roodstuitzwaluw** *Hirundo daurica* voor dit jaar vloog op 25 april over Het Zwin in Knokke en op 26 april vloog er één over Bredene. Op 27 april werd er één opgemerkt over Bredene-Zeebrugge-Knokke (en later over Breskens, Zeeland, Nederland); over Doel, Oost-Vlaanderen, trokken er toen twee samen. In Zeebrugge werd iets later een tweede exemplaar opgemerkt (ook in Breskens). Op 28 april vloog er alweer één over Bredene. Op 9 april

vloog een **Grote Pieper** *Anthus richardi* langs Doel. De eerste **Duinpieper** *A. campestris* verscheen op 16 april in Bierbeek, Vlaams-Brabant; dit was meteen het startschot voor 22 andere in april. Het enige groepje betrof vier pleisterende exemplaren in Oostmalle, Antwerpen, op 26 april. Over Lier trokken **Roodkeelpiepers** *A. cervinus* op 18, 19, 23 en 25 april. Verder waren er waarnemingen in Oud-Turnhout, Antwerpen, op 26 april; in Knokke op 27 april; in Boorseme, Limburg, op 28 april; en bij Gent op 29 april. De aantallen **Engelse Kwikstaarten** *Motacilla flavissima*, **Noordse Kwikstaarten** *M. thunbergi* en **Rouwkwikstaarten** *M. yarrellii* bleven erg bescheiden, uitgezonderd de groep van 21 Engelse in Oostduinkerke op 22 april. Er werden bijzonder veel **Beflijsters** *Turdus torquatus* opgemerkt. De hoogste concentraties telden 55 in Oostduinkerke op 22 april, 14 in Knokke op 27 april en 13 aldaar op 17 april. De toename van het aantal zangposten van

Cetti's Zangers *Cettia cetti* was overweldigend met vogels in De Panne; Doornzele, Oost-Vlaanderen (twee); Emblem, Antwerpen; Harelbeke (twee); Heist, West-Vlaanderen; Hoeke, West-Vlaanderen; Lier; Moen, West-Vlaanderen; Neerijse, Vlaams-Brabant (twee); Raversijde, West-Vlaanderen; Roksem, West-Vlaanderen; Stalhille, West-Vlaanderen; Stuivekenskerke (twee); Uitkerke; Verrebroek; Willebroek (drie); Woumen; Zandvoorde; en Zeebrugge (acht). In Wallonië bevinden de zangposten zich alle in Hainaut: Grandrieu, Harchies-Hensies (meerdere), Marionville, Ploegsteert en Warneton. Het aantal zangposten van **Graszangers** *Cisticola juncidis* in de Achterhaven van Zeebrugge kwam in april op 10. De eerste **Snor** *Locustella luscinioides* zong op 6 april in Veurne, West-Vlaanderen. Vanaf 14 april arriveerde het gros met waarnemingen in Tienen; Lier; Genk; Blokkersdijk (twee); Assenede, Oost-Vlaanderen; en Doel (twee). De eerste **Orpheusspotvogel** *Hippolais polyglotta* was op 27 april te horen in Nassogne, Luxembourg. Een **Iberische Tijftjaf** *Phylloscopus ibericus* werd op 18 en 24 april gehoord in Knokke maar de waarneming raakte niet tijdig bekend. Tot 27 maart verbleef een **Witkopstaartmees** *Aegithalos caudatus caudatus* in Runkst bij Hasselt. Een op 19 april genomen foto van een vreemde mees in Schoten, Antwerpen, toonde een ontsnapte **Bonte Mees** *Parus varius*, een in Azië populaire kooivogel. Tussen 20 maart en 25 april werden acht **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* gerapporteerd.

De eerste verscheen echter al op 3 maart in De Gavers in Harelbeke. Van 7 tot 12 april verbleef een ontsnapte **Alpenkauw** *Pyrrhocorax graculus* in Herentals, Antwerpen. **Bonte Kraaien** *Corvus cornix* werden gezien in Scheldewindeke, Oost-Vlaanderen (6 tot 13 maart en een tweede exemplaar op 11 maart); Lille, Antwerpen (tot 13 maart); en Haacht, Vlaams-Brabant (11 en 12 maart); het betreffen allemaal onverwachte plaatsen in het binnenland. Opmerkelijk waren de waarnemingen van trekkende **Raven** *C. corax* over Zeebrugge op 31 maart en over Munte, Oost-Vlaanderen, op 21 april. Op 16 maart vloog een **IJsgors** *Calcarius lapponicus* over het Mechels Broek. Op 1 maart werden zes **Sneeuwgorzen** *Plectrophenax nivalis* gezien op het strand van Oostduinkerke en in Koksijde, West-Vlaanderen, zaten er vier op 3 maart. Op 17 maart zou een **Cirlgors** *Emberiza cirlus* zijn gezien in Dranouter, West-Vlaanderen, maar de waarnemer kon de vogel niet terugvinden. Een **Ortolaan** *E. hortulana* liet zich op 28 april goed bekijken op het vliegveld in Oostmalle. Een **Dwerggors** *E. pusilla* pleisterde op 29 maart slechts kortstondig te Lier-Anderstad.

De hulp van al diegenen die (hun) waarnemingen inspraken op de Natuurpunt-Vogellijn was hier onontbeerlijk. De Natuurpunt-Vogellijn is alleen vanuit België bereikbaar op het nummer 0900-00194 (EUR 0.45/min), de Natuurpunt-Inspreklijn is te bereiken op 0800-11194 (gratis). De Waalse gegevens werden in hoofdzaak geput uit de AVES-website.

Gerald Driessens, Pastoriestraat 16, 2500 Lier, België (gerald.driessens@pandora.be)

DB Actueel

Havikarend over Oostende Op maandagmiddag 26 april 2004 was de vaste kern van roofvogelwaarnemers wederom present op de telpost van de oude spoorwegberm ('De Groene 62') te Zandvoorde, Oostende, West-Vlaanderen. Omdat het maandag was en de meesten van ons moesten werken, waren we maar met vier man: Johan Buckens, Ronan Felix, Roland François en Tim Goethals. Rond 13:00 verliet Ronan de telpost om naar zijn werk te gaan, tevreden omdat hij die ochtend de gelukkige (en enige) waarnemer was van een Roodstuitzwaluw *Hirundo daurica* over de Spanjaardduinen te Bredene, West-Vlaanderen. We bleven met zijn drieën nog wat anecdotes bovenhalen, want veel viel er niet te bespeuren tussen 13:00 en 14:00. Daar kwam even na 14:00 verandering in toen we opeens drie Sperwers *Accipiter nisus* te verwerken kregen. Weer iets later, om 14:14, zag ik ongeveer recht voor ons – op ongeveer 1 km – iets cirkelen en een vluchtige blik door de verrekijker leek te wijzen op een Visarend *Pandion haliaetus*, wat ik ook meteen aan mijn twee makkers duidelijk maakte. Een blik door de telescoop toonde vervolgens echter iets geheel anders. Bij de vogel vloog 'iets kleins': een Bruine Kiekendief

Circus aeruginosus! Als een bezetene begon ik Johan en Roland duidelijk te maken dat we eindelijk (na 16 jaren) een deftige roofvogel mochten aanschouwen over onze reeds beruchte telpost. Er werd een ganse resem soortnamen geroepen (van Arendbuiserz *Buteo rufinus* tot Keizerarend *Aquila heliaca*) tot Johan eindelijk riep: 'Havikarend!'. Ja, dat was het. De vogel vloog in noordoostelijke richting over de telpost. Al met al duurde de waarneming c 90 s en nadien waren we zeer euforisch en gelijkgestemd over wat we gezien hadden: een onvolwassen Havikarend *Hieraaetus fasciatus*. Prettig detail: Roland had een paar keer afgedrukt met zijn digitale fotocamera en de beelden bleken bruikbaar. Nog dezelfde middag – na raadpleging van wat gidsen bij mij thuis – werd het nieuws door Johan verspreid via het semafoonnetwerk. De telpost van Breskens, Zeeland, werd via Koen Verbanck op de hoogte gebracht van wat hen mogelijk te wachten stond. Jammer genoeg is de vogel echter niet meer opgedoken. Roland had in allerijl de telpost verlaten om de beelden van onze opmerkelijke waarneming op het internet te verspreiden, wat uiteindelijk zeer vlot verliep via de Dutch Birding-website.

302 Havikarend / Bonelli's Eagle, *Hieraetus fasciatus*, onvolwassen, Oostende-Zandvoorde, West-Vlaanderen, 26 april 2004 (Roland François)

Het betrof een onvolwassen vogel van het lichte type (crèmekleurig met weinig rosse tinten); aangezien hij geen rui vertoonde vermoeden we dat het een tweede-kalenderjaar vogel betrof. Indien aanvaard door het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité (BAHC) betreft dit de vijfde Havikarend voor België. De eerste vier gevallen betreffen alle verzamelde exemplaren: een juveniel mannetje bij Bornem, Antwerpen, op 23 maart 1889; een vogel bij Yvoir, Namur, op 27 juni 1926; een juveniele c 14 dagen bij Wuustwezel, Antwerpen, in begin juli 1955; en een onvolwassen vogel bij Moerbeke, Oost-Vlaanderen, in juni-augustus 1972. Havikarend is normaliter een (zeldzame) standvogel van zuidelijk Europa. De soort staat er bekend als bedreigd met naar schatting 600 broedparen. Er zijn drie gevallen in Nederland: in januari 1958 bij Gendringen, Gelderland (juveniel mannetje, verzameld), en zowel in september 1995 als september 2002 een onvolwassen vogel op Vlieland, Friesland. TIM GOETHALS

BONELLI'S EAGLE On 26 April 2004, an immature Bonelli's Eagle *Hieraetus fasciatus* was seen by three observers and photographed flying north-east over a migration observation post near Oostende, West-Vlaanderen, Belgium. If accepted, this is the fifth record for Belgium and the first of a bird not collected. Previous records were in 1889, 1926, 1955 and 1972.

Vermoedelijke Italiaanse Kwikstaart bij Makkum Op zondag 2 mei 2004 waren wij (Eddy Nieuwstraten en Mark Zekhuis) omstreek 11:00 vogels aan het kijken in de Makkumerzuidwaard bij Makkum, Friesland. Nadat de slikjes twee Reuzensternen *Sterna caspia* en wat steltlopers hadden opgeleverd, besloten we naar de auto terug te gaan. Halverwege het pad vloog echter een kwikstaart *Motacilla* op die een hard *srrieie* liet horen. Het geluid deed mij (EN) denken aan een Citroenkwikstaart *M citreola* en hoopvol richtte ik de tele-

scoop op de vogel die dichtbij in een struik was gaan zitten. Helaas leek het om een gewone Gele Kwikstaart *M flava* te gaan. Hoewel, gewoon? De vogel had een opvallend koppatroon: een bijna zwarte teugel en oorstreek, een donkergrijze kruin met een kleine witte wenkbrauwvlek achter het oog en bovenal een scherp begrensde witte keel. Nadat hij c 20 s in de struik had gezeten vloog hij een rietveld in waarna hij niet meer was te zien. We waren niet direct doordrongen van het belang van deze kenmerken, hoewel ik op weg naar de auto Italiaanse Kwikstaart *M cinereocapilla* suggereerde. Inderdaad bleek bij bestudering van de gidsen dat de vogel het meest op deze soort leek. Onze vogel had echter iets meer wit achter het oog dan vermeld in de gidsen. We besloten om een poging te doen om hem te documenteren. Uiteindelijk lukte het MZ om hem zittend op jonge rietbladeren op video vast te leggen.

Er moest maar eens gebeld worden! Mijn nieuwe mobiele telefoon bleek echter spoorloos... Misschien verloren bij de Bronskopeend *Anas falcata* langs de Afsluitdijk? Omdat de kwikstaart uit beeld en gedocumenteerd was én omdat hij territoriaal gedrag vertoonde werd hij even 'losgelaten' om de telefoon te zoeken op de Afsluitdijk. Daar aangekomen bleek de telefoon onvindbaar maar wel troffen we Ferry Ossendorp. FO deelde na bestudering van de videobeelden de mening dat het een interessante vogel was. De aandacht ging daarom weer naar de kwikstaart. Terug op de plek werd hij snel teruggevonden en FO kon enkele foto's maken. Er was nu echt behoefte aan aanvullende informatie over de herkenning. Nils van Duivendijk werd gebeld en gaf een aantal belangrijke aandachtspunten door. Nadat was vastgesteld dat ook de overige kleedkenmerken op de soort leken te passen werd de vogel als 'mogelijk' doorgepiept. Op deze melding kwamen begrijpelijkerwijs nog geen hordes mensen af. Een uur later werd echter de vluchtroep goed gehoord: deze was duidelijk rauwer en rollender dan van een Gele Kwikstaart en leek sterk op de roep van een Balkankwikstaart *M feldegg*. Omdat dit als een belangrijk kenmerk geldt, werd de vogel nu als 'vrij zeker' doorgegeven. Hierdoor nam de belangstelling toe en c 40 mensen kwamen hem die middag en avond bezoeken. De dag daarop werd hij om 11:00 uur door Laurens Steijn teruggevonden. In de loop van de dag raakten de waarnemers overtuigd dat een afwijkende Noordse Kwikstaart *M thunbergi* – die in eerstejaars kleed soms een witachtige keel en enig wit achter het oog kan vertonen – kon worden uitgesloten omdat de scherp afgetekende witte keel en de *feldegg*-achtige roep niet op een *thunbergi* pasten, zeker als de constatering juist is dat de vogel van Makkum adult was. Tot ten minste 11 mei werd hij dagelijks in zijn favoriete jonge rietveld aangetroffen.

Binnen enkele dagen werden de eerste reacties op de foto's vanuit het buitenland ontvangen. Alle reacties ondersteunden in ieder geval de zuidelijke (Mediterrane) herkomst van deze vogel; rondom de Middellandse Zee komen drie taxa voor die een witte keel als belangrijk kenmerk delen: Iberische *M iberiae*, Italiaanse en Egyptische Kwikstaart *M c pygmaea*. Op details

303-304 Vermoedelijke Italiaanse Kwikstaart / presumed Ashy-headed Wagtail *Motacilla cinereocapilla*, mannetje, Makkum, Friesland, 5 mei 2004 (Bas van den Boogaard)

spraken de reacties elkaar echter tegen. Zo was er discussie over de hoeveelheid wit achter het oog die Italiaanse mag hebben maar volgens een Italiaanse reactie viel de hoeveelheid wit binnen de variatie van Italiaanse. Op het moment van schrijven kon een Iberische x Italiaanse Kwikstaart zoals vaak te vinden langs de Franse Mediterrane kust (nog) niet worden uitgesloten. Het gele-kwikstaartencomplex kent zowel qua taxonomie als herkenning nog vele vraagstukken en een precieze afbakening van kenmerken per taxon ontbreekt. Er is sprake van c 13 taxa die afhankelijk van de auteur(s) worden ingedeeld in één wijdverspreide polytypische soort tot maximaal negen overwegend monotypische soorten; de laatste indeling wordt gevolgd door de Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA). Indien aanvaard gaat het om de eerste waarneming in Nederland. O ja, de telefoon bleek achteraf gewoon thuis te liggen... EDDY NIEUWSTRATEN

PRESUMED ASHY-HEADED WAGTAIL From 2 to at least 11 May 2004, a presumed Ashy-headed Wagtail *Motacilla cinereocapilla* stayed at Makkum, Friesland, the Netherlands. The head pattern (grey head, dark lores, small white post-ocular patch, well-demarcated white throat) and the raspy call typical for 'southern' yellow wagtails fitted male Ashy-headed and presumably excluded Grey-headed Wagtail *M thunbergi*. However, the white line behind the eye may indicate a hybrid Iberian *M iberiae* x Ashy-headed Wagtail as both share important features like the white throat and raspy call. If accepted, it constitutes the first record for the Netherlands.

Steltstrandloper in Ezumakeeg Op zondag 9 mei rond 16:00 ontdekte Pierre van der Wielen een afwijkende steltloper in een groepje Kemphanen *Philomagus pugnax* in de Ezumakeeg aan de westkant van de Lauwersmeer, Friesland. De vogel was iets kleiner dan een Kemphaan, de poten waren relatief lang en geelgroen en de snavel was lang en iets afhangend. Verder was de vogel overwegend grijs gekleurd en erg licht op de

onderdelen, met wat fijne streping op de borst; opvallend was verder de lichte wenkbrauw, geaccentueerd door het donkere petje. Deze kenmerken pasten eigenlijk alleen op een Steltstrandloper *Calidris himantopus* in winterkleed. De vogel liep op vrij grote afstand en vervloog af en toe; de waarneming werd daarom eerst voorzichtig doorgepiept als 'vrij zeker'. Een half uur later waren er meer vogelaars en verdween de laatste twijfel: de vogel werd als 'zeker' doorgepiept en werd tot het donker door vele 10-tallen vogelaars gezien. Afgezien van een paar donkere veercentra op de bovendelen was de vogel nog geheel in winterkleed. Op de onderdelen was met moeite een aanzet voor de dwarsbandering op de flanken zichtbaar. De volgende ochtend, 10 mei, werd hij al vroeg weer gemeld en de rest van de ochtend gezien. Daarna was hij enige uren uit beeld maar in de avond bleek hij nog steeds aanwezig. In de vroege ochtend en avond van 11 mei herhaalde dit patroon zich. Later werd bekend dat de vogel op donderdag 6 mei waarschijnlijk al was gezien voor de vogelkijkhut in het Jaap Deensgat, aan de Groningse kant van de Lauwersmeer maar toen niet als zodanig werd herkend. Op 14 mei was hij nog aanwezig.

Het betreft de derde Steltstrandloper voor Nederland. De eerste was op 24 juli 1998 in de Blauwe Kamer, Utrecht (Dutch Birding 21: 333-336, 1999) en de tweede op 22-24 juli 1999 in de Kop van Noord-Holland (Camperduin en 't Zandt; Dutch Birding 23: 5-7, 2001). Drie waarnemingen binnen zes jaar tijd is een opmerkelijke reeks omdat Steltstrandloper op het Europese vasteland zeer zeldzaam is en ook in Britannië en Ierland tot de zeldzamere Nearctische steltlopers behoort. PIERRE VAN DER WIELEN & ENNO B EBELS

STILT SANDPIPER From 9 to at least 14 May 2004, a Stilt Sandpiper *Calidris himantopus* stayed at Ezumakeeg, Friesland, the Netherlands. The bird was (still) in winter plumage. This is the third record; the first was in July 1998 and the second in July 1999.